

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

1984—1985

ISBN 951-699-880-7
Helsinki 1986
Yliopistopaino

HELSINGISSÄ 1986

Helsingin kauppakorkeakoulu

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1984—1985

ISBN 951-699-880-7
Helsinki 1986
Yliopistopaino

SISÄLLYSLUETTELO

Rehtorin katsaus	7
I Hallinto	
Kansleri ja rehtorit	9
Valtuusto	9
Hallitus	10
Tieteellinen neuvosto	11
Muutoksenhakulautakunta	12
Tutkintolautakunta	12
Neuvottelukunta	12
Virkojen ja toimien täyttäminen	13
II Talous	
Korkeakoulun menot ja tulot vuosina 1983—84	19
Tukisäätiö	21
III Opetuksen ja tutkimuksen laitokset	
Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos	23
Laskentatoimen laitos	27
Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos	30
Kansantaloustieteen laitos	34
Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos	37
Menetelmätieteiden laitos	39
Kielten laitos	41
IV Tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus	
Tutkimustoiminta	47
Meneillään oleva tutkimus	47
Suomen Akatemian tutkijat HKKK:ssa	48
Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet	48
Tutkimuksen kehittämisryhmä	48
Tutkimuksen tuotokset	49
Jatkokoulutus	49
Jatkokoulutusohjelma	49
Täydennyskoulutus	50
Johtamiskoulutuskeskus	50
Pienyrityskeskus	52
Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC	55
PRODEC-IMPORT	58

V Erilliset laitokset ja muut toimintayksiköt	
Perustutkimuksen laitos	59
Kansainvälinen keskus	60
Kirjasto	62
Laskentakeskus	64
Kielistudiokeskus	65
Kuvalaitos	66
VI Virkailijat ja toimihenkilöt	67
Kanslerinvirasto	67
Hallintovirasto	67
Hallintotoimisto	67
Taloustoimisto	68
Opintotoimisto	68
Muu henkilökunta	68
VII Opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella sekä kirjallinen tuotanto	71
VIII Oppiarvot ja tutkimukset	95
Kauppatieteiden tohtorin tutkinto	95
Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinto	95
Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto	96
Ekonomian tutkinto	96
Akateemisen sihteerin tutkinto	99
IX Tilastollisia tietoja	101
Opiskelijavalinta	101
Opiskelijoiden lukumäärä ja lukuvuoden aikana valmistuneet	102
Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat	102
X Julkaisusarjat	103
Korkeakoulutuksen tehokkuudesta	107
Rehtori Arvi Leponiemen puhe lukuvuoden 1984—85 avajaisissa	

Rehtorin katsaus

Lukuvuoden 1984—85 huomattavimpia ja kauaskantoisimpia tapahtumia Helsingin kauppakorkeakoulussa oli uuden hallintoasetuksen antaminen 16.11.1984 ja sen voimaansaattaminen asteittain maaliskuun alkuun 1985 mennessä.

Korkeakoulun tavoitteina hallinnon kehittämisessä oli hallintorakenteen yksinkertaistaminen, asioiden moninkertaisen käsittelyn vähentäminen, osallistumismahdollisuuden säilyttäminen ja tutkimuksen ja opetuksen aseman vahvistaminen. Kaikkia näitä ei annettu asetus toteutua. Myönteisinä puolina on kuitenkin todettava asioiden peräkkäiskäsittelyn väheneminen siirrettäessä eräitä tehtäviä valtuustolta hallitukselle ja tieteellisen asiantuntemuksen suhteellinen lisääntyminen opetus- ja tutkimusneuvoston tilalle tullessa tieteellisessä neuvostossa. Korkeakouluun tuli myös toinen vararehtori ja tähän tehtävään valtuusto valitsi 1.1.1985—31.7.1987 väliseksi ajaksi professori *Markku Sääksjärven*.

Jotta korkeakoulussa voitaisiin lisätä tutkimuksen arvostusta ja kohottaa tieteellistä tasoa ja parantaa tutkimustoiminnan edellytyksiä asetti valtuusto keväällä 1985 rehtorin puheenjohtolla toimivan tutkimuksen kehittämissyöryhmän (TUTKE) valmistelemaan tarvittavia toimenpiteitä.

Vastaavasti opetuksen kehittämissyöryhmä (OKE) vararehtori Sääksjärven johdolla asetettiin kehittämään ekonomin tutkinnon rakennetta ja suunnittelemaan myös muita toimenpiteitä tutkinnon sujuvuuden ja opetuksen laadun parantamiseksi. Molempien työryhmien työ käynnistyi ripeästi kevätlukukaudella 1985, mutta toimenpiteistä päättäminen siirtyi seuraavalle lukuvuodelle.

Muista merkittävistä hankkeista tutkimuksen, opetuksen ja hallinnon edellytysten parantamiseksi on mainittava HKKK:n tietotekniikan kehittämissyöryhmän muokattujen toimenpiteiden käynnistäminen.

Helsingin kauppakorkeakoulu on lähtenyt toimintojensa uudistuksiin ja laajenemisiin siinä uskossa, että saamme näitä varten uusia toimitiloja. Opetusministeriön kesäkuussa 1984 asettama kauppakorkeakoulujen tilatyöryhmä päätyikin 13.3.1985 opetusministeri G. Björkstrandille jättämässään mietinnössä suosittamaan Arkadiankatu 24:ssä sijaitsevan koulutalon luovuttamista kokonaisuudessaan meidän ja Svenska handelshögskolanin käyttöön. On tarkoituksenmukaista, että erityisesti kasvava täydennyskoulutus sekä kansainvälinen keskus ja palvelututkimus saisivat tulevaisuudessa tilat ideaalisesti meille sopivasta naapurirakennuksesta. Ennen tätä on näiden tilojen peruskorjaus tarpeen, mikä siirtää rakennuksen käyttöönoton 1990-luvulle.

Päättyneenä lukuvuonna toteutettiin päärakennuksen osittainen saneeraus uusimalla keittiö- ja ravintolatilat sekä laskentakeskus ja tietojenkäsittelyn sekä systeemien opetus- ja harjoitustilat.

Helsingin kauppakorkeakoulun täydennyskoulutus organisoitiin v.1984 erityiseksi täydennyskoulutuskeskukseksi, joka jakaantuu Johtamiskoulutuskeskukseen Helsingissä ja Mikkelissä toimivaan Pienyrityskeskukseen. Pienyrityskeskus sai syyskuussa 1984 käyttöönsä uudet ajanmukaiset ja tarkoitukseen sopivat tilat Mikkelin kaupungin kunnostettua vanhan koulurakennuksen ja vuokrattua ne pienyrityskeskukseksi.

Arvi Leponiemi

I Hallinto

Kansleri ja rehtorit

Kanslerina on koko kertomusvuoden ajan toiminut professori *Jaakko Honko*. Kanslerin kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1986.

Rehtorina on toiminut professori *Arvi Leponiemi* ja I vararehtorina professori *Erkki Aaltio*. Heidän toimikautensa päättyvät 31.7.1987. Valtuusto valitsi kokouksessaan 12.12.1984 II vararehtorin, jonka tulee olla Helsingin kauppakorkeakoulusta 16.11.1984 annetun asetuksen mukaan korkeakoulun opetus- ja tutkimusviran haltija, joka on suorittanut tohtorin tutkinnon tai tohtorin arvoon oikeuttavat opinnäytteet. Suoritettua vaalissa tuli professori *Markku Sääksjärvi*, jonka 24 valtuuston 30 jäsenestä asetti ensimmäiselle sijalle, valituksi korkeakoulun II vararehtoriksi kaudeksi 1.1.1985—31.7.1987.

Valtuusto

Puheenjohtaja: *Voipio Jaakko*, professori

Varapuheenjohtaja: *Virtanen Markku*, assistentti

Jäsenet:

Aaltio Erkki, professori; varajäsen *Laaksonen Oiva*, professori

Artto Eero, professori; varajäsen *Lehtovuori Jouko*, professori

Helle Reijo, professori; varajäsen *Paakkanen Jouko*, professori

Hyvärinen Anssi, tutkimusassistentti; varajäsen *Lähteenmäki Kaarina*, vs.osastosihteeri

Hyvärinen-Hakala Leena, opintosih-teeri; varajäsen *Tervo Ritva*, amanuenssi

Ivarinen Juha, kyo; varajäsen *Virtamo Jukka*, kyo

Jääskeläinen Kari, kyo; varajäsen *Helin Riikka*, kyo

Kankus Marjo, kyo; varajäsen *Hiltunen Harri*, kyo

Korhonen Veikko, ylivahtimestari; varajäsen *Yrjölä Matti*, pääsuunnittelija

Lantto Outi, assistentti; varajäsen *Lampi Mirja-Liisa*, lehtori

Lautsila Erkki, lehtori; varajäsen *Kyläkoski Kalevi*, vs.apulaisprofessori

Leivo Veikko, professori; varajäsen *Hakkarainen Heikki J.*, apulaisprofessori

Löyttyniemi Timo, kyo; varajäsen *Vikkula Kaisa*, kyo

Mustalampi Pentti, koulutussuunnittelija; varajäsen *Vanhala Sinikka*, vs.apulaisprofessori

Mölsä Jouni, kyo varajäsen *Salmela Mirja*, kyo;

Nikunen Timo, kyo; varajäsen *Lohivesi Kari*, kyo

Niskanen Pekka, kyo; varajäsen *Lankinen Juhani*, kyo

Ojanen Sirkka-Liisa, lehtori; varajäsen *Itäinen Carita*, assistentti

Pitkänen Eero, professori; varajäsen *Uusitalo Hannu*, apulaisprofessori

Pulkkinen Kyösti, vt.professori; varajäsen *Vuoriniemi Jorma*, apulaisprofessori

Ramstedt Liisa, osastosihteeri; varajäsen *Muukkonen Mirja*, toimistosihteeri

Rinne Benita, amanuenssi; varajäsen *Ojala Seija*, keskuksenhoitaja

Salo Seppo, professori; varajäsen *Manninen Jouko*, apulaisprofessori

Sääksjärvi Markku, professori; varajäsen *Nyberg Aarni*, professori

Tuominen Matti, kyo; varajäsen *Saarinen Olli*, kyo

Vaivio Fedi, professori; varajäsen *Pihkala Erkki*, professori

Valjus Pauli, kyo; varajäsen *Hakkarainen Kai*, kyo

Vilkkula Matti, kyo; varajäsen *Malinen Heikki*, kyo

Virtanen Markku, assistentti; varajäsen *Niemi Eero*, lehtori

Voipio Jaakko, professori; varajäsen *Saarsalmi Meeri*, vt.professori

Korkeakoulun valtuusto kokoontui kertomusvuoden aikana viisi kertaa.

Syyslukukaudella 1984 valtuusto mm. hyväksyi vuosien 1986—90 toiminta- ja taloussuunnitelman sekä siihen liittyen v. 1986 henkilöstösuunnitelman ja hyväksyi hallituksen esityksen valtuustovaaleja koskeviksi säännöksiksi. Kevätlukukaudella valtuusto hyväksyi hallituksen esityksen korkeakoulun laitosjaoksi 1.2.1985 lukien, hyväksyi hallituksen esityksen Helsingin kauppakorkeakoulun laitosjohtosäännöksi, määräsi kauppakorkeakoulun hallituksen sekä tieteellisen neuvoston jäsenet ja varajäsenet ajaksi 1.3.1985—31.12.1986, määräsi kirjaston johtokunnan jäsenet 1986, laskentakeskuksen johtokunnan jäsenet ja perustutkimuksen laitoksen johtokunnan jäsenet ajaksi 1.4.1985—31.12.1986.

Hallitus 1.3.1985

Puheenjohtaja: *Leponiemi Arvi*, professori, rehtori

Varapuheenjohtajat: *Aaltio Erkki*, professori, vararehtori, *Sääksjärvi Markku*, professori, II vararehtori

Jäsenet:

Helen Harry, assistentti; varajäsen *Virtanen Markku*, assistentti

Helle Reijo, professori; varajäsen *Vaivio Fedi*, professori

Hyvärinen Anssi, tutkimusassistentti; varajäsen *Koskinen Antero*, johtaja

Ivarinen Juha, kyo; varajäsen *Valjus Pauli*, kyo

Kehusmaa-Pekonen Saara, johtaja; varajäsen *Korhonen Veikko*, ylivahtimestari

Larmola Eero, yliassistentti; varajäsen *Lautsila Erkki*, lehtori

Lohivesi Kari, kyo; varajäsen *Hiltunen Harri*, kyo

Löyttyniemi Timo, kyo; varajäsen *Vaivio Juhani*, kyo

Manninen Jouko, apulaisprofessori; varajäsen *Luostarinen Reijo*, professori

Pitkänen Eero, professori; varajäsen *Artto Eero*, professori

Pulkkinen Kyösti, vt.professori; varajäsen *Laaksonen Oiva*, professori

Vilkkula Matti, kyo; varajäsen *Vilkkula Kaisa*, kyo

Hallituksen tehtävänä on Helsingin kauppakorkeakoulusta 16.11.1984 annetun asetuksen 17 §:n mukaan erityisesti hoitaa korkeakoulun yleistä hallintoa sekä johtaa korkeakoulun suunnittelu- ja projektitoimintaa, tehdä ehdotuksia laeiksi ja asetuksiksi sekä korkeakoulun kehittämiseksi. Lisäksi hallitus hyväksyy korkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelman ja muut laajakantoiset suunnitelmat sekä tulo- ja menoarvioehdotuksen. Em. yleishallintotehtäviensä mukaisesti hallitus käsittelee lukuvuoden 1984—85 aikana kaikkiin korkeakoulun eri toiminta-alueisiin—tutkimukseen, opetukseen, talouteen, hallintoon sekä koti- ja ulkomaisiin suhteisiin—liittyneitä asioita.

Tieteellinen neuvosto 1.3.1985

Puheenjohtaja: *Leponiemi Arvi*, professori, rehtori

Varapuheenjohtajat: *Aaltio Erkki*, professori, I vararehtori,

Sääksjärvi Markku, professori, II vararehtori

Jäsenet:

Artto Eero, professori

Hakkarainen H.J., apulaisprofessori

Korhonen Pekka, vs.professori

Laaksonen Oiva, professori

Lehtonen Tapani, lehtori

Leivo Veikko, professori

Lohivesi Kari, kyo

Luostarinen Reijo, professori

Muukkonen P.J., professori

Parjanne Marja-Liisa, assistentti

Pihkala Erkki, professori

Pitkänen Eero, professori

Salo Seppo, professori

Tiittula Liisa, lehtori

Tähtinen Jarmo, kyo

Voipio Jaakko, professori

Hallintoasetuksen 33 §:n mukaisesti tieteellinen neuvosto kehittää ja koordinoi korkeakoulussa suoritettavaa tutkimustyötä ja opetusta sekä ratkaisee tämän lisäksi tieteellisten virkojen hakijoiden sekä dosenteiksi hakeneiden kelpoisuuden ja tekee ehdollepanot mainittujen virkojen täyttämiseksi sekä esitykset dosenteiksi nimittämisestä.

Tieteellinen neuvosto on asettanut seuraavat työryhmät:

Tutkimuksen kehittämissryhmä

Puheenjohtaja: *Leponiemi Arvi*, rehtori, professori

Jäsenet:

Artto Eero, professori

Kallio Markku, professori

Kinnunen Juha, tutkimusassistentti

Luostarinen Reijo, professori

Nyberg Aarni, professori

Opetuksen kehittämissryhmä

Puheenjohtaja: *Sääksjärvi Markku*, vararehtori, professori

Jäsenet:

Leppiniemi Jarmo, vt.apulaisprofessori

Löyttyniemi Timo, kyo

Parjanne Marja-Liisa, assistentti

Salo Eija, lehtori

Vaivio Fedi, professori

Valjus Pauli, kyo

Muutoksenhakulautakunta

Puheenjohtaja: *Honko Jaakko*, kansleri

Muukkonen P.J., professori; varajäsen *Nuolimaa Risto*, dosentti

Vaivio Fedi, professori; varajäsen *Vuoristo Kai-Veikko*, apulaisprofessori

Virtanen Kalervo, yliassistentti; varajäsen *Lautsila Erkki*, lehtori

Parviainen Aimo, kyo; varajäsen *Tavastila Mikko*, kyo

Sihtööri: *Niskakangas Heikki*, OTT

Tutkintolautakunta

Puheenjohtaja: *Kilpi Lassi*, LaT; varajäsen *Niskakangas Heikki*, OTT

Pitkänen Eero, professori; varajäsen *Pulkkinen Kyösti*, vt.professori

Tavastila Mikko, kyo; varajäsen *Parviainen Aimo*, kyo

Neuvottelukunta

Syksyllä 1978 perustetun Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunnan tehtävänä on toimia korkeakoulun päätöselinten neuvottelevana asiantuntijaelimenä ja siinä ominaisuudessa edistää korkeakoulun yhteyttä ja vuorovaikutusta ympä-

roivän yhteiskunnan, etenkin talouselämän ja julkishallinnon kanssa.

Neuvottelukuntaan kuuluvat kertomuskauden päättyessä seuraavat talouselämän ja julkishallinnon eri alueita edustavat henkilöt: pankinjohtaja *Ele Alenius*, toimitusjohtaja *Heikki Bachmann*, ylijohdaja *Kalervo Hentilä*, vuorineuvos *Pentti Herkama*, toimitusjohtaja *Pekka Herlin*, toimitusjohtaja *Ahti Hirvonen*, varatoimitusjohtaja *Matti Hurme*, vuorineuvos *K.K. Kankaanranta*, varatuomari *Seppo Kontinen*, pääjohtaja *Jaakko Lassila*, ministeri *Sakari T. Lehto*, pankinjohtaja *Erkki Linturi*, pääjohtaja *E.O. Mansukoski*, ministeri *Olavi J. Mattila*, johtaja *Pekka Morri*, toimitusjohtaja *Kari Nars*, toimitusjohtaja *Raili Nuortila*, pankinjohtaja *Esko Ollila*, pääjohtaja *Eero Rantala*, ministeri *Esko Rekola*, toimitusjohtaja *Heikki O. Salonen*, pääjohtaja *Ulf Sundqvist*, toimitusjohtaja *Pentti Talonen* ja pääkonsuli *Sakari Yrjönen*. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on ministeri *Sakari T. Lehto* ja varapuheenjohtajana toimitusjohtaja *Ahti Hirvonen*.

Neuvottelukunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

6.11.1984 pidetyssä kokouksessa hallintojohtaja *Matti Sarakontu* selosti neuvottelukunnalle korkeakoulusta annetun uuden hallintoasetuksen sisältöä, korkeakoulun tilakysymyksiä, päärakennuksen peruskorjauksen suorittamista sekä korkeakoulun resurssitarvetta erityisesti v. 1985 budjettiesityksen osalta. Rehtori *Arvi Leponiemi* piti kokouksen lopuksi alustuksen aiheena 'Miten ekonomin tutkimuksen opintoja voitaisiin nopeuttaa'. Alustusta oli kuulemassa ja sen jälkeiseen keskustelutilaisuuteen osallistui neuvottelukunnan jäsenten lisäksi korkeakoulun eri hallintoelinten jäseniä, opettaja- ja virkailijakuntaa sekä joukko opiskelijoita.

Kevätkokous pidettiin 21.3.1985. Kansleri *Jaakko Honko* ja rehtori *Arvi Leponiemi* selostivat neuvottelukunnalle korkeakoulun 75-vuotisjuhlakeräyksen käynnistämistä ja korkeakoulun 75-vuotisjuhlavuoden 1986 alustavaa ohjelmaa. Kokouksen lopuksi vararehtori *Markku Sääksjärvi* kertoi tietotekniikan hyväksikäytön kehittämisestä Helsingin kauppakorkeakoulussa.

Virkojen ja toimien täyttäminen

Professorin virat

Liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon professorin viran täyttö on aloitettu edellisissä vuosikertomuksissa selostetulla tavalla. Viran hakijoiden dosentti, TKT *Heikki Heiskasen*, dosentti, FT *Asko Miittisen*, apul.prof., KTT *Kyösti Pulkkinen*, vt.prof., KTT *Vesa Routamaan* ja dosentti, KTT *Risto Tainion* tieteellistä pätevyyttä koskevat prof. *John Childin*, prof. *Sven E. Kockin* ja prof. *Börje O. Saxbergin* asiantuntijalausunnat avattiin opetus- ja tutkimusneuvoston kokouksessa 19.10.1984. Tämän jälkeen dos. *Miittinen* peruutti hakemuksensa. Opetus- ja tutkimusneuvosto päätti kokouksessaan 9.11.1984, että apul.prof. *Pulkkisella ja dos. Tainiolla* on liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon professorilta vaadittava tieteellinen pätevyys ja että muilla hakijoilla ei tätä pätevyyttä ole. Tämän jälkeen hakija *Routamaa* peruutti hakemuksensa. Opetus- ja tutkimusneuvosto julisti kokouksessaan 13.12.1984 apul.prof. *Kyösti Pulkkinen* ja dosentti *Risto Tainion* kelpoisiksi

kyseiseen professorin virkaan, jonka jälkeen opetus- ja tutkimusneuvosto asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle dosentti *Risto Tainion* ja toiselle sijalle apul.-prof. *Kyösti Pulkkinen*. Tästä päätöksestä apul.prof. *Pulkkinen* valitti korkeakoulun muutoksenhakulautakunnalle 23.12.1984, joka 18.3.1985 hylkäsi tehdyn valituksen. Tästä päätöksestä apul.prof. *Pulkkinen* valitti valtioneuvostolle, joka 26.9.1985 hylkäsi valituksen.

Tasavallan Presidentti nimitti 30.9.1985 tekemällään päätöksellä dosentti, KTT *Risto Seppo Ilmari Tainion* avoinna olleeseen liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon professorin virkaan 1.10.1985 lukien.

Liiketaloustieteen professorin viran opetusalana laskentatoimi, erityisesti rahoitus, hakijoiden apul.prof., KTT, *Eero Artton* ja apul.prof. KTT *Paavo Yli-Ollin* tieteellistä pätevyyttä koskevat prof. *Pertti Kettusen*, prof. *Vesa Mäkisen* ja prof. *Walther Busse von Colben* asiantuntijalausunnot avattiin hallintovirastossa. Opetus- ja tutkimusneuvosto päätti kokouksessaan 19.10.1984, että sekä apul.prof. *Eero Artton* ja apul.prof. *Paavo Yli-Ollin* on liiketaloustieteen, opetusalana laskentatoimi, erityisesti rahoitus, professorilta vaadittava tieteellinen pätevyys. Kokouksessaan 19.11.1984 opetus- ja tutkimusneuvosto julisti molemmat viran hakijat kelpoisiksi kyseiseen virkaan ja päätti yksimielisesti asettaa virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle apul.prof. *Eero Artton* ja toiselle sijalle apul.prof. *Paavo Yli-Ollin*. Tasavallan Presidentti nimitti 18.1.1985 tekemällään päätöksellä apul.prof. *Eero Veikko Artton* avoinna olleeseen liiketaloustieteen professorin virkaan opetusalana laskentatoimi, erityisesti rahoitus 1.2.1985 lukien.

Apulaisprofessorin virat

Liiketaloustieteen, erityisesti systeemien apulaisprofessorin viran täyttö on aloitettu edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla. Viran hakijoiden dosentti, TkT *Eero Elorannan*, lehtori, FK *Hannu Kangassalon*, KTT, FK *Eero O. Kasasen*, vs.prof., FT *Pekka Korhosen* ja apul.prof., TkT *Markku Tuomisen* tieteellistä pätevyyttä koskevat apul.prof. *Pertti Järvisen*, prof. *Robert W. Grubbströmin* ja prof. *Leif B. Methlien* asiantuntijalausunnot lähetettiin opetus- ja tutkimusneuvoston jäsenille 18.1.1985. Kokouksessaan 22.2.1985 opetus- ja tutkimusneuvosto yksimielisesti katsoi, että FT *Pekka Korhosella* ja TkT *Markku Tuomisella* on liiketaloustieteen, erityisesti systeemien apulaisprofessorilta vaadittava tieteellinen pätevyys. Kokouksessaan 29.3.1985 tieteellinen neuvosto yksimielisesti julisti FT *Pekka Juhani Korhosen* ja TkT *Markku Pentti Tapani Tuomisen* kelpoisiksi liiketaloustieteen, erityisesti systeemien apulaisprofessorin virkaan ja katsoi, ettei muilla hakijoilla tätä kelpoisuutta ole. Tämän jälkeen tieteellinen neuvosto yksimielisesti asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle FT *Pekka Korhosen* ja toiselle sijalle TkT *Markku Tuomisen*. TkT *Markku Tuominen* on valittanut ehdollepanosta muutoksenhakulautakunnalle 29.4.1985. Muutoksenhakulautakunta päätti kumota ehdollepanon 24.6.1985. Asian käsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1985.

Oikeustieteen, erityisesti kansainvälisen sopimusoikeuden apulaisprofessorin viran hakijoiden vt.prof., OTT *Hannu von Hertzenin* ja OTT *Virpi Tiilin* tieteellistä pätevyyttä koskevat prof. *Heikki Jokelan*, prof. *K. A. Telarannan* ja prof. *Juha Tolosen* asiantuntijalausunnot avattiin hallintovirastossa ja lähetettiin tieteellisen

neuvoston jäsenille. Tieteellinen neuvosto katsoi kokouksessaan 26.4.1985, että OTT *Hannu von Hertzenillä* ja OTT *Virpi Tiilillä* on oikeustieteen, erityisesti kansainvälisen sopimusoikeuden apulaisprofessorilta vaadittava tieteellinen pätevyys ja totesi kokouksessaan 15.5.1985 OTT *Hannu v. Hertzenin* ja OTT *Virpi Tiilin* osoittaneen asetuksen edellyttämää opetustaitoa. Tieteellinen neuvosto kokouksessaan 7.6.1985 julisti yksimielisesti sekä OTT *Hannu von Hertzenin* että OTT *Virpi Tiilin* kelpoisiksi kyseiseen apulaisprofessorin virkaan. Tämän jälkeen tieteellinen neuvosto asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle OTT *Hannu von Hertzenin* ja toiselle sijalle OTT *Virpi Tiilin*.

Kansleri nimitti 9.8.1985 tekemällään päätöksellä OTT *Hannu von Hertzenin* avoinna olleeseen oikeustieteen, erityisesti kansainvälisen sopimusoikeuden apulaisprofessorin virkaan 1.9.1985 lukien.

Korkeakoulujen eräiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta 20.1.1984 annetulla asetuksella (38/84) on Helsingin kauppakorkeakouluun perustettu 1.9.1984 lukien kansainvälisen talouden apulaisprofessorin virka. Viran hakuaika päättyi 24.5.1984. Virkaa hakivat dosentti *Timo Airaksinen*, dosentti *Jan Otto Andersson* ja dosentti *Roy Dahlstedt*. Opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä prof. *Victor Normanilta* (Bergen), varamiehenä prof. *Staffan Burenstam Linder* (Stockholm), prof. *Pekka Ahtialalta* (Tampere), varamiehenä prof. *Antti Tanskanen* (Jyväskylä) sekä prof. *Gösta Mickwitziltä* (Helsinki), varamiehenä prof. *Björn Wahlroos* (Helsinki). Asian jatkokäsittely on siirtynyt lukuvuodelle 1985—86.

Asetuksella 387/84 1.11.1984 perustettu liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka opetusalana markkinointi, erityisesti kansainvälinen markkinointi on ollut haettavana. 2.5.1985 päättyneenä määräaikana virkaa hakivat vt.apul.prof., KTT *Karin Holstius*, vs.apul.prof., KTT *Arto Lahti*, vt.prof., KTT *Helena Mäkinen* ja apul.prof., TTL *Seppo Pitkänen*. Tieteellinen neuvosto myönsi hakijoille lisäaikaa virkaan vaadittavan kelpoisuuden täydentämistä varten 2.8.1985 asti. Asian jatkokäsittely on siirtynyt lukuvuodelle 1985—86.

Dosentit

Lukuvuoden 1984—85 aikana on Helsingin kauppakorkeakoulun kansleri nimitänyt korkeakouluun seuraavat uudet dosentit: KTT *Timo Juhani Santalainen* liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon dosentiksi 22.1.1985, OTT *Heikki Matti Niskakangas* ja OTT *Pauli K. Mattila* molemmat vero-oikeuden dosentiksi 17.4.1985.

Ph.D *Pekka Ilmakunnas* on hakenut kansantaloustieteen, erikoisalana ekonometria, dosentiksi ja KTT *Kalervo Virtanen* on hakenut liiketaloustieteen, laskentatoimen, erityisesti talouden hallinnon dosentiksi. Näiden hakemusten käsittely jatkuu syksyllä 1985.

Yliassistentin ja lehtorin virat ja toimet

Kansleri on nimittänyt KTL *Mai Anttilan* ja KTT *Arto Henrikki Lahden* liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin yliassistentin virkaan 1.9.1985 lukien. FL *Jukka Sakari Havun* espanjan kielen yp.lehtorin virkaan 1.1.1985 lukien. KTT *Markku Olavi Koskelan* liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen yp.lehtorin virkaan 1.1.1985 lukien ja FM *Maija Marja-Leena Tammelinin* englannin kielen ap.lehtorin virkaan 1.6.1985 lukien.

TkT *Markku Pentti Tapani Tuomisen* tultua nimitetyksi toiseen virkaan hän on eronnut liiketaloustieteen, erityisesti systeemien yp.lehtorin virasta 1.8.1985 lukien.

Assistenttien, amanuenssien ja tutkimusassistenttien toimet

Lukuvuonna 1984—85 on annettu seuraavat assistenttimääräykset:

KTM *Kalle Antero Tammisto* (liiketaloustiede: markkinointi), KTM *Carita Helena Itäinen* (liiketaloustiede; markkinointi), Ph.D., KTL *Harry Juhani Helen* (tavara-tekniologia), ekonomi *Outi Leena Maria Lantto* (liiketaloustiede: systeemit), KTL (väit.) *Jarmo Ilmari Eronen* (talousmaantiede), KTK *Juha Matti Edvard Kinnunen* (liiketaloustiede: laskentatoimi), KTM *Urho Martti Paakkunainen* (liiketaloustiede: laskentatoimi), OTK *Ahti Juhani Vapaavuori* (oikeustiede) viisivuotiskausiksi.

Amanuenssin ylimääräisiin toimiin hallitus on määrännyt seuraavat:

KTM *Hilkka Maria Lukkarinen* (kielten laitos) ja kirjeenvaihtaja *Auli Mirja Murjatta Hämesalo* (kielten laitos) viisivuotiskausiksi.

Ero liiketaloustiede, erityisesti laskentatoimen ylimääräisestä toimesta on myönnetty KTK *Jyrki Tapio Niskaselle* 1.11.1984 lukien ja KTM *Kari Juhani Paasoselle* 1.7.1985 lukien.

Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentin ylim. toimiin on lukukauden 1984—85 aikana määrätty MBA, KTL *Antti Juhani Hahti* ja KTM *Teuvo Markku Virtanen*.

Virkilliset ja toimihenkilöt

VTL *Tuuli Katriina Tukiainen* on määrätty Mikkelin pienyrityskeskukseen tutkijan ylimääräiseen toimeen 1.10.1984 lukien.

Ekonomi *Marja-Leena Helenius* on nimitetty kamreerin virkaan 15.1.1985 lukien ekonomi *Sirkka-Liisa Tuomisen* saatua pyynnöstä eron ko. virasta 1.1.1985 lukien.

KTK *Maija Kyllikki Leinonen* on määrätty Mikkelin pienyrityskeskukseen ylimääräiseen tutkijan toimeen 1.5.1985 lukien.

VTK *Hilkka Anneli Kuisma* on otettu Mikkelin pienyrityskeskukseen ts. koulutus-suunnittelijaksi 1.10.1984 lukien.

Kirjeenvaihtaja *Tuula-Marja Karhu* on otettu täydennyskoulutuskeskuksen ts. koulutussihteeriksi 1.1.1985 lukien.

Kirjeenvaihtaja *Sinikka Tellervo Relander* on otettu kanslerinviraston ts. osasto-

sihteeriksi 1.1.1985 lukien kirjeenvaihtaja *Tuula-Marja Karhun* saatua pyynnöstä eron ko. toimesta 1.1.1985 lukien.

Kyo *Mirja Anna-Liisa Krook* on otettu laskentakeskuksen ts. ohjelmoijaksi 12.7.1985 lukien kyo *Olavi Antero Sarenin* saatua pyynnöstä eron ko. toimesta em. päivästä lukien.

Matti Kullervo Honkala on otettu kirjaston ts. kirjastoapulaisen toimeen 1.1.1985 lukien.

FK *Liisa Riitta Pentti* on otettu opetusministeriön 12.3.1985 antamalla päätöksellä perustettuun ts. kirjastoapulaisen yp. toimeen 1.7.1985 lukien.

Terttu Tellervo Raita on otettu ts. vanhemman vahtimestarin toimeen 1.1.1985 lukien *Helvi Kaarina Sukavan* saatua pyynnöstä eron ko. tehtävästä 1.1.1985 lukien.

Leena Tuulikki Kuitunen on otettu ts. nuoremman vahtimestarin toimeen 1.1.1985 lukien.

Ansa Orvokki Kokkonen on määrätty vahtimestarin ylim. toimeen 1.6.1985 lukien.

Kyo *Päivi Marketta Oinas* on määrätty kansantaloustieteen laitoksen apulaiskanslistin toimeen 1.6.1985 lukien kyo *Tuomas Rurik Santasalon* saatua pyynnöstä eron ko. toimesta 1.2.1985 lukien.

FK *Pirjo Marjatta Laaksoselle* on myönnetty pyynnöstä ero ts. kirjastonhoitajan toimesta 1.1.1985 lukien.

Anita Marketta Lundelin on 1.1.1985 lukien ja *Pirjo Maire Lundström* on 14.1.1985 lukien saanut eron ts. vaatteidenvarustajan tehtävästä.

Valma Annikki Sundström on saanut eron ts. puhelunvälittäjän tehtävästä 1.1.1985 lukien.

II Talous

Korkeakoulun menot vuonna 1984 olivat yhteensä 35,1 milj.mk, missä on kasvua edelliseen vuoteen 10,1 %. Palkkausmenojen osuus kokonaismenoista on 75,0 %. Kokonaismenot jakautuvat vastuualueittain siten, että ainelaitosten osuus on 40,8 %, täydennyskoulutuksen (täydennyskoulutuskeskus ja kansainvälinen keskus) 7,6 %, perustutkimuksen laitoksen 2,8 % erillislaitosten (kirjasto, laskentakeskus, kuvalaitos ja kielistudio) 19,8 % sekä hallinnon ja yhteisten menojen osuus 23 %. Korkeakoulun kokonaismenot läsnäolevaa opiskelijaa kohti olivat 12 600 mk. Korkeakoulun tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus kohosi 11,4 milj. markkaan, mistä PRODECin osuus on lähes puolet.

Maksullinen palvelutoiminta kasvoi suotuisasti, tulot olivat 3,2 milj.mk, missä on lisäystä 29 %. Yksittäinen suuri tuloerä oli Mikkeliin saatujen lahjoitusvirkojen tulosumma 2,05 milj.mk.

Seuraavissa taulukoissa korkeakoulujen tulot ja menot on esitetty yksityiskohtaisemmin:

Korkeakoulun menot ja tulot vuosina 1983 ja 1984

Menot — tulo- ja menoarvion momenttien mukaan eriteltyinä

Momentti (pääluokka 29. luku 10)	1983, mk	1984, mk
01 Palkkaukset	24 214 008	26 318 090
10 Kiinteistön käyttö	1 229 231	1 404 692
21 Muut opetus- ja tutkimusmenot	2 582 836	2 301 996
25 Maksullinen palvelutoiminta	1 825 858	3 077 839
29 Muut kulutusmenot	1 248 755	1 464 639
50 Apurahat	85 000	100 000
70 Tutkimus- ja opetusvälineiden sekä kaluston hankkiminen	667 988	409 315
Menot yhteensä	31 853 676	35 076 566

Tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus

Rahoitustapa	1983, mk	1984, mk
Tutkimussopimukset	528 976	653 114
Valtiovarain-, kauppa- ja teollisuus-, työvoima- ja opetusministeriön maksamat palkat ja muut menot	863 581	1 787 034
HKKK:n stipendirahastot	143 820	151 160
HKKK:n tukisäätiön apurahat ja muu tuki	750 654	674 482
Lahjoitusvarat	414 627	522 316
Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC (ulko- asiainministeriö)	4 425 461	5 196 459
Kiinteistöjen korjaus ja huolto (piirirakennus- toimisto)	1 041 976	732 899
Kiinteistöjen peruskorjaus (rakennushallitus ja opetusministeriö)		1 725 018
Yhteensä	8 169 095	11 442 482

Tulot

Palvelumuoto	1983, mk	1984, mk
Maksulliset palvelut:		
Jäljennepalvelut	367 526	385 687
ATK-palvelut	414 610	334 311
Johtamiskoulutusohjelmat		
— Helsinki	763 250	938 000
— Mikkeli	449 000	714 196
Kansainvälinen täydennyskoulutusohjelma (MBA)	0	327 828
Kirjaston palvelut	389 970	481 520
Muut palvelut	112 033	49 997
Maksullinen palvelutoiminta yhteensä	2 496 389	3 231 539
Muut tulot:		
Mikkelin lahjoitusvirat	1 500 000	2 050 000
— Muut tulot	555 993	351 417
Tulot yhteensä	4 552 382	5 632 956

Tukisäätiö

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tarkoituksena on oikeusministeriön 21.3.1974 vahvistamien sääntöjen mukaan avustaa ja tukea Helsingin kauppakorkeakoulua. Tämän tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö sääntöjensä 2 §:n mukaisesti käyttää omaisuutensa tuoton yksinomaan Helsingin kauppakorkeakoulun toiminnan hyväksi antamalla taloudellista tukea korkeakoululle sekä sen piirissä toimiville henkilöille niiden tarkoituksien toteuttamiseksi, joita Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain 1 §:ssä edellytetään. Säätiön valtuuskunta vahvisti kokouksessaan 30.11.1983 säätiön vuoden 1984 talous- ja toimintasuunnitelman. Säätiön talouden kehitys vuoden 1984 aikana oli talousarvion mukainen, joten edellytykset toimintasuunnitelmassa määritellyn yhteensä 542 000 markan määräisen tuen antamiseen täysimääräisenä korkeakoululle lukuvuoden 1984—85 aikana olivat olemassa.

Säätiön valtuuskunnan kokouksia lukuvuoden 1984—85 aikana on ollut kaksi sekä säätiön hallituksen kokouksia kolme. Marraskuun 29 päivänä 1984 pitämässään kokouksessa valtuuskunta valitsi säätiön hallitukseen edelleen vuodeksi 1985 ylijohtaja *Kalervo Hentilän*, vuorineuvos *Pentti Herkaman*, kauppat.tri *Eino Hirvosen*, kansleri *Jaakko Hongon*, rehtori *Arvi Leponiemen*, pääkonsuli *Sakari Yrjösen* sekä uudeksi jäseneksi lehtori *Pentti Woivalinin* tilalle lehtori *Markku Koskelan*. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen kansliapäällikkö *Jaakko Numminen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Olavi Sohlberg*. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin pääkonsuli *Sakari Yrjösen* ja varapuheenjohtajaksi pääjohtaja *Jaakko Lassila*. Samassa kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esitys säätiön vuoden 1985 talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Kevätkokouksessaan toukokuun 14 päivänä 1985 valtuuskunta vahvisti säätiön vuoden 1984 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen mukaan säätiön korkeakoulun toimintaan vuonna 1984 apurahoina ja muuna tukena antama määrä on 674 482 mk. Vuonna 1983 vastaava määrä oli 732 302 mk. Tämän lisäksi säätiö on suorittanut korkeakoulun valtiolistamissopimuksen mukaisesti erinäisiä korkeakoulun henkilökunnan eläke- ja palkanmaksumenoja 19 389 mk. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 18 351 mk.

Kokouksessaan marraskuun 13 päivänä 1984 säätiön hallitus myönsi keväällä 1984 toimitetun apurahojen jaon täydennykseksi hakemusten perusteella tutkimus-ym. apurahoja sekä muuta tukea kaikkiaan 131 300 mk. Kokouksessaan helmikuun 27 päivänä 1985 hallitus vahvisti korkeakoulun toiminnan hyväksi vuonna 1985 annettavan tuen yleissuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvä apurahojen jako on kevätlukukauden osalta toteutettu hallituksen kokouksessaan huhtikuun 24 päivänä 1985 tekemien päätöksin. Tällöin myönnettiin apurahoja kaikkiaan 429 366 mk. Edellä mainituissa kokouksissa lukuvuoden 1984—85 aikana myönnettyjen tutkimus-, matka- ym. säätiön tehtävien mukaisten apurahojen määrä on kaikkiaan 560 666 mk eli 46 482 mk vähemmän kuin edellisenä lukuvuotena.

Tukisäätiön saamat lahjoitukset

Oy Algol Ab 3 000 mk, Amer Yhtymä Oy 10 000 mk, EFFOA — Suomen Höyry-laiva 10 000 mk, Eläkevarma 2 500 mk, Enso-Gutzeit Oy 2 000 mk, Fennia 2 000 mk, FINNPAP 5 000 mk, Fiskars Oy 5 000 mk, IBM 5 000 mk, Ilmarinen 5 000 mk, Imatran Voima Oy 7 000 mk, Isku Oy 5 000 mk, Kainuun Sanomat 1 000 mk, Oy Kaukas Ab 5 000 mk, Kemira Oy 22 000 mk, Keskuslaboratorio 26 000 mk, Kone Oy 1 000 mk, Kontino Ab 5 000 mk, Kymi-Strömberg Oy 15 000 mk, Oy Lohja Ab 20 000 mk, Lämpöyhdistys ry 20 000 mk, Oy Mallasjuoma 3 000 mk, Oy Mec-Rastor Ab 5 000 mk, Neste Oy 15 000 mk, Oy Nokia Ab 30 000 mk, Onninen Oy 13 000 mk, Osuuskunta Maitojaloste 300 mk, Osuuspankkien Keskus-Osake-Pankki 10 000 mk, Otava 5 000 mk, Oy Partek Ab 10 000 mk, Philips Oy 5 000 mk, Postipankki 30 000 mk, Rakennuspuusepänteollisuus ry 15 900 mk, Rauma-Repola Oy 7 500 mk, Rautakonttori Oy 5 000 mk, Rautaruukki Oy 5 000 mk, Oy Rettig Ab 5 000 mk, G.A. Serlachius Oy 5 000 mk, Oy Wilh. Schaumann Ab 2 000 mk, Simms Oy 5 000 mk, SOK 30 000 mk, Oy Starmann Ab 10 000 mk, Suomen metsäteollisuuden keskusliitto 40 000 mk, Suomen Paperin ja Kartongin jalostajain yhdistys 5 000 mk, Suomen Sokeri Oy 40 000 mk, Talous-Osakekauppa 5 000 mk, Oy Tamfelt Ab 5 000 mk, Oy Tampella Ab 5 000 mk, Tapiola-yhtiöt 5 000 mk, Teollisuuden Voima Oy 1 000 mk, Teollisuusvakuutus 5 000 mk, Thomesto Oy 5 000 mk, Tukku Oy 2 000 mk, Turun Osuuskauppa 1 000 mk, Vakuutus Oy Pohjola 10 000 mk, Valmet Oy 10 000 mk, Oy Volvo-Auto Ab 2 000 mk, Oy Wärtsilä Ab 40 500 mk.

III Opetuksen ja tutkimuksen laitokset

Hallinnon ja systeemien laitos

Laitoksen johtaja: *Laaksonen Oiva*, professori

Laitosneuvosto:

Autio Jukka, kyo; varajäsen *Mikkonen Jouni*, kyo

Kallio Markku, prof.; varajäsen *Keloharju Raimo*, apul.prof.

Laaksonen Oiva, prof.; varajäsen *Pulkkinen Kyösti*, vt.prof.

Lantto Outi, ass.; varajäsen *Saarinen Timo*, ass.

Manner Jukka, kyo; varajäsen *Nordman Vesa*, kyo

Reijonen Tina, kyo; varajäsen *Mälkönen Tuula*, kyo

Räsänen Keijo, tutk.ass.; varajäsen *Hyvärinen Anssi*, tutk.ass.

Tuominen Markku, vt.apul.prof.; varajäsen *Korhonen Pekka*, vs.prof.

Vanhala Sinikka, ass.; varajäsen *Tuorinsuo-Larikka Soile*, ass.

Hallinnon ja systeemien laitoksen opetusalueeseen kuuluvat 1) Hallinto, 2) Sovellettu psykologia, 3) Systeemit ja tietojenkäsittely.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Liiketaloustiede: hallinnon opetuksessa keskeisinä alueina ovat olleet strateginen johtaminen, organisaation rakentuminen, organisaatiossa toimivien yksilöiden ja ryhmien johtaminen, esimies-alais-suhteisiin perehdyttäminen, henkilöstöhallinto sekä organisaatioviestintä. Tärkeällä sijalla opetuksessa on ollut myös liiketaloudellisen tutkimustyön teoreettiset ja metodologiset perustiedot sekä tutkimustyön konkreettinen harjoittelu.

Opetuksen tavoitteena on ollut antaa opiskelijoille hyvät valmiudet toimia yritysten ja muiden organisaatioiden erilaisissa asiantuntija- ja johtotehtävissä sekä toisaalta harjaannuttaa itsenäistä, kriittistä ajattelua sekä luoda edellytykset omaehtoiselle tutkimustyölle ja jatko-opiskelulle.

Sovelletun psykologian opetuksen tavoitteena on lisätä opiskelijan valmiuksia ihmistutemukseen sekä perehdyttää opiskelija psykologian sovelletuksiin työelämässä.

Liiketaloustiede: systeemit ja tietojenkäsittely muodostavat aineparin, joka vastaa kvantitatiivisen suunnittelun koulutusohjelmasta. Koulutusohjelmassa annettavan opetuksen ammatillisena tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiudet liikkeenjohtoa suunnittelu- ja kehitystehtävissä ja toimia kaupallishallinnollisten tietojärjestelmien suunnittelu- ja kehitystehtävissä. Opetuksen tieteellisenä tavoitteena on auttaa ymmärtämään yrityksen liiketaloudelliset perusmekanismit. Koulutusohjelmassa voi erikoistua joko päätöksenteon atk-apuvälineisiin (DSS) tai kaupallishallinnolliseen atk:hon. Opetuksessa ovat esillä mm. henkilökohtainen tietojenkäsittely, päätöksenteon tukijärjestelmät, systeemityön menetelmät ja atk-toiminnan johtaminen.

Tutkimuksen painopistealueet

Ltt:hallinnon tutkimustyö on keskittynyt johtamisen, organisaation, strategisen johtamisen ja työvoiman käyttöön liittyvien kysymysten ja ongelmanasetteluiden tutkimukseen. Näillä alueilla on tehty niin teoreettista, metodologista kuin empiiristäkin tutkimustyötä.

Aineen opettajat ja tutkijat ovat osallistuneet ja osallistuvat myös laajoihin kansainvälisiin tutkimusprojekteihin, joista mainittakoon päätöksentekoa ja yritysdemokratiaa 12 Euroopan maassa esittelevä, edelleen jatkuva projekti (IDE), sekä johtamista Kaukoidän maissa tutkiva projekti.

Ltt:systeemit ja tietojenkäsittelyn tutkimus on ollut osittain perustutkimusta, osittain käytännön liike-elämän ongelmien ratkaisemiseen tähtäävää soveltavaa tutkimusta. Tutkimuksen keskeisiä aiheita ovat monitavoitteisten päätösongelmien ratkaiseminen värigrafiikkaan perustuen mikrotietokoneilla, vaiheittain ja kvalitatiivisesti. Merkittävä tutkimus valmistui myös mallien implementoinnin todellisista ongelmista. Tietojenkäsittelyssä tutkittiin mm. atk-toiminnan kehittymistä yrityksissä ja toteutettiin tutkimusprojekti johdon työasematietokoneiden kehitys- ja käyttötilanteesta maassamme.

Kansainväliset suhteet

Ltt:hallinnossa on kansainvälistymistä pyritty lukuvuoden aikana voimakkaasti kehittämään. Näkyvimpanä ja konkreettisimpana osoituksena on ollut tutkijoiden lukuisat seminaari- ja tutkimusmatkat, laitoksen ulkomaiset vieraat ja osanotto kansainvälisiin tutkimusprojekteihin.

Ulkomaisista vierailijoista mainittakoon mm. professori *Peter Abell* (University of Surrey, Englanti); professori *Erhard Gensel* (Humboldt Universität zu Berlin, DDR); tri *Barbara Gorczyca* (Marie Curie-Sklodowska University, Lublin, Puola); tri *Peeter Kross* (Tallinnan Teknillinen Korkeakoulu, NL); professori *Waino Suojanen* (Georgia State University, USA) sekä professori *W.M. Teulings* (University of Amsterdam, Hollanti).

Ulkomaisista suhteista mainittakoon vielä, että aineen edustajat olivat järjestämässä 29.—31.8.1984 pidettyä kolmatta Capitalist—Socialist työseminaaria, johon osallistui 60 tutkijaa yli 20 maasta.

Ltt:systeemit ja tietojenkäsittelyn piirissä kansainvälistä yhteistyötä on tehty lukuvuoden aikana IIASAn, MNIIPUn (International Research Institute for Management Sciences, Moskova), IFIPin (International Federation for Information Processing) kanssa. Tutkimusyhteyksiä on ollut myös amerikkalaisten Buffalon ja Purduen yliopistojen sekä The Wharton Schoolin kanssa.

Vierailuluennon ovat pitäneet 23.10.1984 prof. *Marc Roubens*, Université de l'Etat, Mons aiheesta 'Theory and applications of Outranking Relations', ja 13.5.1985 prof. *Rudy Hirschheim*, London School of Economics aiheesta: 'A survey of the social Implication of Office Automation: theoretical perspectives and analysis.'

Laitoksen vieraina ovat lisäksi olleet professori *Andras Precopa* Unkarista 15.4.1985, tohtori *Norbert Rozenich* Wienistä 23.5.1985 ja professori *Eliezer Naddor* U.S.A.:sta.

Opetushenkilöstö osallistui useihin kansainvälisiin kokouksiin ja konferensseihin. Helsingissä järjestettiin laitoksen toimesta kansainvälinen seminaari The Seventh Scandinavian Research Seminar on Systemeering elokuussa 1984, johon osallistui 30 tietojärjestelmätieteen tutkijaa.

Laitos on osallistunut merkittävällä työpanoksella HKKK:n sisäisen tietojärjestelmän kehittämiseen, jonka useissa projekteissa on toiminut vuoden aikana kaksi projektitutkijaa.

Henkilökunta

Hallinto

Laaksonen Oiva Johan, VTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, professori. 24; 73.

Avoimena olevaa professorin virkaa on hoitanut *Pulkkinen Kyösti Johannes*, KTT, apulaisprofessori.

Pulkkinen Kyösti Johannes, KTT, apulaisprofessori. 21; 78. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut *Miettinen Asko Tuomo Tapio*, FT, dosentti ja *Vanhala Ulla Pirjo Sinikka*, KTL.

Ahlstedt Karl Leo, KTT, dosentti. 29; 84.

Santalainen Timo, KTT, dosentti. 46; 85.

Urmas Heikki Juhani, KTT, dosentti. 35; 78.

Wiiro Osmo Antero, YT, Helsingin yliopiston ja Helsingin kauppakorkeakoulun dosentti. 28; 70.

Volanen Risto Erkki Juhani, YT, dosentti. 44; 81.

Lilja Kari Tapio, KTT, yliassistentti. 45; 84. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut *Ylä-Anttila Leena Sirkka Sinikka*, KTL.

Miettinen Asko Tuomo Tapio, FT, KTK, dosentti, yliassistentti. 44; 84. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut *Tuorinsuo-Larikka Soile*, KTM.

Myllyniemi Ossi Olavi, FL, lehtori. 33; 74.

Heikkilä Eeva Liisa Elina, vs.assistentti, kyo. 61; 84.

Kiikkilä Leeni, ekon., vs.assistentti. 61; 85.

Pirinen Juha Heikki, kyo, vs.assistentti. 56; 84.

Purhonen Merja Helena, kyo, vs.assistentti. 58; 85.

Tuorinsuo-Larikka Soile Kirsti Kaarina, KTK, assistentti. 50; 83.

Vanhala Ulla Pirjo Sinikka, KTL, assistentti. 48; 84. Virkavapaa.
Ylä-Anttila Leena Sirkka Sinikka, KTL, assistentti. 48; 84. Virkavapaa.
De Macedo-Soares Diana, Ph.D., tuntiopettaja. 45; 84.
Heinonen Jaakko Isak Mattias, VTM, tuntiopettaja. 40; 78.
Saarikko Arvo Johannes, VTM, tuntiopettaja. 28; 77.
Åberg Leif Eric Gustav, KTL, MA, tuntiopettaja. 48; 84.
Seppänen Tiina, kyo, tuntiassistentti. 60; 84.
 Konekirjoittaja: *Lanu Saini Sinikka*. 33; 83.

Sovellettu psykologia

Takala Kalevi, FL, lehtori. 25; 75.

Systeemit ja tietojenkäsittely

Kallio Markku Juhani, Ph.D., DI, ekonomi, professori. Teknillisen korkeakoulun dosentti. 45; 78. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut *Korhonen Pekka Juhani*, FT, dosentti.

Sääksjärvi Markku Ville Tapio, TkT, professori. 42; 83.

Keloharju Raimo Jyrki Juhani, TkT, KTT, apulaisprofessori. 28; 72: Virkavapaa syyslukukauden. Virkaa on hoitanut *Kivijärvi Hannu Kalevi*, KTL, assistentti.

Avoimena olevaa apulaisprofessorin virkaa on hoitanut *Tuominen Markku Pertti Tapani*, TkT, lehtori.

Larmola Eero Antero, KTM, yliassistentti. 37; 68.

Tuominen Markku Pentti Tapani, TKT, Teknillisen korkeakoulun dosentti, lehtori. 47; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut *Wasiljeff Yrjö Georgij*, KTM.

Erviö Jouni Tapani, kyo, vt.assistentti, tuntiopettaja. 60; 84.

Kivijärvi Hannu Kalevi, KTL, assistentti. 51; 78. Virkavapaa syyslukukauden. Virkaa hoitanut *Lantto Outi Leena Maria*, KTM.

Laakso Jukka Tapani, KTL, assistentti. † 6.11.84.

Lantto Outi Leena Maria, KTM, assistentti. 61; 84.

Saarinen Timo Olavi, KTM, assistentti. 57; 83. Virkavapaa syyslukukauden. Tehtäviä hoitanut *Vaara Timo Tapani*, kyo.

Tanner Leena Aulikki, kyo, vt.assistentti. 60; 84.

Vaara Timo Tapani, vt.assistentti. 61; 84.

Ansio Tero Olavi, KTK, tuntiopettaja. 50; 84.

Dahlberg Tomi Karl Martin, KTM, tuntiopettaja. 54; 80.

Haglund Karl Henry, FM, KTM, tuntiopettaja. 47; 84.

Kilpi Kari Kalervo, ekon., tuntiopettaja. 42; 82.

Korhonen Antti, KTT, tuntiopettaja. 46; 84.

Knuutila Raili, FK, tuntiopettaja. 35; 84.

Puhakka Hannu, FK, tuntiopettaja. 49; 84.

Raunio, Risto Kalevi, tekn.yo, tuntiopettaja. 61; 83.

Silvasti Heikki Juhani, DI, tuntiopettaja. 42; 83.

Soini Tapani, FM, tuntiopettaja

Laitossihteerin tehtäviä ovat hoitaneet: *Miettunen Kirsi*, kyo, *Myllykoski Merja*, kyo ja *Johansson Ritva Pirjo-Liisa*, Huk.

Tekstinkäsittely

Rantanen Helvi Kaarina, yo-merkonomi, päätoiminen tuntiopettaja kevätlukukauden. 38; 74.

Laskentatoimen laitos

Laitoksen johtaja: *Pitkänen Eero*, professori, 28.2.85 saakka, *Artto Eero*, professori, 1.3.85 alkaen.

Laitosneuvosto:

Artto Eero, apul.prof.; varajäsen *Leppiniemi Jarmo*, yliass.

Heikkilä Mika, kyo; varajäsen *Havulinna Ullamaija*, kyo

Kinnunen Juha, KTL; varajäsen *Virkkunen, Virpi*, vs.leht.

Lehtonen, Tuija, kyo; varajäsen *Ramberg Pentti*, kyo

Lehtovuori Jouko, prof.; varajäsen *Virtanen Kalervo*, vs.prof.

Paasonen Kari, ass.; varajäsen *Ristimäki Paavo*, vs.ass.

Pitkänen Eero, prof.; varajäsen *Kyläkoski Kalevi*, vs.apul.prof.

Vaivio Juhani, kyo; varajäsen *Österberg Kim*, kyo

Viljaranta Juha, ass.; varajäsen *Koivistoinen Kari*, ass.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on antaa laskentaekonomeiksi valmistuville analyyttinen kyky ja valmiudet ymmärtää yritysten ja muiden talousyksiköiden taloutta kyetäkseen laatimaan organisaation johdolle ja muille sidosryhmille suunnittelu-, valvonta- ja informaatiolaskelmia sekä osallistumaan päätöksentekoprosessiin.

Tieteellisenä tavoitteena on antaa laskentatoimen teorian ja jonkin erikoisalan syvällinen teoreettinen ja metodologinen tuntemus samoin kuin valmius itsenäisesti hankkia tieteellistä tietoa sekä valmius tutkimustyöhön, jatko-opintoihin ja asiantuntijatehtäviin. Laskentatoiminta tukiaineena opiskeleville annetaan mm. kirjanpidon perusvalmiudet ja kommunikaatiovalmiudet laskentatoimen kysymyksissä.

Tutkimuksen painopistealueet

Laskentatoimen tutkimuksen aihealueita ovat mm. seuraavat:

- rahoitussuunnittelu
- rahoitusanalyysit
- rahoitusmarkkinat
- kirjanpito, tuloslaskenta ja verotus
- strateginen suunnittelu
- investointien suunnittelu ja valvonta
- talouden ohjaus- ja informaatiojärjestelmät
- julkisyhteisöjen laskentatoimi

Rahoituksen alueella on pääpaino ollut rahoitusanalyseissä ja niihin liittyvissä kilpailukykytutkimuksissa, joiden tavoitteena on kansainvälinen resurssiallokaatio (kilpailukyky). Tutkimusta on tehty prof. *Artton* Ruotsi-Suomi-toimialaprojekteis-

sa sekä paperiteollisuuden kilpailukykyprojektissa viiden paperintuottajamaan kesken. Viimeksimainitussa projektissa ovat tekeillä KTK *Niskasen* lisensiaatintutkimus kannattavan yrityksen profiilista, ekon. *Paasosen* lisensiaatintutkimus suurista sarjoista ja KTK *Virkkusen* lisensiaatintutkimus erikoistumisesta. Tutkimuksen eräänä tavoitteena on kansainvälisyyden lisääminen.

Rahoitusmarkkinoihin kohdistuvaa tutkimusta on harjoitettu vt.ap.prof. *Leppiniemen* johtamissa graduprojekteissa, joiden tavoitteena on soveltaa kansainvälisen rahoitusmarkkinatutkimuksen lähestymistapoja suomalaisten rahoitusmarkkinain analysoimiseen, aikaansaada seikkaperäinen kuvaus suomalaisista rahoitusmuodoista ja niillä toimivista instituutioista. Tähän problematiikkaan on kytketty myös *Leppiniemen* väitöskirja. Rahoituksen alueella on tekeillä myös osakkeen markkina-arvon määrittämiseen kohdistuva vt.ap.prof. *Koskelan* tutkimustyö. KTM *Kinnusen* lisensiaatintutkimus yrityksen kassavirtojen aikasarjaominaisuuksista on myös rahoituksen alueelta.

Strategisen suunnittelun osalta on mainittava vt.ap.prof. *Kalevi Kyläkosken* tutkimus, jossa tutkitaan kansainvälistymisprosessin vaikutusta yrityksen strategiasuunnitteluun. Ekon. *Paakkunaisen* lisensiaatintutkimusaihe koskee yritysyhteistyötä.

Suomalaisten yritysten investointikäyttäytymistä tutkitaan vt.ap.prof. *Virtasen* johtamassa tutkimusryhmässä. Tutkimusaiheina ovat kansainvälistyminen ulkomaisten yritysostojen avulla (KTM *Koivistoinen* lisensiaatintutkimus), desinvestointien problematiikka (KTM *Kykkäsen* lisensiaatintutkimus) ja tulosityksikköjen suoritusten arviointi (ekon. *Viljarannan* lisensiaatintutkimus). Valmistumisvaiheessa on KTT *Virtasen* survey-tutkimus suomalaisten tulosityksikköorganisaatioiden ohjauksjärjestelmistä. Julkisyhteisöjen laskentatoimissa on prof. *Pitkäsen* ajankohtaisena tutkimusaiheena ollut julkisten liikelaitosten talouden problematiikka.

Kansainväliset suhteet

Eero Artto on tutkimusryhmän jäsenenä CIPS:n (Center for Industry Policy and Strategy) organisoimassa Pulp and Paper Industry -tutkimuksessa.

Tutkimusryhmä *Kalervo Virtanen*, *Kari Koivistoinen*, *Tapani Kykkänen* ja *Juha Viljaranta* sekä KTL *Juha Kinnunen* osallistuivat 2—4.4.1985 järjestettyyn European Accounting Association'in kahdeksanteen vuotuisen konferenssiin Brysselissä.

Eero Pitkänen on toiminut asiantuntijana Suomen Budjetointijärjestelmän osalta OECD:n käynnistämässä tutkimuksessa The Capacity to Budget.

Jouko Lehtovuori on osallistunut 21.—25.4.85 Simrishamnissa pidettyyn, Göteborgin yliopiston idea- ja oppihistorian laitoksen suunnittelemaan tieteidenväliseen internaattiseminaariin 'Den rena vetenskapen och den goda tillämpningen' (muut osanottajat ruotsalaisia liikeloustieteilijöitä, tekniikkoja, psykologeja, teologeja).

Henkilökunta

Helsingin yliopisto 29
ja Suomen Kauppakorkeakoulu

Honko Jaakko Olavi, KTT, FT h.c., KTT h.c., 22; 60. Vapautettu virasta kanslerin tehtävien vuoksi. Virkaa ovat hoitaneet *Kyläkoski Kalevi*, KTT, yliass. ja *Virtanen Kalervo Ensio*, KTT, yliassistentti.

Lehtovuori Jouko Tuomas, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, professori. 33; 76.

Pitkänen Eero Kalervo, KTT, professori. 30; 84.

Artto Eero Veikko, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, professori. 30; 85. Virkavapaa 31.12.1984 saakka. 31.12.1984 saakka avoinna ollut liikeloustiede, laskentatoimen, erityisesti rahoituksen professorin virkaa on hoitanut *Leppiniemi Jarmo Tapani Albert*, KTL (väit.), yliassistentti.

Avoimena olevaa laskentatoimen apulaisprofessorin virkaa ovat hoitaneet *Koskela Markku Olavi*, KTT, lehtori ja *Leppiniemi Jarmo Tapani Albert*, KTL (väit.).

Avoimena olevaa julkisen hallinnon laskentatoimen apulaisprofessorin virkaa ovat hoitaneet *Kyläkoski Kalevi*, KTT, yliassistentti ja *Virtanen Kalervo Ensio*, KTT, yliassistentti.

Riistama Veijo Olavi, KTT, dosentti. 32; 79.

Salmi Timo Yrjö, KTT, dosentti. 45; 82.

Ruuhela Reijo Tuomas, KTT, Vaasan korkeakoulun professori, dosentti. 35; 73.

Sintonen Harri Pekka, VTT, dosentti (terveystaloustiede). 46; 83.

Kyläkoski Kalevi, KTT, yliassistentti. 39; 83. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet

Oksa Leena Marita Elisabet, ekonomi, ja *Paakkunainen Urho Matti*, ekonomi,

Leppiniemi Jarmo Tapani Albert, KTL (väit.), yliassistentti. 48; 80. Virkavapaa.

Virkaa ovat hoitaneet *Ristimäki Olli Paavo Juhani*, ekonomi, *Virkkunen Virpi Kyllikki*, KTK, *Koskela Markku Olavi*, KTT, lehtori.

Virtanen Kalervo Ensio, KTT, yliass. 41; 73. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet

Virkkunen Virpi Kyllikki, KTK, assistentti, *Toiviainen Kari Antero*, ekonomi, *Paasonen Kari Juhani*, ekonomi ja *Pöyhönen Jari Pekka*, KTM.

Koskela Markku Olavi, KTT, lehtori 49; 83. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut *Aho Tarja Sinikka*, ekonomi, vs.lehtori. 52; 83.

Avoimena olevaa laskentatoimen lehtorin virkaa on hoitanut *Rapatti Raili*, KTM.

Helsto Marjo Kristiina, ekonomi (uusi), vt.assistentti. 58; 83.

Jänkälä Markku Sakari, kyo, vs.assistentti. 62; 85.

Koivistoinen Kari Pekka Juhani, KTM, assistentti. 57; 83. Virkavapaa.

Niskanen Jyrki Tapio, KTK, assistentti. 55; 83.

Oksa Leena Marita Elisabet, ekonomi, vt.assistentti. 59; 84.

Paakkunainen Urho Martti, KTM, assistentti. 55; 84.

Paasonen Kari Juhani, ekonomi (uusi), assistentti. 57; 83. Virkavapaa.

Pöyhönen Jari Pekka, KTM, vs.assistentti. 58; 83.

Ristimäki Olli Paavo Juhani, KTM, vs.assistentti. 56; 83.

Tamminen Paula-Marja, ekonomi, vs.assistentti. 59; 84.
Suominen Ilkka Tapio, ekonomi, vs.assistentti. 60; 84.
Teinilä Jarmo, kyo, vs.assistentti. 60; 85
Toiviainen Kari Antero, ekonomi, vs.assistentti. 56; 83.
Viljaranta Juha Kalevi, ekonomi, assistentti. 57; 83. Virkavapaa.
Virkkunen Virpi Kyllikki, KTK, assistentti. 53; 83.
Heikkinen Marja Annika, tuntiopettaja. 53; 84.
Korhonen Antti Olavi, tuntiopettaja. 46; 84.
Lehto-Taipale Elina Inkeri, TTM, tuntiopettaja. 52; 85.
Suomela Juhani Samuli, KTM, tuntiopettaja. 51; 85.
 Kanslisti: *Salokannel, Annamari*. 43; 72.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

Laitoksen johtaja: *Leivo Veikko*, professori (31.12.1984 asti), *Luostarinen Reijo*, professori (1.1.1985 alkaen).

Laitosneuvosto:

Aaltio Erkki, prof.; varajäsen *Anttila Mai*, vt.prof.
Helen Harry, ass.; varajäsen *Hyvönen Saara*, ass.
Itäinen Carita, ass.; varajäsen *Lehtomaa Ahti*, ass.
Lahti Arto, vs.apul.prof.; varajäsen *Saarsalmi Meeri*, vt.prof.
Luostarinen Reijo, prof.; varajäsen *Leivo Veikko*, prof.
Lönnqvist Riitta, kyo; varajäsen *Tuomi Vesa*, kyo
Malinen Heikki, kyo; varajäsen *Heikinheimo Marko*, kyo
Räsänen Jaana, kyo; varajäsen *Forss Margit*, kyo
Tammisto Kalle, ass.; varajäsen *Rautkylä Ritva* ass.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen opetusalueeseen sisältyvät seuraavat erityisalueet 1) markkinointi ja erityisalueena kansainvälinen liiketoiminta, 2) yrittäjäyys ja pienten ja keski suurten yritysten johtaminen ja 3) tavarateknologia.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Markkinoinnin koulutusohjelmassa pyritään kehittämään opiskelijoiden valmiuksia selvittää eri asiakasryhmien tarpeita sekä valita niitä vastaavat kilpailukeinot samoin kuin analysoida, suunnitella ja toteuttaa sekä valvoa näitä toimenpiteitä yritysten ja muiden yhteisöjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Markkinoinnin keskeisimmät opetusalueet käsittävät mm. yritysten ja markkinoinnin strategisen johtamisen, markkinointitutkimuksen, ostotoiminnan, tuotejohtamisen, yrityksen hinnanasetannan ja kilpailustrategiat, markkinoinnin kommunikaation sekä jakelun johtamisen. Kansainvälisen markkinoinnin opetuksella on markkinoinnissa erittäin keskeinen asema.

Kansainvälisten toimintojen koulutusohjelmassa on kaksi suuntautumisvaihtoehtoa: ulkomaankauppaekonomi (pääaine kansainvälinen liiketoiminta) ja kansainvälinen ekonomisti, jossa pääaineena opiskellaan kansainvälistä taloutta. Kansainvälisen liiketoiminnan osalta yleisen markkinoinnin opetusaineen lisäksi opiskelijat perehdytetään vientimarkkinointiin, kansainväliseen markkinointiin, kansainvälisiin operaatioihin, yritystoiminnan kansainvälistymiseen, kansainväliseen johta-

miseen ym. kansainvälistymisen osa-alueisiin.

Pienten ja keski suurten yritysten johtamisen runko-ohjelma on perustettu vuonna 1983. Sen puitteissa pyritään kehittämään kokonaisvaltaiseksi niitä monia valmiuksia, joita pk-yritysten johtotehtävissä toimivat tarvitsevat. Opiskelijoiden mahdollisuuksia omaksua yritysten johtamisvalmiuksia edistetään opiskeluun liittyvällä pakollisella työharjoittelulla, joka suoritetaan ohjatusti korkeakoulun valitsemisissä yrityksissä.

Tavarateknologian opetusalan piiriin kuuluvat hyödykkeiden tuotantoon ja materiaalitoimintoihin (hankintaan, varastointiin, pakkaukseen ja kuljetukseen) liittyvät luonteeltaan teknistaloudelliset kysymykset. Oppiaine tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden erikoistua tuotanto- ja materiaalitalouden tehtäviin ja tutkimusalueisiin. Toisaalta tavarateknologian tarjoamat kurssit sopivat tukemaan ja täydentämään liiketaloustieteissä annettavaa opetusta. Lähimmät kytkennät ovat nähtävissä markkinointiin ja systeemeihin.

Tutkimuksen painopistealueet

Tutkimusalueena markkinointi on erittäin laaja ja poikkitieteellinen alue, mikä tarjoaa hyvät mahdollisuudet yhteistoimintaan sekä korkeakoulun omien ainealoitosten että muiden korkeakoulujen kesken eri tutkimushankkeissa. Yritystoiminnan kannalta katsoen liikkeenjohdon näkökulma on tutkimustyössä keskeisellä sijalla.

Markkinoinnin tutkimusalueen painopistealueita ovat mm.

- Yrityksen menestyminen oligopolityyppisessä kilpailussa avoimessa kansainvälisessä kilpailussa: keskeisiä näkökulmia ovat (1) yritysten välisen riippuvuuden vaikutus strategiavalintoihin, (2) excellence differentiaalisen kilpailuedun lähtökohtana ja (3) menestyskellisen strategian sisältö.
- tuotestrategiat, yritys ympäristön, strategioiden ja liikkeenjohdon kyvykkyyden vaikutukset yrityksen menestymiseen sekä toimialakohtaiset strategiavaihtoehdot. Lisäksi tutkitaan tuoteinnovaatioiden onnistumiseen vaikuttavia tekijöitä INNO-projektin puitteissa.
- Organisaation ostotoiminnan alueella selvitetään tuotannollisten komponenttien ostopäätösprosessiin vaikuttavia tekijöitä osana kansainvälistä IBB-projektia.
- Jakelun johtamisen tutkimus kohdistuu tukku- ja vähittäisliikkeiden väliseen yhteistoimintaan, vähittäiskaupan kannattavuuteen vaikuttaviin tekijöihin sekä kaupan toimintaedellytyksiin haja-asutusalueilla. Lisäksi tarkastelun kohteena ovat teollisuuden jakelustrategiat markkinoitaessa keskusliikkeille.
- Markkinoinnin kommunikaation osa-alueella on meneillään mainonnan haavoittamis- ja reagointiprosessia käsittelevä tutkimusprojekti.
- Kulutus, kuluttajan käyttäytyminen, markkinointi ja yhteiskunta: tutkimusalueina ovat kulutuksen rakenne ja kehittyminen, kysyntätutkimus, kuluttajapolitiikka, ympäristö ja luonnonvarojen käyttö.
- Markkinoinnin erityisalueilla tutkimus kohdistuu palvelujen, teollisten tuotteiden, systeemien ja projektien markkinointiin.

Kansainvälisen markkinoinnin tutkiminen on jatkuvasti hyvin edustettuna laitok-

sen tutkimustoiminnassa. FIBO-projektissa on jo yli 10 vuoden ajan keskitetysti tutkittu suomalaisten yritysten kansainvälistymisprosessia sekä teoreettisesti että empiirisesti. Koska kansainvälisen markkinoinnin tutkimus koetaan talouselämän taholla erittäin tarkoituksenmukaiseksi tutkimuskohteeksi, luo se hyvän pohjan alan perus- ja palvelututkimukselle. Painopistealueina FIBO-projektissa ovat mm.:

- Toimialakohtaiset kansainvälistymisstrategiat. Tarkastelun kohteina ovat yritysten tuote-, operaatio- ja markkinastrategiat.
- Toimintokohtaiset kansainvälistymistutkimukset liittyvät vientimarkkinointiin, kansainvälistymisen johtamiseen ja rahoitukseen sekä kansainvälistymisen henkilöstö- ja materiaalihallintoon.
- Pienen ja avoimen talouden kansainvälistymisen teoriaa ja monikansallisten yritysten vaikutuksia käsittelevät tutkimukset.

Yrittäjyys ja pk-yritysten johtaminen on laitoksen nuorin oppiaine. Alueelta on kansainvälisesti ajatellen tehty toistaiseksi varsin vähän tutkimustyötä. Teoriakehitystä ja talouselämän odotuksia ajatellen laitoksen tutkimustoiminnan painopiste tulee olemaan vahvasti pk-yritystoiminnan tutkimisessa. Tekeillä olevissa tutkimuksissa selvitetään:

- Pienyritysten kilpailukykyyn ja toimintaedellytyksiin vaikuttavia tekijöitä.
- Vähittäisliikkeen asemaa jakelujärjestelmässä.
- Tulevaisuuden tutkimusalueet liittyvät ensisijaisesti yrittäjyyden edistämisen ja pienyritystutkimuksen metodiikan kehittämisen osa-alueille. Oleellista pk-yritystutkimuksessa on yhteistyö liiketaloustieteen muiden oppiaineiden sekä erityisesti talouselämän kanssa.

Tavarateknologian tutkimuksen painopistealueet liittyvät:

- Materiaalitalouteen: osto-, varastointi- ja jakelujärjestelmien kehittämiseen, alihankintajärjestelmiin sekä materiaalihallinnon ATK-järjestelmien kehittämiseen.
- Tuotantotalouteen, kuten teollisuuden tuottavuuteen ja projektituotannon ohjaukseen.
- Pakkaustutkimukseen käsittäen pakkauksen markkinointiominaisuudet, pakkausmateriaalien fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet ja niiden vaikutuksen tuotteiden säilyvyyteen.

Kansainväliset suhteet

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksella on yhteyksiä useisiin ulkomaisiin korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin. Tärkeimpinä niistä mainittakoon:

- European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM, Bryssel)
- Pohjoismaiset korkeakoulut
- Kielin yliopisto
- Erasmus University, Hollanti
- Northwestern University, USA
- Rutgers University, USA

Jatko-opiskelijat ja varttuneet tutkijat osallistuvat säännöllisesti EIASM-instituutin järjestämiin tutoriaaleihin, seminaareihin ja symposiumeihin. Laitoksen tutkijat ovat kuluneena lukuvuonna osallistuneet useisiin kansainvälisiin konferens-

seihin ja seminaareihin, mm. vuosittain järjestettävään European Marketing Academy -järjestön (EMAC) konferenssiin, joka lukuvuonna järjestettiin Bielefeldissä. Suomen osalta EMAC'in koordinaattorina toimii professori, KTT *Kristian Möller*. Kansainvälisen liiketoiminnan opettajat ja tutkijat ovat osallistuneet mm. European International Business Association'in vuosikonferenssiin. Prof. *Luostarinen* toimi kahden istunnon puheenjohtajana ja on myös EIBA'n hallituksen jäsen.

Luennoitsevana vierailijoina lukuvuonna 1984—85 ovat olleet prof. *John P. Klus*, University of Wisconsin, lis. *Mat Kokkonen* ja vice president *John R. Darling*, Texas Tech University.

Henkilökunta

Ltt:markkinointi

Luostarinen Reijo Kalevi, KTT, professori. 39; 83.

Avoimna olevaa professorin virkaa on hoitanut *Saarsalmi Meeri Marjatta*, KTT, DBA, apulaisprofessori.

Avoimna olevaa professorin virkaa ovat hoitaneet *Anttila Mai*, KTL, lehtori ja *Lahti Arto Henrikki*, KTT.

Saarsalmi Meeri Marjatta, KTT, DBA, apulaisprofessori. 23; 73. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet *Anttila Mai*, KTL, lehtori ja *Lahti Arto Henrikki*, KTT.

Avoimna olevaa kansainvälisen markkinoinnin apulaisprofessorin virkaa ovat hoitaneet *Usunier Jean Claude*, vier.prof., Dr., Pariisin kauppakorkeakoulu ja *Welch Lawrence*, vier.prof., Dr., Monash Univer., Australia.

Lahdenpää Markku Juhani, KTT, dosentti. 43; 81.

Lehtinen Uolevi Valdemar, KTT, dosentti, Tampereen yliopiston professori. 41; 77. *Möller Karl Edvard Kristian*, KTT, dosentti, Vaasan korkeakoulun professori. 48; 81.

Särkisilta Martti Sakari, KTT, dosentti, Helsingin yliopiston professori. 28; 68.

Urrila Matti Olavi, KTT, dosentti, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, Jyväskylän yliopiston professori. 41; 81.

Uusitalo Liisa Anneli, KTT, dosentti. 44; 81.

Avoimna olevaa yliassistentin virkaa ovat hoitaneet *Haahti Antti Juhani*, MBA, *Nora Satu-Marja*, KTM ja *Rope Timo Juhani*, KTM.

Avoimna olevaa yliassistentin virkaa ovat hoitaneet *Itäinen Carita Helena*, KTM ja *Ylikoski Tuire Elina*, KTM.

Anttila Mai, KTL, lehtori. 46; 81. Virkavapaa. Virkaa hoitanut *Lindeman Seppo Aulis*, KTM ja hänen sairaslomansa aikana *Tarkkanen Jaakko*, kyo ja *Ylikoski Tuire Elina*, KTM.

Hyvönen Saara Marjut, KTL, assistentti. 51; 77.

Itäinen Carita Helena, KTM, assistentti. 59; 85. Osittain virkavapaalla. Tointa hoitanut *Rantanen Anne Kaarina*, kyo.

Rautkylä Ritva Helena, KTM, assistentti. 48; 76.

Tammisto Kalle Antero, KTM, assistentti. 49; 80.

Koski Anne Jaana Marjukka, kyo, vt.assistentti. 60; 84.

Kosonen Heikki Michael, vt.assistentti. 57; 83.

Svärd Marja Inari, KTK, vt.assistentti. 56; 81.

Altonen Ritva Marjukka, KTM, tutk.ass., tuntiopettaja. 48; 85.
Erkkilä Pentti Kalervo, tuntiopettaja. 38; 83.
Hahti Antti Juhani, KTL, MBA, tutk.ass., tuntiopettaja. 47; 85.
Holopainen Alpo Pentti Olavi, VTK, tuntiopettaja. 47; 84.
Home Niilo Antero Herman, KTM, tutk.ass., tuntiopettaja. 40; 85.
Huhtala Jorma Tapio, insinööri, tuntiopettaja. 44; 84.
Karvinen Seppo Johannes, MAT, tuntiopettaja. 40; 85.
Iitanen Sylvi Kaarina, ekonomi, tuntiopettaja. 41; 76.
Korhonen Vesa Juhani, KTK, tuntiopettaja. 56; 84.
Lampen Matti Pekka, ekonomi, tuntiopettaja. 43; 79.
Linnapuomi Riitta-Liisa, KTM, tuntiopettaja. 46; 84.
Niinikoski Risto Ilpo Olavi, KTM, tuntiopettaja. 46; 79.
Similä Tuula Helena, KTM, tuntiopettaja. 55; 83.
Tiisanen Tauno Juhani, YTM, tuntiopettaja. 41; 78.
Ylikoski Tuire Elina, KTM, tuntiopettaja. 46; 80.
 Amanuenssi: *Jussila Jari Ylermi*, KTM. 57; 84. Virkavapaa. Tointa on hoitanut *Lindholm Riitta-Liisa*, fil.yo.
 Konekirjoittaja: *Voutilainen Terttu Tuulikki*, yo-merkonomi. 38; 71.

Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen:

Leivo Veikko Armas Ilmari, TkT, professori. 25; 82. Osittain virkavapaalla. Virkaa hoitanut *Miettinen Asko Tuomo Tapio*, FT.
Lehtomaa Ahti Reino Eerik, KTM, assistentti. 51; 82.
Oksiala Esko Lauri, OTK, KTK, yhteyskonsultti. 43; 84.
Heinimäki Heikki Reijo Viljam, KTM, tuntiopettaja. 45; 83.
Huhtala Jorma Tapio, insinööri, tuntiopettaja. 44; 83.
Lamio Aulis Veikko Aarre, ekonomi, tuntiopettaja. 45; 83.
Niilola Kari Jouko Juhani, KTM, tuntiopettaja. 44; 83.
Peltonen Eino Matti, FT, Tampereen yliopiston professori, tuntiopettaja. 29; 84.
Rahola Erkki Olavi, DI, tuntiopettaja. 44; 85.

Tavarateknologia

Aaltio Erkki Aulis, TkT, professori. 22; 73.
Jutila Jukka Heljo, FM, lehtori. 23; 57.
Helen Harry Juhani, PhD., KTL, assistentti. 45; 76.
Ignatius Toivo Hannes Kustaa, insinööri, tuntiopettaja. 31; 78.

Kansantaloustieteen laitos

Laitoksen johtaja: Pihkala, Erkki, professori

Laitosneuvosto:

Helle Reijo, prof.; varajäsen *Vuoristo Kai-Veikko*, apul.prof.
Ylä-Liedepohja Jouko, prof.; varajäsen *Kähkönen Juha*, vs.prof.
Pihkala Erkki, prof.; varajäsen *Vaivio Fedi*, prof.

Havukkala Jaakko, lehtori; varajäsen *Eronen Jarmo*, ass.
Suominen Seppo, ass.; varajäsen *Mäkelä Vilho*, leht.
Parjanne Marja-Liisa, ass.; varajäsen *Ekholm Riitta*, ass.
Löyttyniemi Timo, kyo; varajäsen *Anttila Armo*, kyo
Wahlberg Harriet, kyo; varajäsen *Ahlström Kari*, kyo
Nakari Taina, kyo; varajäsen *Salerva Tuomas*, kyo

Kansantaloustieteen laitoksen opetusalueeseen kuuluvat seuraavat aineet 1) kansantaloustiede, 2) talousmaantiede, 3) taloushistoria

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Kansantaloustieteen opetuksessa uudistettiin aineopintojen opintojaksojakoa jo lukuvuonna 1982—83. Makroteoriassa, mikroteoriassa ja kansainvälisessä taloudessa kussakin yhdistettiin kaksi pientä kurssia runkokursseiksi. Tavoitteena oli kokonaisuuksien laajempi ja syvällisempi käsittely yhdellä kertaa. Samaa periaatetta noudatettiin myös lukuvuonna 1984—85. Sekä aine- että syventävissä opinnoissa pyrittiin monipuolistamaan opintojaksojen suoritustapoja ja opiskelun työskentelytapoja. Harjoitusten, etenkin essee-tyyppisten kirjoitusten, osuutta lisättiin perinteisiin tentteihin nähden.

Talousmaantieteessä perehdytään alueellisiin analyysimenetelmiin ja aluetalouden ongelmiin, opetuksen painopisteen ollessa kansainvälisen maantieteen lohkolle. Lisätään opiskelijoiden vieraiden maiden tuntemusta ja kansainvälisten suhteiden ymmärtämistä eli valmiuksia työskennellä kansainvälisissä tehtävissä.

Taloushistorian opetuksessa keskitytään kansantalouden mikrotasolla mm. yritysten ja vastaavien organisaatioiden sekä makrotasolla yleisen taloudellisen kasvun edellytysten historiallisten ulottuvuuksien tarkasteluun.

Tutkimuksen painopistealueet

Kansantaloustieteessä tutkimustyö painottuu kolmeen pääalueeseen: mikroteoria, makroteoria ja kansainvälisen talouden tutkimus. Lukuvuoden aikana sovelletun mikroteorian tutkimuksessa keskeisiä olivat toimialatutkimus, kulutuksen teoria, työvoimakysymykset ja julkinen talous. Makroteorian sovellutuksista keskeisiä olivat makromallit sekä raha- ja luottokysymykset. Kansainvälisen talouden tutkimuksessa pääpaino oli kansainvälisessä kaupassa ja rahajärjestelmässä, kehitystaloustieteessä sekä kansainvälisissä toiminnoissa.

Talousmaantieteessä on tutkittu sekä kotimaisia aluerakennekysymyksiä että kansainvälisen maantieteen ongelmia. Ensinmainitusta ovat ehkä merkittävimpiä kauppakeskuksia ja palvelusten tavoitettavuutta koskevat tutkimukset. Kansainvälisestä tutkimuksesta mainittakoon massa- ja paperiteollisuuden ja öljygeopoliittinen tutkimus sekä kansainvälisten keskustusten hierarkkinen selvitys.

Kansainväliset suhteet

Dos. *N.E. Prihodko* Kiovan yliopiston taloustieteen laitokselta vieraili marras-kuussa 1984 kansantaloustieteen laitoksella ja piti esitelmän tilinpidosta Neuvostoliiton ulkomaankaupassa. Laitoksella vieraili taloustieteiden opiskelija *Cerruti Corrado* Genovan yliopistosta 1.1.—31.3.1985. Laitoksen henkilökunta osallistui Turussa järjestetyille kansantaloustieteen päiville 28.2.—1.3.1985. Assistentti *Markku Virtanen* osallistui seminaariin Karlsruheissa 12.—15.2.1984.

Talousmaantieteen prof. *Reijo Helle* on pitänyt elokuussa 1984 alustuksen Pariisissa kansainvälisessä maantieteen kongressissa. Assistentti *Jarmo Eronen* on pitänyt alustuksen Kanadan ranskalaisen tieteitten edistämislaiton (ACFAS) kongressissa Quebecissa 20.—24.5.85. Euroopan talousmaantieteen erikoistumiskurssiin sisältyvä opintomatka tehtiin Unkariin 21.—28.9.84.

Henkilökunta

Kansantaloustiede

Leponiemi Arvi Kalevi, VTT, professori. 26; 69. Vapautettu virasta rehtorin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut *Ylä-Liedepohja Jouko Aatos*, KTT, dosentti, Jyväskylän yliopiston apulaisprofessori. 45; 80.
Paakkanen Jouko Sakari, KTT, professori. 28; 63.
Vaivio Fedi Lennart, KTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, professori. 27; 63.
Airaksinen Timo Juhani, KTT, dosentti. 46; 79.
Bingham Timothy Robert Gavin, Ph.D, dosentti. 46; 82.
Kivikari Urpo Kalevi, VTT, dosentti. 28; 66.
Oksanen Heikki Veli Aleks, VTT, dosentti. 47; 82.
Ollonqvist Pekka Heikki, KTT, dosentti. 44; 82.
Tanskanen Antti Johannes, TTT, Jyväskylän yliopiston professori, dosentti. 46; 77.
Tyrni Ilari Heikki Johannes, YTT, Tampereen yliopiston professori, dosentti. 34; 83.
Dahlstedt Roy Claes Gunnar, KTT (kansainvälinen talous) lehtori. 45; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut *Mäkelä Vilho Juhani*, TKK.
Kehusmaa-Pekonen Saara Tellervo, KTM, lehtori (kansainväliset toiminnot). 41; 83. Virkavapaa. Tointa on hoitanut *Eronen Jarmo Ilmari*, KTT.
Korpela Asko Juhani, KTT, lehtori. 37; 73.
Oksanen Anne Maritta, ekonomi (uusi), assistentti. 57; 82. Virkavapaa koko lukuvuoden.
Ekholm Riitta Annika, kyo, vs.assistentti. 53; 83.
Parjanne Marja-Liisa Anneli, KTK, assistentti. 54; 80.
Suominen Seppo Ilmari, ekon., assistentti. 59; 84.
Virtanen Teuvo Markku, ekon. (uusi), assistentti. 53; 82.
Kähkönen Juha Sakari, KTT, tuntiopettaja. 55; 85.
Lempinen Urho V.K., Ph.D., tuntiopettaja. 51; 85.

Puhakka Hannu Tapio, KTM, tuntiopettaja. 56; 85.
Puhakka Mikko Tapio, KTK, tuntiopettaja. 55; 85.
 Kanslisti: Avointa tointa on hoitanut *Oja Marja-Leena*, kyo. 61; 84.

Talousmaantiede

Helle Reijo Kalervo, FT, Oulun yliopiston dosentti, professori. 31; 71.
Vuoristo Kai-Veikko, FT, Helsingin yliopiston dosentti, professori. 33; 73.
Havukkala Jaakko Martti, FL, lehtori. 23; 64.
Eronen Jarmo Ilmari, KTT, assistentti. 43; 85.
Mutka Pertti Juhani, KTM, vt.assistentti. 55; 84.
Ratilainen Tuula Marketta, KTM, assistentti. 50; 78.
Hölttä Risto Taneli, KTM, tuntiopettaja. 47; 84.
 Apulaiskanslisti: *Oinas Päivi Marketta*, kyo. 59; 85.

Taloushistoria

Pihkala Risto Erkki Olavi, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun dosentti, professori. 38; 75.

Oikeus- ja sosiaalitieteen laitos

Laitoksen johtaja: *Muukkonen Pertti*, professori.

Laitosneuvosto:

Ahde Terhi, kyo; varajäsen *Lainio Tiina*, kyo
Ikkala Jarmo, ass.; varajäsen *Niskakangas Heikki*, dos.
Laine Juha, ass.; varajäsen *Nuolimaa Risto*, dos.
Muukkonen Pertti, prof.; varajäsen *von Hertzen Hannu*, vt.apul.prof.
Siurala Lauri, ass.; varajäsen *Seppälä Vesa*, lehtori
Tähtinen Jarmo, kyo; varajäsen *Javanainen Paula*, kyo
Tähtinen Marjo, kyo; varajäsen *Suurnäkki Matti*, kyo *Uusitalo Hannu*, apul.prof.
Vapaavuori Ahti, ass.
Voipio Jaakko, prof.

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitoksen opetusalueeseen kuuluvat seuraavat aineet:
 1) Oikeustiede, 2) Sosiologia, 3) Valtio-oppi.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Oikeustieteen opinnoissa annetaan opiskelijoille perustiedot Suomen oikeusjärjestelmästä. Jokaiselle ekonomille on tärkeää tuntea oikeudelliset ongelmat nimeltä, pystyä keskustelemaan lakimiehen kanssa oikeudellisista ongelmista, joita yritystoiminnassa ilmenee, sekä ymmärtää lakimiehen antama neuvo.

Jo yleisopinnoissa painotetaan oikeusjärjestelmämme sitä osaa, joka käsittelee taloudellista toimintaa. Opiskelun myöhemmissä vaiheissa tämä piirre voimisee

tuu. Oikeustieteen runko-ohjelman valitsevat opiskelijat perehtyvät yritystoiminnassa esiintyviin oikeussäännöksiin yksityiskohtaisesti. Sen sijaan monet, talouselämään vähemmän liittyvät oikeustieteen alat jäävät varsin vähälle huomiolle.

Helsingin kauppakorkeakoulussa opetettava **sosiologia** on pääasiassa taloussosiologiaa, joka tutkii taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden välistä vuorovaikutusta. Sosiologia kuuluu yleisiin talousaineisiin, joiden tehtävänä on tukea liiketaloustiedettä. Aineen merkitys kauppakorkeakouluissa on siinä, että se omalta osaltaan lisää taloudellisten ilmiöiden ymmärtämystä tarkastelemalla niiden yhteyksiä sosiaalisiin tekijöihin.

Sosiologian opetus tähtää kolmeen tavoitteeseen. Ensiksikin pyrkimyksenä on edesauttaa opiskelijan kykyä nähdä ja analysoida taloudellisten ja sosiaalisten ilmiöiden vuorovaikutusta. Toiseksi tavoitteena on perehdyttää opiskelija taloussosiologian teoriaan ja tutkimustuloksiin. Kolmanneksi sosiologian opetuksessa on vahva metodologinen ja tieteellinen korostus. Opetusvolyyymista merkittävä osa tähtää opiskelijan metodisten taitojen kehittämiseen. Metodiotutuksen tavoitteena on opettaa opiskelijaa lukemaan ja hyödyntämään yhteiskuntatieteellisiä tutkimuksia. Pidemmälle sosiologiaa lukevat saavat valmiudet tehdä tutkimus- ja selvitystyötä sosiaalitieteellisin menetelmin.

Tutkimuksen painopistealueet

Oikeustieteen tutkimus on painottunut vero-, sopimus- ja yhtiöoikeuteen. Esimerkkeinä viimeaikaisista tutkimuksista mainittakoon OTT *Heikki Niskakankaan* kansainvälistä vero-oikeutta käsittelevä väitöskirja sekä OTT *Risto Nuolimaan* osakkeiden siirryntää koskeva tutkimus. Kertomuskaudella tutkimustyö on kohdistunut erityisesti sopimus- ja vero-oikeuteen.

Taloussosiologian tutkimus on painottunut hyvinvointiyhteiskunnan ja työelämän, erityisesti työttömyyden tutkimiseen. Esimerkkinä mainittakoon *Hannu Uusitalon* suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kehitystä koskevat tutkimukset.

Henkilökunta

Oikeustiede

Muukkonen Pertti Juhani, LaT, professori 27; 63.
Voipio Jaakko Eenok, OTT, Helsingin yliopiston dosentti, professori. 23; 72.
von Hertzen Hannu Martti Olavi, OTT, vt.apulaisprofessori. 46; 84.
Kotkansalo Aleksanteri, OTT, Turun yliopiston apul.professori, dosentti. 26; 70.
Niskakangas Heikki Matti, OTT, KTK, dosentti. 48; 84.
Nuolimaa Risto Olavi, OTT, dosentti. 48; 84.
Ikkala Jarmo Kustaa, OTK, assistentti. 54; 81.
Laine Juha Kaarlo, OTL, vs.assistentti. 49; 84.
Mannio Toivo Lauri Heikki, OTK, vt.assistentti. 50; 85.
Vapaavuori Ahti Juhani, OTK, vt.assistentti. 54; 85.
Itkonen Pentti Olavi, OTK, tuntiopettaja. 43; 83.

Kilpi Lassi, LaT, hallintoneuvos, tuntiopettaja. 20; 67.
Myrsky Matti Juhani, OTL, ekon., tuntiopettaja. 53; 83.
Petäjaniemi Pertti Juhani, AA, tuntiopettaja. 45; 84.
Saksala Hannu Kalevi, OTK, tuntiassistentti. 58; 84.
Viherkenttä Timo Erkki Antero, OTK, tuntiassistentti. 58; 84.

Sosiologia

Uusitalo Hannu Juhani, VTT, apulaisprofessori. 47; 80.
Lampikoski Kari Ahti Armas, VTT, dosentti. 39; 74.
Seppälä Vesa Jussi, VTL, lehtori. 46; 75.
Siurala Lauri Yrjö Johannes, VTL, assistentti. 46; 75.

Valtio-oppi

Sulevo Kari Peter Kristian, VTT, Helsingin yliopiston ja Helsingin kauppakorkeakoulun dosentti. 45; 83.
Laine Jarmo Esko Juhani, VTK, tuntiopettaja. 38; 72.

Menetelmätieteiden laitos

Laitoksen johtaja: *Salo Seppo*, professori

Laitosneuvosto:

Hotti Jarmo, kyo

Manninen Jouko, apul.prof.; varajäsen *Nyberg Aarni*, prof.

Woivalin Pentti, leht.; varajäsen *Lehtonen Tapani*, leht.

Salo Seppo, prof.; varajäsen *Vartia Yrjö O.*, vt.prof.

Seppälä Mika, ass.; varajäsen *Niemi Eero*, leht.

Menetelmätieteiden laitoksen opetusalueeseen kuuluvat seuraavat aineet: 1) Talousmatematiikka, 2) Tilastotiede, 3) Filosofia, 4) Konekirjoitus.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Kaikki koulun opiskelijat joutuvat suorittamaan **talousmatematiikan ja tilastotieteen** opintojaksoja. Tämä asettaa suuria vaatimuksia laitoksen opetustoiminnalle, koska eri koulutusohjelmien tarpeet vaihtelevat huomattavasti. Laitos on pyrkinyt ottamaan tämän huomioon opetusta suunniteltaessa ja tarjoaa tästä syystä useita eritasoisia alkeiskursseja talousmatematiikassa ja tilastotieteessä. Tämä alkeisopetus sitoo siksi laitoksen opetusresursseja tavanomaista enemmän. Päämääränä on tarjota eri koulutusohjelmien opiskelijoille heidän tarpeitaan vastaavat kurssit menetelmäaineissa.

Erityisen maininnan ansaitsee laitoksen tilastollinen tietojenkäsittelyjärjestelmä *Survo-76*, joka on asennettu laitoksen Wang-tietokoneeseen. Järjestelmä on hyödyllinen niille, joiden on käsiteltävä tutkimusaineistoaan tilastollisesti. Tähän liit-

tyen laitos järjesti lukuvuonna 1984—85 kahdesti Survo-76 järjestelmän käyttöön perehdyttävän kurssin. Koska laitoksella on toistaiseksi käytössä vasta kaksi työasemaa, järjestelmän käyttöoikeus on voitu myöntää vain koulun tutkimushenkilökunnalle. On toivottavaa, että tulevaisuudessa voitaisiin laajentaa siten, että myös esimerkiksi pro gradu -tutkimuksia valmistelevat opiskelijat voisivat käyttää Survo-76 järjestelmää.

Laitoksen tarjoaman talousmatematiikan ja tilastotieteen syventävien opintojen päämääränä on perehdyttää opiskelijat taloustieteissä tarvittaviin matematiikan ja tilastotieteen syvällisiin menetelmiin. Tietojenkäsittelyn kehittyessä tällaiset menetelmät tulevat entistä tärkeämmiksi ja niiden osuus laitoksen opetuksessa tulee kasvamaan.

Tutkimuksen painopistealueet

Laitoksen piirissä harjoitetun tutkimustoiminnan päämääränä on ollut kehittää erilaisissa taloustieteellisissä ongelmissa vaadittavia matemaattisia ja tilastotieteellisiä menetelmiä. Konkreettinen esimerkki on maailman metsäkauppaa koskeva matemaattinen malli, jota laitoksella parhaillaan tutkitaan yhteistyössä Wienissä toimivan tutkimuslaitoksen IIASAn kanssa.

Henkilökunta

Talousmatematiikka ja tilastotiede

Salo Seppo Kaarlo, TkT, Teknillinen korkeakoulun ja Turun yliopiston dosentti, professori. 46; 76.

Avoimena olevaa tilastotieteen, erityisesti taloustieteellisessä tutkimuksessa sovelletun tilastotieteen professorin virkaa on hoitanut 1.8.1984 lukien *Vartia Yrjö Olavi* FT, apulaisprofessori.

Manninen Jouko Juha, FT, apulaisprofessori. 28; 66.

Lehtonen Tapani Henrik, FT, VTK, dosentti ja lehtori. 46; 83.

Lonka Harri Arvid, FT, dosentti. 31; 83.

Malaska Pentti Ensio, TkT, Turun kauppakorkeakoulun professori, dosentti. 34; 75.

Niemi Eero Juhani, FK, lehtori (tilastotiede). 42; 74.

Woivalin Pentti Kalevi, FL, lehtori. 38; 73.

Seppälä Mika Kristian, FT, assistentti. 51; 75.

Tomppo Erkki Olavi, FL, assistentti. 47; 75.

Hautamäki Irmeli Mariitta, FK, tuntiopettaja. 50; 84.

Honkanen Panu Jakke Juhani, Valt.yo, tuntiopettaja. 60; 84.

Lantto Outi Leena Maria, kyo, tuntiopettaja. 61; 83.

Lippu Esa Matti Tapio, ekon., tuntiopettaja. 57; 80.

Mattila Kaarlo Sakari, FT, prof., tuntiopettaja. 15; 83.

Miettinen Seppo Kalervo, tuntiopettaja. 44; 84.

Savaja Eija Annikki, KTK, tuntiopettaja. 51; 76.

Rahikainen Eero Juhani, VTK, tuntiopettaja. 56; 84.

Filosofia

Kakkuri-Knuuttila Marja-Liisa, FL, lehtori. 45; 74.

Sivenius Hannu Tuomas, VTK, tuntiopettaja. 49; 83.

Kielten laitos

Laitoksen johtaja: *Hakkarainen Heikki J.*, apulaisprofessori

Laitosneuvosto:

Hakkarainen Heikki J., apul.prof.; varajäsen *Pitkänen Eero*, prof.

Lehtinen Terhi, kyo; varajäsen *Laakso Minna*, kyo

Lehtovuori Jouko, prof.; varajäsen *Saarsalmi Meeri*, apul.prof.

Nuutinen Hannele, kyo; varajäsen *Penttinen Sirpa*, kyo

Pohjanpalo Mika, kyo; varajäsen *Vanhanen Jaana*, kyo

Salo Eija, leht.; varajäsen *Ojanen Sirkka-Liisa*, leht.

Tiittula Liisa, leht.; varajäsen *Kareoja Sirkka-Liisa*, leht.

Vaheri Kaarina, leht.; varajäsen *Stagneth Thomas*, leht.

Vuoriniemi Jorma, apul.prof.; varajäsen *Vuoristo Kai-Veikko*, apul.prof.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Kielten laitoksen opetuksen sisältö ja tavoitteet vaihtelevat riippuen siitä, onko kysymyksessä kaikille korkeakoulun opiskelijoille tarkoitettu kielenopetus vai jonkin kauppakielen runko-ohjelmaopetus, jota annetaan vain runko-ohjelman valinneille opiskelijoille.

Muiden kuin kielten runko-ohjelmien opiskelijoiden kielenopetusta ei ole eriytetty sen mukaan mitä koulutus- tai runko-ohjelmaa he opiskelevat. Vain kieliopinon laajuus saattaa vaihdella eri koulutus- ja runko-ohjelmien välillä. Toinen kielten opetuksen sisältöön ja tavoitteisiin vaikuttava tekijä on se, onko kysymys kotimaisesta vai vierasta kielestä. Myös eri vieraiden kielten opetussisältö ja -tavoitteet poikkeavat jonkin verran toisistaan riippuen asianomaisen kielen lähtötasosta, kielen sisäisestä rakenteesta, kielen opetusperinteestä, kielen käyttötarkoituksesta ja laitoksella annettavan opetuksen laajuudesta. Siten opetus on esimerkiksi monipuolisempaa ja laajempaa niissä kielissä, joissa jo opiskelijoiden lähtötaso on korkea tai joissa annetaan myös runko-ohjelmaopetusta. Kielten laitoksella on lukuvuoden aikana annettu opetusta yhdessätoista eri aineessa (kielessä), joista kuudessa voidaan suorittaa myös runko-ohjelmaopinnot.

Vieraisissa kielissä ja toisessa kotimaisessa kielessä tavoitteena on tasosta riippuen saavuttaa perustiedot ja -valmiudet puhutussa ja kirjoitetussa kielessä, hyvä yleis-kielen taito ja perustiedot talouselämän kielessä, talouselämän kielen kannalta välttämättömien kielen rakenteiden hallinta ja talouselämän kielen perusterminologian tuntemus, valmius käyttää kieltä neuvottelutilanteissa sekä valmius kommunikoida kirjallisesti ja suullisesti liike-elämän yleisimmissä, myös vaativissa viestintätilanteissa, jotka liittyvät keskeisiin liiketapahtumiin. Tavoitteena on myös tutustua

ao. kieltä puhuvien maiden talouselämään, instituutioihin ja kulttuuritaustaan sekä kulttuuri- ja tapaeroihin Suomen ja ao. kieltä puhuvien maiden välillä, joiden hallinta on olennainen osa kommunikointia esim. neuvottelujen sujumisen ja suotuisan lopputuloksen kannalta.

Suomen kielen opetuksessa opiskelijat perehdytetään luentojen ja harjoitusten avulla talouselämän kirjallisiin ja suullisiin viestintätilanteisiin. Kirjoitusviestinnässä on tavoitteena kokonaisnäkemys viestintäteorioiden periaatteista ja puheviestinnässä perehdytään äänenkäyttöön ja puheviestinnän perusteisiin. Opiskelijat perehdytetään uudenaikaista tekniikkaa (kuten videota) hyväksikäyttäen liike-elämän neuvottelutilanteisiin ja niissä vaikuttaviin kielellisiin ja ulkokielellisiin tekijöihin. Ns. oikeakielisyyskysymyksillä ei ole keskeistä asemaa, vaan tavoitteena on muodostaa käsitys viestin perillemenoon vaikuttavista tekijöistä kokonaisuudessaan. Tiedottaminen yrityksissä ja joukkoviestimissä on eräs keskeinen sovellutusalue. Suppeampia opiskelutavoitteita edustaa mm. opetus tutkielmien laatimisen tekniikassa ja tieteellisessä kielenkäytössä.

Kielten runko-ohjelmissä keskitytään nykykieleen, yleisen fonetiikan ja kielitieteen perusteisiin, kielioppimalleihin ja -teorioihin, yleiseen merkkiteoriaan (semi-otiikkaan), tekstilingvistiikkaan ja diskurssiteoriaan, sekä erityisesti talouselämän viestinnän kannalta keskeisiin soveltavan kielitieteen alueisiin kuten tuotenimien ja tavaramerkkien analyysiin ja suunnitteluun, tiivistekieliin kuten mainos- ja otsikkokieleeseen, terminologian teoriaan ja erityiskielten sanastokysymyksiin, informaation hakuun ja kääntämisen teoriaan. Myös sociolingvistiset kysymykset kuten kielen alueellinen, sosiaalinen, funktionaalinen ja yksilöllinen vaihtelu, mikrokielet ja rekisterit, ovat ohjelmassa.

Tutkimuksen painopistealueet

Kielten laitoksella ei ole yleisiä tutkimustavoitteita eikä laitos kokonaisuutena harjoita tutkimustoimintaa. Jo assistenttien puuttuminen laitoksesta osoittaa laitoksessa harjoitettavan tutkimuksen rajat. Toinen rajoitus on jatkotutkimusten suorittamismahdollisuuden puuttuminen kielten runko-ohjelman suorittaneelta. Kuitenkin laitoksen piirissä on tutkijoita, jotka joko virkansa puitteissa tai opinnäytteitä muissa korkeakouluissa suorittaakseen harjoittavat tutkimusta. Laitoksen apulaisprofessorit ohjaavat ja tarkastavat myös väitöskirjoja toimiessaan dosentteina muissa korkeakouluissa sekä antavat tieteellisiä asiantuntijalausuntoja muille korkeakouluille virkojen täytön yhteydessä.

Laitoksen piirissä tutkitaan mm.

- viestin perillemeno
- terminologiaa
- kielellisiä muutoksia innovaatioiden diffuusiona
- radiomainnonnan historiaa
- kielitieteen historiaa
- diskurssia ja dialogia
- vuoronvaihtumista (turn-taking) keskustelussa
- yritysten vieraiden kielten tarvetta ja käyttöä

- ammattikieliä ja muita erityiskieliä
- kulttuuritekijöihin liittyviä asioita (esim. elekkulttuuri ja sosiaaliset taidot eri kulttuureissa)
- ATK:ta ja kielitiedettä
- tuotenimiä ja tavaramerkkejä
- ruotsin skall-verbiä ja futuurin ilmaisemista.

Kansainväliset suhteet

Kielten laitoksen kansainväliset suhteet perustuvat laitoksen tutkijoiden ja opettajien henkilökohtaisiin suhteisiin ulkomaisten korkeakoulujen piirissä toimiviin henkilöihin tai korkeakouluihin, joissa he itse ovat opiskelleet tai harjoittaneet tutkimusta, sekä erilaisiin järjestöihin, tieteellisiin seuroihin jne. Tärkeimpinä mairittakoon

- Kööpenhaminan ja Aarhusin kauppakorkeakoulut
- Trondheimin yliopisto
- Konstanzin, Saarín (Saarbrücken) ja Siegenin yliopistot Saksan liittotasavallassa
- Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften Sveitsissä
- C.N.R.S. (Centre national de la recherche scientifique) Ranskassa
- Centre international d'étude de langues Strasbourgissa Ranskassa
- DAAD ja Alexander von Humboldt -säätiö Saksan Liittotasavallassa
- DDR:n tiedeakatemia kielitieteen keskuslaitos (Zentralinstitut für Sprachwissenschaft der Akademie der DDR).

Henkilökunta

Englannin kieli

Påhlsson Leif Christer, FT, Svenska handelshögskolanin professori, dosentti. 40; 75.

Barker Janet Lesley, B.A., lehtori. 44; 77

Binham Philip Frank, M.A., lehtori. 24; 53.

Huhtala Marja-Leena, FM, lehtori. 39; 79.

Höckerstedt Ulla Katriina, KTM, lehtori. 42; 80.

Jutila Helmi Johanna, KTM, lehtori. 33; 73.

Lampi Mirjaliisa, FK, lehtori. 45; 77. Osittain virkavapaa kevätlukuvuonna 1984—85. Virkaa on hoitanut *Porko Sirkka Leena*, FM.

Miller Nyle David, M.A., lehtori. 42; 79.

Murray James, M.A., lehtori. 36; 67.

Porko Sirkka Leena, FM, ekon. lehtori. 23; 73. Osittain virkavapaana. Virkaa on hoitanut *Mali Leila Helena*, FM.

Salo Eija, FM, lehtori. 28; 73.

Tammelin Maija Marja-Leena, FM, vt.lehtori 45; 84.

Vaheri Anna Kaarina, FM, lehtori. 39; 79.

Dillingham Paul Albert, B.A., päätoiminen tuntiopettaja. 38; 80.
Laitinen Tuomo Tapio, FT, tuntiopettaja. 39; 83.

Espanjan kieli

Havu Jukka Sakari, FL, lehtori. 51; 85.
Kynäslahti Marjut Regina, KTM, vt.lehtori. 48; 82. Osittain virkavapaana syyslukukauden 1984. Virkaa on hoitanut *Heikkilä Irmeli Tuulikki*, kielenkääntäjä.
Kajanti Maria Beatriz, tuntiopettaja. 57; 82.
Muro Marja-Leena, tuntiopettaja. 45; 76.
Tessieri Enrique, tuntiopettaja. 54; 82.
Heikkilä Irmeli Tuulikki, tuntiopettaja. 49; 85.

Ranskan kieli

Lindgren Lauri Bernhard, FT, Turun yliopiston professori, dosentti. 33; 73.
Honkavaara Kirsti Tuula Aulikki, FM, lehtori. 40; 79.
Kareoja Sirkka-Liisa, FM, lehtori. 28; 73.
Alengry Georges Henri Pierre, Diplome E.N.L.O.V., vt.lehtori. 41; 76.
Bonneau Didier Andre, tuntiopettaja. 60; 84.
Välakangas Olli Martti Juhani, FT, Helsingin yliopiston professori, tuntiopettaja. 33; 84.

Saksan kieli

Erämetsä Erik Harald, FT, Turun yliopiston professori, dosentti. 19; 62.
Hakkarainen Heikki Juhani, FT, DE, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Vaasan korkeakoulun ja Svenska handelshögskolanin dosentti, apulaisprofessori. 36; 73.
Lindgren Kaj Brynolf, FT, Helsingin yliopiston professori, dosentti. 22; 58.
Lautsila Erkki Ilmari, FM, lehtori. 30; 64.
Steuer Outi Elina, KTM, lehtori. 41; 73.
Tiittula Liisa Maria, KTM, FK, lehtori. 50; 83. Osittain virkavapaa lukuvuonna 1984—85. Virkaa on hoitanut *Olkkonen Seppo Sulo Kalevi*, FM, ekonomi.
von Willebrandt Carl-August Josep Curtson, FK (kielistudiokeskuksen johtaja), lehtori. 23; 53.
Seppänen Maija Marketta, KTM, tp.lehtori. 49; 78.
Sistonen Raili Tellervo, KTM, tp.lehtori. 44; 76.
Stagneth Thomas Kurt, Dipl. Volkswirt, tp.lehtori. 49; 76.
Kubischta Hans Adalbert, M.A., päätoiminen tuntiopettaja. 49; 84.
Ivonen Antti Kalervo, FT, Helsingin yliopiston professori, tuntiopettaja. 40; 78.

Venäjän kieli

Ojanen Sirkka-Liisa, FM, lehtori. 39; 84.
Von Volborth Dorothea, FL, lehtori. 25; 62.
Korimo Nina, FM, tuntiopettaja. 51; 79.
Korimo Olga, tuntiopettaja, konekirjoitus. 24; 71.
Lallukka Gabriella Anna, FL, tuntiopettaja. 48; 76.
Paukkunen Eero Kalevi, FL, tuntiopettaja. 42; 84.
Voronina Galina, oppituolin johtaja, tuntiopettaja. 37; 83.

Suomen kieli

Vuoriniemi Jorma Kustavi, FT, Helsingin yliopiston dosentti, apulaisprofessori. 24; 77.
Kangasharju Marja Helena, KTK, lehtori. 45; 81.
Konttinen Raija Aino Sisko, FM, lehtori. 33; 73.
Kainulainen Eeva Marketta, tuntiopettaja. 48; 84.
Kekäläinen Marja Anneli, KTM, FK, päätoiminen tuntiopettaja. 37; 81.
Kuikka Marja-Leena, tuntiopettaja. 60; 84.
Kuronen Marja-Liisa, KTM, tuntiopettaja. 53; 82.
Paavonsalo Matti Aimo, VTL, tuntiopettaja. 34; 82.
Pallas Tuula Annikka Irmeli, tuntiopettaja. 55; 84.
Sorjanen Jouko Juhani, HuK, tuntiopettaja. 39; 79.

Ruotsin kieli

Granlund Åke Ragnar, FT, dosentti. 14; 72.
Ingman-Lindholm Lilian Annevi Lis-Sophie, KTM, HuK, lehtori. 32; 76.
Kettunen Rauha Rakel, FK, lehtori. 31; 79. Virkavapaa syyslukukauden. Tointa hoitanut *Sarvikivi Marja-Leena Elisabet*, KTM.
Peltonen Berit Johanna, KTM, lehtori. 47; 84.
Tevajärvi Tuomo Matias, FM, lehtori. 27; 68.
Törnudd-Jalovaara Elisabet, FK, ekonomi, lehtori. 28; 71.
Sandring Göran, tuntiopettaja. 60; 85.

Italian kieli

Wass-Colussi Pirkko, FK, päätoiminen tuntiopettaja. 36; 75.

Portugalin kieli

Koli-Siiteri Hannele, FM, tuntiopettaja. 51; 81.

Japanin kieli

Mallat Heikki Ensio, ekonomi, tuntiopettaja. 42; 83.

Arabian kieli

Yrttiäho Kaarlo Juhani, FK, tuntiopettaja. 49; 84.

Amanuenssit:

Lukkarinen Hilka Maria, KTM, 42; 84.
Helminen Tarja Anne Kaarina, kyo. 60; 84.
Koskinen Markku Tapani, kyo. 54; 84.
Lagus Antti Johannes, kyo. 59; 83.

Kanslistit:

Karjalainen Satu Tuulikki, yo-merkonomi. 55, 83.
Männikkö Tuija Sinikka, yo. 60; 85.

IV Tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus

Tutkimustoiminta

Meneillään oleva tutkimus

Korkeakoulun tutkimusluetteloon kootaan vuosittain tammikuussa tiedot opettajakunnan ja jatko-opiskelijoiden meneillään olevista, vähintään lisensiaatintyönteisistä tutkimuksesta sekä kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana ilmestyneistä tieteellisistä julkaisuista. Kertomusvuonna tutkimusluetteloa varten koottujen tietojen mukaan käynnissä oli kaikkiaan 90 tutkimushanketta, joista kahden tai useamman tutkijan projekteja oli 22. Näistä 11:een kuului tutkijoita muista korkeakouluista; viidessä oli mukana ulkomaisia tutkijoita. Tutkimushankkeista 16 oli väitöskirjatöitä ja lisensiaatintöitä 17. Tutkimusluettelon, Research Catalogue, toimituskuntana oli tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA) ja toimittajana vs.tutkimussihteeri *Anneli Westerlund*.

Lukuvuoden aikana meneillään olleista usean tutkijan projekteista mainittakoon 'Yritysdemokratia Suomessa ja Ruotsissa', joka on IDE (Industrial Democracy in Europe) -projektin 2. vaihe ja jonka johtajana toimii Professori *Oiva Laaksonen*, 'Paperiteollisuuden kilpailukykyvertailu Suomi-Ruotsi-Saksan liittotasavalta-USA-Kanada' -projekti, jonka johtajana on prof. *Eero Artto*, professori *Reijo Luostarisen* johtama FIBO (Finland's International Business Operations) -projekti, joka on edelleen suorittanut tutkimus-, selvitys- ja tietopalvelutoimintaa, kohteenaan on erityisesti suomalaisten operaatiot ulkomailla sekä monikansallisten yritysten operaatiot Suomessa.

Apulaisprofessori *Raimo Keloharjun* ja tutkija *Osmo Kuusen* tulevaisuudentutkimusprojekti 'Eläminen informaatioyhteiskunnassa' on jatkunut. Sitä rahoittaa Suomen Akatemia.

Kansainvälisessä systeemianalyysi-instituutissa IIASA:ssa Wienissä johtaa professori *Markku Kallio* 17 maata käsittävää metsäsektoriprojektia, johon osallistuu myös kolme muuta korkeakoulumme tutkijaa Suomesta käsin.

Suomen Akatemian tutkijat HKKK:ssa

Lukuvuonna 1984—85 dosentti *Liisa Uusitalo* toimi Suomen Akatemian vanhempana tutkijana koko lukuvuoden. OTT *Heikki Niskakangas*, KTL *Tuire Santamäki* ja KTL *Sinikka Vanhala* nuorempana tutkijana samoin koko lukuvuoden. Varttuneen tutkijan apurahan turvin keskittyi tutkimustyöhön professori *Eero Artto* lukukauden 1984 ajan sekä FT *Henri Broms* kevätlukukauden 1985 aikana. Tutkimusprojekteista rahoitettiin edellä mainittu apulaisprofessori *Keloharjun* projekti Suomen Akatemian varoin.

Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet

Yhteistyötä eri muodoissaan on edelleen pyritty kehittämään paitsi korkeakoulun piirissä aineiden ja laitosten välillä myös valtakunnallisesti korkeakoulujen kesken. Vuonna 1980 nimetty yhteistyötoimikunta on jatkanut professori *Aarni Nybergin* johdolla kauppatieteellisen alan jatkokoulutuksen opinnäytetutkimuksen kehittämistä.

Kertomusvuoden alussa yhteistyötoimikunta julkaisi jo neljännen kerran opintooppaan, joka käsittää tiedot yhteistyökorkeakoulujen jatkokoulutuksesta. Ainekohtaisia tapaamisia jatkokoulutusyhteistyön merkeissä oli lukuvuoden aikana hallinnon tutorial tilaisuus 13.—14.12.1984 Tampereen yliopistossa. Helsingin kauppakorkeakoulussa järjestettiin 10.4.1984 Liikehistoria ja liiketaloushistoria -seminaari.

Kansainvälisten yhteyksien kannalta European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM) Brysselissä on edelleen ollut korkeakoulumme tutkijoille keskeinen erityisesti liiketaloustieteen alueella. Useat tutkijat ovat kertomusvuonna osallistuneet instituutin tutkijakursseihin ja tutkimusseminaareihin. EIASM:n Scientific Committeeen jäsenenä on edelleen toiminut kansleri *Jaakko Honko*.

Lisäksi ovat korkeakoulumme tutkijat osallistuneet varsin aktiivisesti kansainvälisiin konferensseihin, mistä on lähempiä tietoja luvussa VII.

Tutkimuksen kehittämisryhmä

Opetus- ja tutkimusneuvoston toimikaudekseen 1983—84 asettaman tutkimus- ja jatkotutkintojaoston (TUJA) toiminta päättyi 28.2.1985.

Korkeakoulun uuden asetuksen (775/84) mukainen tieteellinen neuvosto asetti ensimmäisessä kokouksessaan 29.3.1985 tutkimuksen kehittämisryhmän. Siihen nimettiin seuraavat henkilöt: rehtori *Arvi Leponiemi* (pj), professori *Eero Artto*, professori *Markku Kallio*, professori *Reijo Luostarinen*, professori *Aarni Nyberg* ja tutkimusassistentti *Juha Kinnunen*. Tutkimuksen kehittämisryhmän tehtävänä on korkeakoulussa suoritettavan tieteellisen tutkimuksen määrällinen ja laadullinen kehittäminen sekä tutkimuksen edellytysten parantaminen ja tällöin erityisesti tutkimusyksikköjen organisointi, jatkokoulutuksen kehittäminen ja laajentaminen sekä kansainvälisen yhteistyön ja elinkeinoelämän kanssa toteutettavan yhteistyön

lisääminen. Samalla tutkimuksen kehittämisryhmä aikaisemman tutkimus- ja jatkotutkintojaoston tavoin suunnittelee ja toimeenpanee korkeakoulun jatkokoulutusohjelman.

Tutkimuksen kehittämisryhmä kokoontui kevätlukukauden 1985 aikana neljä kertaa.

Tutkimuksen tuotokset

Kertomusvuonna 1984—85 hyväksyttiin 3 väitöskirjaa, 6 lisensiaatintutkimusta sekä noin 250 laudatur- tai vastaavaa tutkielmaa. Tähän mennessä on korkeakoulussamme tarkastettu kaikkiaan 56 väitöskirjaa ja 122 lisensiaatintyötä. Kuluneena vuonna tutkijat julkaisivat lisäksi joukon tieteellisiä artikkeleita ja oppikirjoja, joista lähempiä tietoja on luvussa X 'Julkaisusarjat' sekä erikseen julkaistussa korkeakoulun tutkimusluettelossa Research Catalogue 1985 (Helsingin kauppakorkeakoulu, selvityksiä E—39).

Jatkokoulutus

Jatkokoulutusohjelma

Kertomusvuosi oli jatkokoulutusohjelman 7. toimintavuosi. Tutkijankoulutus jatkui jo vakiintuneessa muodossaan. Lisensiaatinkuulusteluun sisällytettävä, lähinnä tutkimusmetodeja ja -metodologiaa käsitteleviä lukukauden mittaisia kursseja ja seminaareja pidettiin yhdeksän. Eri aineiden ainekohtaisessa jatkokoulutuksessa käsiteltiin kunkin aineen erityiskysymyksiä. Tutkimustyöseminaarit kokoon tuivat säännöllisesti liiketaloustieteen aineissa ja kansantaloustieteessä, muissa aineissa tarvittaessa.

Korkeakoulussa vierailleet ulkomaiset luennoitsijat pitivät vierailunsa yhteydessä erityisesti tutkijoille tarkoitettuja tilaisuuksia ja keskustelivat heidän henkilökohtaisista tutkimustöistään.

Lukuvuoden päättyessä oli jatko-opiskelijoita korkeakoulun kirjoissa yhteensä 167. Rekisteröidyistä jatko-opiskelijoista noin 40 oli Helsingin kauppakorkeakoulun palveluksessa, lähinnä assistentteina. Heistä 8 opinnäytetutkimustaan päättömästi tekeviä perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteja.

Jatko-opiskelijoiden rekrytointiin kiinnitettiin myös vuonna 1984—85 huomiota. Edellisenä vuonna aloitettua tapaa myöntää kannustinapurahoja erityisesti tutkielmatyössään menestyneille, tutkijantaipumuksia omaaville opiskelijoille jatkettiin. 24.5.1985 pidetyssä todistustenjakotilaisuudessa 5 000 mk:n suuruiset kannustinapurat myönnettiin seuraaville: *Jouni Erviö*, ltt: systeemit ja tietojenkäsittely, *Carita Itäinen*, ltt: markkinointi, *Leeni Kikkilä*, ltt: hallinto, *Seppo Kuusivuori*, kansantaloustiede, *Ahti Lehtomaa*, ltt: markkinointi, *Merja Purhonen*, ltt: hallinto, *Raili Rapatti*, ltt: laskentatoimi, *Paavo Ristimäki*, ltt: laskentatoimi.

Tutkimuksen kehittämisryhmä järjesti 6.5.1985 lähinnä 4. vuosikurssin opiskelijoille tarkoitettua tiedotustilaisuuden osana heidän yleisopintojensa jatkoa 'Johdatus korkeakouluun'. Siinä käsiteltiin jatko-opiskelua eri näkökulmilta.

Jatkokoulutusohjelman johtajana on toiminut professori *Aarni Nyberg* ja sihteerinä vs.tutkimussihteerinä *Anneli Westerlund*.

Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuskeskus

Täydennyskoulutuskeskuksen johtokunnan jäsenenä ja varajäsenenä ovat toimineet:

Jääskeläinen Veikko, KTT; varajäsen *Pitkänen Eero*, KTT

Oksiala Esko, KTK, OTK

Koskinen Antero, KTM; varajäsen *Mustalampi Pentti*, TTM

Niskakangas Heikki, OTT, KTK; varajäsen *Hahti Antti*, MBA

Sarakontu Matti, KTM; varajäsen *Lätti Jouni*, KTM

Asiantuntijajäsenenä toimii lisäksi Mikkelin kaupunginjohtaja *Eero Raunio* ja hänen varamiehenään apulaiskaupunginjohtaja *Eero Kaitainen*.

Täydennyskoulutuskeskuksen vt. johtajana on toiminut *Esko Oksiala*.

Täydennyskoulutuskeskuksen yksiköt ovat Johtamiskoulutuskeskus (Helsinki) ja Pienyrityskeskus (Mikkeli).

Johtamiskoulutuskeskus

Henkilökunta

Oksiala Esko Lauri, KTK, OTK, johtaja. 43; 84.

Keskinen Raija Marita Inkeri, KTK, koulutussuunnittelija. 46; 80.

Karhu Tuula-Marja, kirj.vaiht., koulutussihteerinä. 40; 85.

Jäntti Tuija Kaarina, yo-merkonomi, toimistosihteerinä. 43; 76.

Johtamiskoulutusohjelmat (JOKO)

Täydennyskoulutuskeskuksen ohjelmina toteutettavat johtamiskoulutusohjelmat (JOKO) ovat peruskoulutusta täydentävää johtamiskoulutusta. JOKO on tarkoitettu täydennyskoulutukseksi erilaisissa johtamis- tai asiantuntijatehtävissä toimiville, lähinnä akateemisen tai opistotasaisen tutkinnon suorittaneille henkilöille.

Lukuvuonna 1984—85 johtamiskoulutuskeskuksessa toteutettiin kaksi kaksitoistaviikkoista johdon koulutusohjelmaa, JOKO 19 ja JOKO 20. Ohjelmissa oli osanottajia yhteensä 67.

Johtamiskoulutusohjelman läpikäynti merkitsee osanottajille 12 viikkoa täysipäiväistä opiskelua. Neljä viikkoa kahdestatoista viikosta on vietetty internaattiolosuhteissa poissa Helsingistä.

Jokossa on opiskeltu erilaisia johtamiseen liittyviä asioita seitsemän eri otsikon alla. Keskeinen ja suuri osa on ollut laskentatoimen aineilla: talouden suunnittelulla ja valvonnalla sekä rahoituksella, yhteensä lähes 30 % opetuksen 500 tunnista. Opetuksen vastuuhenkilöinä ovat olleet pääasiassa korkeakoulun omat opettajavoimat.

Ohjelmissa käsiteltiin myös organisaatio- ja henkilöstöasioita, yrityksen ympäristöä, yritysstrategiaa, markkinointia kvantitatiivisten menetelmien sovellutuksia sekä pelattiin kaksi yrityspeliä.

Opetusmenetelminä on käytetty luentoja, keskusteluluentoja, harjoituksia, caseja sekä yritysvierailuja.

Täydennyskoulutuskeskuksen johtokunta vahvistaa vuosittain suoritusvaatimukset, jotka jokaisen todistusta haluavan täytyy läpäistä hyväksyttävästi. Lukuvuonna 1984—85 ovat osanottajat joutuneet tekemään perinteisen laskutentin, kirjareferaatin, kassavirtatehtävän, strategia-analyysin ryhmätyönä sekä markkinoinnista yksilötyönä case-tehtävän.

Johtamiskoulutusohjelmat 19 ja 20 tekivät kevätlukukauden viimeisellä viikolla opintomatkan Lontooseen. Johtamiskoulutuskeskus ja London Business School suunnittelivat yhteistyössä kansainvälistymisohjelman, joka toteutettiin neljän päivän mittaisena London Business Schoolin tiloissa LSB:n opettajavoimin. Kokeemukset ulkomaisesta kansainvälistymisohjelmasta ovat erittäin hyvät. Yhteistyötä LBS:n kanssa jatketaan tulevanakin lukuvuonna.

Osanottajat

Kevätlukukauden 1985 loppuun mennessä on JOKOn läpikäyneiden määrä 940 henkeä. Tavanomaisesta korkeakoulujen täydennyskoulutuksesta poiketen ohjelmat ovat olleet avoimia myös muun kuin kauppakorkeakoulun tutkinnon suorittaneille. Kaupallisen koulutuksen saaneiden osuus on ollut kolmannes, tekninen koulupohja on kolmanneksella ja kolmanneksella muu kuin kaupallinen ja/tai tekninen tausta. Akateemisen tutkinnon on suorittanut n. 70 % osanottajista. Loppuilla on joko opistotasoinen tai muu tutkinto. Osanottajien keski-ikä on ollut 35 vuotta.

strategia, taloushallinto, markkinointi ja henkilöstöhallinto.

Lukuvuonna käynnistyi uuden pitkäaikaisen (3x3 päivää) jatkokoulutusohjelman suunnittelu ja ensimmäinen JATKOJOKO toteutetaan syksyllä -85.

Lyhytkestoisia ohjelmia toteutettiin puolestaan seuraavasti:

- JOKON käyneiden yhteisiä ajankohtaispäiviä (1x2 päivää) järjestettiin yhteensä 4 ja aihealueet olivat tulosjohtaminen, puhu tuloksellisesti, mikrotietokoneen käyttö ja LOTUS 1—2—3.
- II casekirjoittajaseminaarin 1. jakso oli 26—27.11.1984 ja 2. jakso 7.—8.3.1985.
- Hyvä koulutuskäytäntö II -seminaarissa 8.—9.2.1985 jatkettiin yritysjohton koulutuksen laatukseluperinnettä.
- Matkailuyrityksen tuloksellinen johtaminen -seminaarin 1. jakso oli 2.—3.5.1985.
- Pienyrityskeskus ja Amer-instituutti käynnistivät mikrokoulutusyhteistyön kahdella seminaarilla 13.—15.5. ja 16.—18.5. ja neljällä demonstraatiotilaisuudella 20.5.1985.
- Viesti tuloksellisesti -konsulttipäivät hioivat esiintymistaitoa 6.—7.6.1985.

Osanottajia näissä lyhytkestoissa ohjelmissa oli lukuvuonna yhteensä 215 henkilöä.

Tutkimus- ja selvitystoiminta

Lukuvuoden aikana on käynnistetty useita palvelututkimuksia. Yrittäjyyttä ja uuden yritystoiminnan edellytyksiä kartoitetaan kahdessa seurantatutkimuksessa: kauppa- ja teollisuusministeriön toimeksiannossa lähestytään Oman yrityksen perustaminen -teemapäiville osallistuneiden problematiikkaa ja työvoimaministeriön toimeksiantona tutkitaan Starttirahayrittäjien taustoja ja perustettujen yritysten kehitysedellytyksiä.

Pk-yritystoiminnasta tutkimustoimeksiantoja Pienyrityskeskukseksi on tullut Te-lepiiriltä ja KTM:ltä. Telepalvelutarpeet on selvitetty kahdessa pk-yrityksessä ja pk-yritysten energiainvestoinnit, päätöksenteko ja energia-asioiden organisointi-tutkimus valmistuu vuoden 1985 loppuun mennessä.

Yritysjohton koulutuksen järjestämisestä läntisissä teollisuusmaissa on tekeillä PKT-neuvottelukunnan toimeksiannosta mielenkiintoinen vertailututkimus, jonka tulokset antanevat virikkeitä suomalaiselle yritysjohton koulutusjärjestelmälle.

Mikkelin läänin liittyvin selvityshankkein Pienyrityskeskuksessa on käynnistetty kattavan yritysrekisterin kokoaminen ja palveluelinkeinojen uusi luokittelu.

Pienyrityskeskus on ollut yhteistyössä useiden alueellisten ja valtakunnallisten organisaatioiden kanssa. Läänitasolla tutkimuskontakteja on ollut teollisuuspiirin ja Seutukaavaliiton kanssa. Talousalueen yhteistyö on rakentunut työskentelyyn Mikkelin seudun yhteistyökuntien asettamassa markkinointityöryhmässä. Valtakunnallisella tasolla selvitysprojektisuunnitelmia on sekä Keskuskauppakamarin, Kenkäkauppiain liiton sekä Lomarengas ry/Suomen Akatemian kanssa.

Lukuvuoden aikana Pienyrityskeskukseksi perustettiin oma julkaisusarja (M) osaksi HKKK:n julkaisu- ja toimintaa. Ensimmäisen vuoden aikana sarjassa julkaistiin viisi raporttia.

Resurssit

Lukuvuoden alkajaisiksi Pienyrityskeskus vastaanotti asiallisesti kalustetut uudet toimitilat (n. 1000 neliometriä), jotka Mikkelin kaupunki kunnostutti Raati-huoneenkatu 11:sta. Sitten osoite muuttui Puistokatu 1:ksi. Lisäksi Pienyrityskeskukseen tutkijoille on osoitettu työtilat korttelissa olevasta kiinteistöstä (Otto Mannisenkatu 4), yhteensä n. 400 neliometriä.

Pienyrityskeskuksen atk-järjestelmää on sekä laajennettu että kehitetty. Kahden työaseman, laatukirjoittimen ja tarpeelliseksi havaittujen ohjelmistojen hankinta suoritettiin keväällä. Samoihin aikoihin saatiin myös kuntoon uusi, moniasemainen sovellutus pkt-yrityspelistä, jota nyttemmin mm. Jokonomit voivat pelata omissa ryhmätyötiloissaan. Pelisovellutuksen kehittämiskustannukset suoritti KTM:n Pienteollisuustoimisto.

Muista lukuvuoden aikana suoritetuista hankinnoista mainittakoon uusi puhelinvaihe (20 alaliittymää), kirjoitus- ja laskukoneet sekä lisäopetusvälineet.

Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC

Vt.johtaja: *Leskinen, Olli Johannes*, ekonomi. 44; 81. 31.10.1984 asti.

Johtaja: *Kehusmaa-Pekonen Saara Tellervo*, KTM. 41; 80. 1.11.1984 alkaen. Koulutuspäällikkö 31.10.1984 asti.

Johtoryhmä:

Vaivio Fedi, prof., pj.

Aaltio Erkki, prof.

Luostarinen Reijo, prof.

Henkilökunta

Filppu-Berghund Leena Tuulikki, sosionomi, koulutussihteeri. 48; 83. Virkavapaa 1.8.—30.9.1984. Tointa hoitanut *Kajaani Kristina*, yo-merkonomi. 58; 81.

Hämesalo Auli Mirja Marjatta, kirjeenvaihtaja, hallinnollinen sihteeri 1.10.1984 alkaen. 38; 75. Virkavapaa 1.1.—28.2. ja 1.5.—31.7.1985. Eronnut 1.8.1985. Tointa hoitanut *Wessman Sirkka*, koulutussihteeri-tiedottaja.

Jalo-Santasalo Auli, HSO-sihteeri, kirjanpitäjä. 53; 81. Virkavapaa 1.8.—14.11.1984. Eronnut 1.1.1985. Tointa hoitanut *Vuojärvi Arja*, yo-merkonomi.

Kangasniemi Kaarle Juhani, KTM, koulutussuunnittelija. 57; 84.

Laurila Maire Kyllikki, merkonomi, osastosihteeri 1.1.1985 alkaen. 24; 72.

Leestemaker Sirkka Irma Anneli, DKK, koulutussihteeri 30.9.1984 asti ja 1.1.1985 alkaen. 51; 81.

Leskinen Olli Johannes, ekonomi, vanhempi koulutussuunnittelija. 44; 81. Virkavapaa 31.10.1984 asti. Tointa hoitanut *Markkula Kari*, koulutussuunnittelija. Koulutus-päällikkö 1.11.1984 alkaen. Virkavapaa kevätlukukauden. Tointa hoitanut

Markkula Kari, vanh. koulutussuunnittelija 30.4.1984 asti ja *Tervo-Niemi-Jaskari Liisa*, vanh.koulutussuunnittelija 1.5.1985 alkaen.

Markkula Kari Ilmari, KTM, koulutussuunnittelija 31.10.84 asti. 56; 78. Virkavapaa 31.10.1984 asti. Tointa hoitanut *Tervo-Niemi-Jaskari Liisa*, KTM. Vanhempi koulutussuunnittelija 1.11.1984—30.4.1985. Virkavapaa 1.1.—30.4.1985. Eronnut 1.5.1985. Tointa hoitaneet *Hämesalo Auli*, hallinnollinen sihteeri, 1.1.—28.2.1985 ja *Tervo-Niemi-Jaskari Liisa*, koulutussuunnittelija, 1.3.—30.4.1985.

Rintamäki Tuomo Olavi, ekonomi, koulutussuunnittelija. 54; 81. Virkavapaa 28.2.1985 asti. Tointa hoitanut *Kangasniemi Kaarle Juhani*, KTM. Virkavapaa 1.5.1985 alkaen. Tointa hoitanut *Hämesalo Auli*, hallinnollinen sihteeri, 31.7.1985 asti.

Soveri Riitta Helena, DKK, koulutussihteeri. 55; 84.

Söderholm Berit Anna Alice, DKK, koulutussihteeri, 1.10.1984 alkaen. 57; 84.

Tervo-Niemi-Jaskari Raija Liisa, KTM, koulutussuunnittelija 30.4.1985 asti. 53; 84. Virkavapaa 1.3.1985 alkaen. Tointa hoitanut *Rintamäki Tuomo*, koulutussuunnittelija. Vanhempi koulutussuunnittelija 1.5.1985 alkaen. Virkavapaa 1.5.1985 alkaen. Tointa hoitanut *Rintamäki Tuomo*, koulutussuunnittelija.

Wessman (ent. Tolsa) Sirkka-Liisa, kirjeenvaihtaja, koulutussihteeri 30.4.1985 asti. Koulutussihteeri-tiedottaja 1.5.1985 alkaen. 43; 84. Virkavapaa 1.1.—28.2.1985 ja 1.5.1985 alkaen. Toimia hoitanut *Leestemaker Sirkka*, koulutussihteeri.

Viljanen Maj-Lis Ellen Anneli, hallintotiet.kand., hallinnollinen sihteeri 31.8.1984 asti. 54; 83. Virkavapaa elokuun 1984. Eronnut 1.9.1984. Tointa hoitanut *Filppu-Berghund Leena*, koulutussihteeri.

Vuojärvi Arja Maarit, yo-merkonomi, toimistos sihteeri 1.1.1985 alkaen. 56; 84. Virkavapaa 1.1.1985 alkaen. Tointa hoitanut *Jäkärä Marja-Leena*, merkonomi. 53; 85. HKKK:n hallintoviraston alaisena on PRODECissa vahtimestarina toiminut 1.7.1981 alkaen *Taiminen Leena Kyllikki*, yo. 39; 76.

Lukuvuoden aikana oli PRODECissa ulkoasiainministeriön stipendiaattina 30.4.1985 asti *Mulugeta Meseret B.A.*, Etiopiasta liikkeenjohdon koulutustoimintaan perehtymässä.

Lukuvuoden aikana lakkautettiin kirjanpitäjän toimi ja perustettiin osastosihteerin ja toimistosihteerin toimet. Lisäksi muutettiin yksi koulutussihteerin toimi koulutussihteeri-tiedottajan toimeksi. Muutokset johtuivat tilinpidin siirtymisestä korkeakoulun taloushallinnon hoidettavaksi vuodenvaihteessa ja tiedottamisen keskitämisestä saatavasta parannuksesta.

Yleistä

PRODEC (Programme for Development Cooperation at the Helsinki School of Economics) perustettiin v. 1968 ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyösaston aloitteesta. Muodot sen toiminnalle määrittelee v. 1978 solmittu ja vuonna 1985 uudistettu Helsingin kauppakorkeakoulun ja ulkoasiainministeriön välinen yhteistyösopimus Suomen kehitysyhteistyöhön liittyvistä koulutus-, tutkimus- ja selvitystehtävistä. Toiminta jakautuu koulutukseen kansainvälisen kaupan alalla, kehitysmaiden talouteen liittyvään ja koulutusta tukevaan tutkimukseen. PRODECin

toiminta rahoitetaan ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroin. PRODECin yhteydessä toimii myös PRODEC-IMPORT, jonka tehtävänä on edesauttaa kehityksmaista peräisin olevien tuotteiden pääsyä Suomen markkinoille.

Valtaosa PRODECin koulutuksesta järjestetään yhteistyössä YK-järjestön kanssa. Pitkäaikaisin ja merkittävin yhteistyöjärjestö on Kansainvälinen kauppakeskus, International Trade Centre UNCTAD/GATT. Euroopan maiden tuonninohjaus-toimistot (Import Promotion Offices) sekä kehitysmaiden vienti-, tuonti- ja koulutusorganisaatiot ovat erityisesti kehitysmaissa järjestettävissä seminaareissa tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Lukuvuonna 1984—85 järjestetyt seminaarit

1.—31.10.1984 Lontoo, Euroopan maita ja Helsinki: Kaupanedistämiskurssin seurantaseminaari Afrikan kehityksmaille, 15 osanottajaa 9 maasta.

29.10.—9.11.1984 Helsinki: Paperin- ja kartongintuontiseminaari Afrikan kehityksmaille, 18 osanottajaa 11 maasta.

8.11.—13.12.1984 Dhaka, Bangladesh: Vientimarkkinoinnin suunnittelu- ja tutkimusseminaari Bangladeshille, 20 osanottajaa.

18.2.—1.3.1985 Helsinki ja Tukholma: Kaupanedistämismviranomaisten seminaari Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kehityksmaille, 19 osanottajaa 10 maasta.

9.—26.4.1985, Helsinki, Tukholma ja Budapest: Kaupallisten suhteiden seminaari Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehityksmaille, 20 osanottajaa 20 maasta.

9.—26.4.1985 Beijing, Guangzhou ja Shenzhen, Kiinan kansantasavalta: Tuonninohjausseminaari ESCAPin kehityksmaille, 19 osanottajaa 12 maasta.

Lukuvuoden koulutustilaisuuksissa oli siis kaikkiaan 111 osanottajaa seuraavista kehityksmaista: Angola, Argentiina, Bangladesh, Burkina Faso, Burma, Ecuador, Egypti, Etiopia, Filippiinit, Ghana, Indonesia, Intia, Iran, Kenia, Kiinan kansantasavalta, Kolumbia, Korean tasavalta, Lesotho, Malawi, Malediivit, Malesia, Marokko, Mauritius, Meksiko, Mosambik, Nepal, Nigeria, Norsunluurannikko, Peru, Sambia, Samoa, Sierra Leone, Sri Lanka, Sudan, Tansania, Thaimaa, Uganda, Venezuela ja Zimbabwe, 39 maata.

Tutkimustoiminta

PRODECin tutkimustoiminnan tarkoituksena on ollut tehdä ja teettää sekä tukea kehitysmaiden ulkomaankaupan alaan kuuluvaa tutkimusta ja selvitystyötä, joka ensisijaisesti palvelee koulutuksen suunnittelua ja opetusmateriaalitarvetta. Tutkimus- ja selvitystöiden painopiste on vähitellen siirtynyt yleisistä yksityiskohdaisempiin kehitysmaiden tuontia ja vientiä koskeviin ongelmiin. Tutkimustulokset ja ratkaisuehdotukset on pyritty laatimaan käsikirjoiksi tai oppaiksi, joita voidaan suoraan hyödyntää opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Lukuvuoden 1985—86 aikana on julkaistu 15 afrikkalaisten kurssilaisien valmistamaa tutkimusraporttia sekä kirjan Market Research Project.

PRODEC-IMPORT

Johtaja: *Linden Caj*, konsultti, vt. johtaja. 27; 83.

Henkilökunta

Heinsalmi Paula Eliisa, LuK, tuontisihteer. 43; 84.
Kuivalainen Eija Anitta, KTK, tuonninohjaaja. 55; 81.
Lintunen Erkki Juhani, dipl.ekon., vanh.tuonninohjaaja. 37; 80.
Paloposki Outi Helena, DKK, vt.tuonninohjaaja. 56; 81.

Toiminta

PRODECin yhteydessä toimivan kehitysmaatuotoimiston PRODEC-IMPORTin tarkoituksena on tiedottaa kehitysmaiden viejille Suomen markkinoista, suomalaisille maahantuojille kehitysmaiden vientitarjonnasta sekä välittää liikeyhteyksiä näiden välille.

Kehitysmaatuotoimisto on julkaissut seuraavaa tiedotusaineistoa:

Tuontitiedote ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Tiedotteessa kerrotaan kehitysmaiden vientitarjonnasta ja julkaistaan kehitysmaista tulevia liikeyhteystiedusteluja. Tiedotetta lähetetään suomalaisille maahantuojille.

Newsletter, englanniksi, kaksi kertaa vuodessa. Tätä julkaisua lähetetään kehitysmaiden vienninedistämisviranomaisille ja viejille, ja siinä kerrotaan Suomen markkinoista, tuontimääräyksistä ja suomalaisten kulutustottumuksista.

Exporter's Guide to the Finnish Market on Suomea esittelevä markkinaopas, josta julkaistiin uusittu painos englanniksi ja espanjaksi (Guia del Exportador a Finlandia).

HKKK:n opiskelijat laativat kehitysmaatuotoimistolle seuraavat lyhyet tuotetutkimukset:

Elina Ronkanen, Market profile, rubber products.

Riitta Jeffery, Market profile, tea.

Kristina Kajaani, Fact sheet, textile agreements.

PRODEC-IMPORT osallistui yhdessä muiden Pohjoismaisten kehitysmaatuotoimistojen kanssa tuoretuoteseminaarin järjestämiseen Nairobissa, Keniassa lokaussa 1984. Seminaariin oli kutsuttu edustajia kahdeksasta Afrikan maasta.

PRODEC-IMPORT oli aloitteentekijänä ja mukana juuttikassikampanjassa keuhalla 1984. Kampanjan tarkoituksena oli edistää ympäristöystävällisten juuttikasien tuontia Bangladeshista ja näin tukea Bangladeshin naisten työllisyyttä. Kampanja aloitettiin neljässä Helsingin seudun tavaratalossa.

V Erilliset laitokset ja muut toimintayksiköt

Perustutkimuksen laitos

Johtokunta:

Artto Eero, prof.

Laaksonen Oiva, prof.

Leivo Veikko, prof.

Nyberg Aarni, prof., pj.

Räsänen Keijo, tutk.ass.

Henkilökunta:

Laitoksen johtaja: *Nyberg Aarni*, prof.

Altonen Ritva Marjatta, KTM, tutk.ass. 48; 83.

Hahti Antti Juhani, MBA, tutk.ass. 47; 84.

Home Niilo Antero Herman, KTM, tutk.ass. 40; 83.

Hyvärinen Anssi Tarmo, KTM, tutk.ass. 51; 84.

Hölttä Risto Taneli, KTL, tutk.ass. 47; 84.

Kinnunen Juha Martti Edvard, KTK, tutk.ass. 52; 83.

Räsänen Keijo Tapio, KTM, tutk.ass. 56; 82.

Soismaa Margareta, KTM, tutk.ass. 51; 84.

Kanslisti; *Lehtovirta Marja Hannele*, HuK. 56; 80.

Perustutkimuksen laitoksen tehtävänä on liiketaloustieteellisen tai muun taloustieteellisen perustutkimuksen alaan kuuluvan tutkimustyön harjoittaminen ja edistäminen.

Kertomusvuoden loppuun mennessä on perustutkimuksen laitoksessa ollut kaikkiaan 65 tutkimusassistenttia tai apurahatutkijaa, joista useimpien toimikausi on ollut kolmivuotinen. Laitoksella valmistui lukuvuoden aikana kaksi lisensiaatintutkimusta. Lisäksi lukuvuoden aikana väitelleistä tohtoreista kaksi ja valmistuneista lisensiaateista yksi on aiemmin työskennellyt täyden 3-vuotiskauden laitoksen tutkimusassistentteina. Siitä lähtien kun laitoksen ensimmäinen tutkimusassistentti väitteli joulukuussa 1968, on korkeakoulussamme tarkastettu yhteensä 41 väitöskirjaa. Näiden tekijöistä 28 on saanut tilaisuuden toimia perustutkimuksen laitoksella. Vastaava suhde lisensiaatintöiden osalta on 42/86.

Kansainvälinen keskus

Johtokunta:

Jääskeläinen Veikko, KTT

Laaksonen Oiva, prof.

Leponiemi Arvi, prof., puheenjohtaja

Luostarinen Reijo, prof.

Vaivio Fedi, prof.

Henkilökunta

Johtaja: *Jääskeläinen Veikko Sakari*, KTT. 31; 83.

Ramstedt Lydia Liisa, kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 41; 83.

Joutsenlahti Maarit Terttu, OTK, vt.koordinaattori. 54; 85.

Toiminnan sisältö ja tavoitteet

Kansainvälinen keskus perustettiin opetusministeriön päätöksellä 1.6.1983 alkaen. Toiminta alkoi käytännössä jo maaliskuussa 1983.

Keskuksen tehtävänä on johtosääntönsä mukaisesti edelleen kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistä luonnetta lisäämällä ja tehostamalla kansainvälisesti orientoitunutta tutkimus- ja opetustoimintaa korkeakoulun piirissä sekä pyrkimällä monipuoliseen yhteistyöhön muiden koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja laitosten kanssa.

Keskuksen päätehtävät lukuvuonna 1984—85 muodostivat ekonomintutkintoa opiskelevien ulkomaisten opiskelupaikkojen järjestäminen ja kansainvälisen Master of Business Administration -täydennyskoulutusohjelman toteuttaminen.

Vuoden 1984 kesällä vierailivat Suomessa Manchester Business Schoolin ja Ecole Supérieure de Commerce de Parisin vaihto-opiskelijat kahden kuukauden mittaisissa kesäharjoittelupaikoissaan.

Lukuvuoden 1984—85 aikana opiskelivat ekonomintutkintoa suorittavat kauppat. ylioppilaat seuraavissa ulkomaisissa yhteistyökorkeakouluissa: Ecole Supérieure De Commerce de Paris (3 opiskelijaa), Manchester Business School (1 opiskelija), London Business School (1 opiskelija) ja University of South Carolina (6 opiskelijaa).

Seuraavat yliopistot ilmoittivat olevansa valmiita ottamaan vastaan ekonomintutkintoa suorittavia opiskelijoita: Texas Tech University, USA; Ecole de Hautes Etudes Commerciales, Montreal; Université du Québec a Trois-Rivières, Kanada; sekä länsisaksalaiset yliopistot Christian-Albrechts-Universität, Kiel, Universität Hamburg ja Ruhr-Universität, Bochum.

Keskus on neuvotellut lisäksi eräiden Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Englannissa sijaitsevien yliopistojen kanssa mahdollisuudesta lähettää opiskelijoitamme kouluihin.

Keskuksen vuoden 1984 alussa käynnistämän kaksivuotisen englanninkielisen International Master of Business Administration -täydennyskoulutusohjelman toteuttamista jatkettiin päättyneenä lukuvuonna. Uusi vuosikurssi aloitti opiskelunsa vuoden 1985 tammikuussa.

Vuoden 1984 tammikuussa opiskelunsa aloittanut vuosikurssi päätti Suomessa tapahtuvan opiskelunsa kesäkuussa 1985. Ohjelman viimeisen jakson muodostaa yhden lukukauden mittainen opiskelu ulkomaisessa kauppakorkeakoulussa. Seuraavat koulut ovat ilmoittaneet ottavansa vastaan MBA-opiskelijoitamme: Columbia University, New York University, City University of New York, University of South Carolina, University of Washington ja Texas Tech University USA:ssa, University of British Columbia Kanadassa sekä INSEAD Ranskassa.

Kansainväliset suhteet

Kansainvälisen MBA-täydennyskoulutusohjelman puitteissa ovat lukuvuonna 1984—85 korkeakoulussamme vierailleet seuraavat ulkomaiset professorit: Professori *James W. Dean*, Simon Fraser University, Kanada; professori *Claes Fornell*, The University of Michigan, USA; professori *Ian Giddy*, New York University, USA; professori *Irvin Grossack*, Indiana University, USA; professori *James P. Ignizio*, Pennsylvania State University, USA; apulaisprofessori *Arthur Joy*, University of South Carolina, USA; professori *Brian Ratchford*, State University of New York at Buffalo, USA; professori *Stefan Robock*, Columbia University, USA; professori *Terence Shimp*, University of South Carolina, USA; professori *J. Frederick Truitt*, University of Washington, USA; apulaisprofessori *Pontus Troberg*, INSEAD, Ranska; professori *Arye Perlberg*, Technion, Israel; professori *LeRoy Brooks*, University of South Carolina, USA; professori *Duane Hall*, American Graduate School of International Management, USA; Mr. *Ron McLellan*, Anglian Regional Management Centre, Englanti; apulaisprofessori *Timothy Doupnik*, University of South Carolina, USA; professori *Herman Daems*, University of Leuven, Belgia; professori *Alan Bauerschmidt*, University of South Carolina, USA ja professori *Brian Toyne*, University of South Carolina, USA.

Korkeakoulussamme vieraili myöskin professori *L. Jacques Filion*, Université du Québec a Trois-Rivièresistä Kanadasta. Prof. Filion teki Suomessa pienten ja keski-suurten yritysten kehitykseen liittyvää tutkimustyötä.

Muut toimintaa kuvaavat asiat

Kansainvälinen MBA-ohjelma toimii korkeakoulun varsinaisesta budjetista erillisenä ohjelmalla. Sen rahoitus muodostuu valtiolta vuosittain haettavista budjettiläisistä, opiskelijoilta perittävistä kurssimaksuista sekä lahjoitusvaroista. V. 1984—85 aikana kansainvälistä MBA-ohjelmaa tukivat apurahojen muodossa Jenny ja Antti Wihurin rahasto sekä Paulon säätiö.

Kirjasto

Johtokunta:

Broms Henri, kirj.joht.

Lehtonen Eeva-Liisa, kirj.amanuenssi

Lohivesi Kari, kyo

Pulkkinen Kyösti, apul.prof.

Paakkunainen Urho, assistentti

Henkilökunta:

Kirjastonjohtaja: *Broms Henri*, FT, dos. 27; 72.

Ahlholm Tuire Somikki, kirjastoapulainen. 46; 75.

Barra Marja Marketta, tp.toimistos sihteeri. 51; 82.

Berti Eeva Kristiina, amanuenssi. 43; 70.

Einiö Leena, vs.kirjastoapulainen. 57; 79.

Haataja Heini Maria, yo-merkonomi, vt.kirjastoapulainen. 63; 84.

Hartonen Irma Annikki, FM, kirjastonhoitaja. 30; 71.

Honkala Matti, kirjastoapulainen. 39; 82.

Honkanen Marja-Leena, dipl.kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 42; 83.

Juuti Sylvi Kyllikki, kirjastoapulainen. 36; 75.

Kaksonen Aino Annikki, kirjastoapulainen. 51; 73.

Kajaani Anja Mirjam Synnöve, kirjastoapulainen. 32; 70.

Karlin Seija Kaarina, vs. kirjastoamanuenssi. 47; 65.

Kilpinen Raisa Maija Leena, amanuenssi. 45; 76.

Kiviholma-Haikara Helly, HuK, amanuenssi. 34; 70.

Kokkala Irja-Liisa, kirjastoapulainen. 39; 71.

Laaksonen Pirjo Marjatta, FK, kirjastonhoitaja 43; 69. Virkavapaa koko syysluku-
kauden. Eronnut 1.1.1985.

Lehtonen Eeva-Liisa Helena, FM, kirjastoamanuenssi, vs.kirjastonhoitaja. 52; 78.

Leko Onni Allan Juhani, kirjastoapulainen. 48; 80.

Manninen Reijo Olavi, tp.ohjelmoija, suunnittelija. 60; 84.

Muukkonen Mirja Anneli, toimistos sihteeri. 31; 73.

Mänty Kaisaleena Inkeri, kirjastoapulainen. 49; 78.

Nguyen Kim Quyen, kirjastoapulainen. 41; 80.

Niskanen Kaisa Sinikka, yo-merkonomi, vs.kirjastoapulainen. 52; 85.

Ollila Pirkko Marketta, vs.amanuenssi, kirjastoapulainen. 49; 73.

Pentti Liisa Riitta, FK, vs.konekirjoittaja. 29; 83.

Pihkala Helena Elisabet, FK, tp.toimistos sihteeri. 38; 82.

Piironen Jorma Tapio, ekonomi, toimistos sihteeri. 27; 76.

Pirilä Marja Tuulikki, HuK, kirjastoamanuenssi, vt.kirjastonhoitaja. 44; 70.

Rinne Benita Viola Lillemor, vs.vanh.amanuenssi. 43; 76.

Ruokonen Kyllikki Aino Anneli, FM, kirjastonhoitaja, vs.kirjastonjohtaja. 33; 60.

Räsänen Tiina Päivi Katriina, kirjastoapulainen. 53; 82.

Tamminen Kaisa Kyllikki, FM, kirjastonhoitaja. 22; 60.

Tervo Ritva Anneli, amanuenssi. 52; 75.

Vainio Pirjo Tellervo, amanuenssi, vs.vanh.kirjastoamanuenssi. 49; 76.

Vaisto Erkki Yrjö, HOK, kirjastonhoitaja. 35; 61.

Viiatanen Arja Sinikka, yo-merkonomi, kirjastoapulainen, vs.amanuenssi. 47; 69.

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden 1984 kuluessa 5 866 nidoksella, joista ostamalla saatiin 1 889 ja vaihtoina ja lahjoituksina 3 977 nidosta. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 213 733. Filmikortteja hankittiin 449 kpl.

Lisäksi on solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saatu ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja. Kirjasto on vuorostaan toimittanut viisi vaihtotarjousluetteloa vuoden aikana, yhteensä 604 nimikettä.

Lukuisat yksityishenkilöt, tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, lähetystöt, pankit ja vakuutuslaitokset ovat lahjoittaneet kirjallisuutta, josta kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 24 495 kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen ja lukusalilainojen kanssa teki yhteensä 113 134 lainaa. Kaukolainatilauksia saapui 8 264 nidosta. Kirjastoon tuli kaikkiaan 1 600 aikakaus- ja sanomalehteä. Jäljenteitä otettiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten n. 798 000 aukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 8 uutuustiedotusta. Korkeakoulun julkaisusarjassa ilmestyivät seuraavat teokset:

Pirilä, M., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1982. Tutkimuksia. (E37).

Vaisto, E. & Yrjölä, M., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1983. Aikakauslehtiartikkeleita. (E34)

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita-sarjassa ilmestyivät seuraavat:

Amerikkalaisia väitöskirjoja 1984. 17 s. (23)

Aikakauslehdet 1985. 20 s. (22)

Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vieraille. Kortistojen, hakuteoston ja muiden tietolähteiden käytöstä on 27 ryhmälle annettu opetusta. Kuukausittain pidemmälle ehtineitä opiskelijoita on opastettu kirjaston omien tietopankkien ja taloustieteellisten tiedonlähteiden käytössä. Kaikille uusille opiskelijoille on lisäksi jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste ja pidetty pakollinen koulutustilaisuus erilaisista tietolähteistä.

Kirjallisuuspalvelua on suoritettu etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista yhteensä 3 980 tiedustelua. Kuten aikaisemmin, tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tiedonjakeluun ko. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista.

Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikakauslehtien luokittelua on jatkettu entiseen tapaan. Korttipalvelu on ollut maksullinen ja sen hinta on ollut 600 mk/v. 22 asiakkaalle on lähetetty vuoden aikana yhteensä 2 970 viitekorttia. Viitetiedot on viety päätteen avulla tietokoneeseen, josta ne voidaan tulostaa eri muodoissa. Viitekortteja on lähetetty UNESCO kansainväliseen tietopalveluun.

Vuoden 1977 alusta aloitti HKKK:n kirjastossa toimintansa ensimmäinen automatisoitu tietopankki SCANP, Scandinavian periodicals index in economics and business. Sitä ovat seuranneet SCIMP, European index of management periodicals, FINP, Finnish periodicals index in economics and business, BILD, Bibliographic index of library documents, IBS International bibliography of the social sciences, economics and sociology, ja Theses of economics and business in Finland, THES. Tietopankit ovat ulkopuolisten tilaajien käytettävissä joko suoraan korkeakoulun atk-keskuksesta tai pohjoismaisen DATAPAK-verkoston kautta. Yhteensä näissä tietopankeissa on n. 130 000 kotimaista ja ulkomaista viitettä, vuosikasvun ollessa n. 20 000 viitettä.

Koska melkein kaikki tietopankit tehdään yhdessä joko kotimaisten tai ulkomaisten yhteistyökumppanien kanssa, kirjastolla on runsaasti kansainvälisiä suhteita. Taloudellisen alan kirjastoja kaikissa Pohjoismaissa, Englannissa, Irlannissa, Hollannissa, Ranskassa ja Sveitsissä osallistuu projekteihin: toimittaa niihin valikoimansa materiaalin ja tarvittaessa myös kopioita alkuperäisistä artikkeleista.

Eräs tärkeä muoto kirjaston kansainvälisissä suhteissa on jäsenyydet eri järjestöissä. Niiden johdosta on mahdollista hankkia edullisesti monia julkaisuja, saada kopioita lehdistä, joita meidän kirjastoomme ei tule, sekä pyytää kaukolainoja maailman eri kirjastoista. Tärkeimpiä tällaisia järjestöjä ovat mm. BIM, British institute of management, IMA, International management association, ANBAR ja IFLA, International federation of library associations and institutions.

Kurssikirjastosta annettiin toimintavuoden aikana kaikkiaan 51 064 lainaa.

Laskentakeskus

Johtokunta:

Huttunen Heikki J., laskentakeskuksen johtaja
Korhonen Pekka, vt.apul.prof., varapuheenjohtaja
Lätti Jouni, toimistopäällikkö, sihteeri
Salo Seppo, prof., puheenjohtaja
Savinen Teppo, suunnittelija
Soismaa Margareta, tutkimusass.
Uusitalo Hannu, apul.prof.

Henkilökunta:

Laskentakeskuksen johtaja: *Huttunen Heikki Juhani*, ekon. 45; 72.
Korhonen Marja-Liisa Tellervo, yo-merk., ryhmäpäällikkö. 42; 70.
Krook Mirja Anna-Liisa, kyo, ohjelmoija. 58; 84.
Lippu Esa Matti, ekon., pääsuunnittelija. 57; 82.
Saren Olavi Antero, kyo, ohjelmoija. 59; 83.
Savinen Teppo Tapani, kyo, suunnittelija. 61; 83.
Tiitta Helvi Helena, ekon., vanh.ohjelmoija 43; 68.
Yrjölä Matti Lauri Tapio, kyo, suunnittelija. 59; 83.

Kuluneen lukuvuoden tärkein tapahtuma laskentakeskuksessa oli uusien työtilojen valmistuminen sekä laitoksen muutto niihin heinäkuussa 1985. Päärakennuksen saneerauksen II vaiheen päätöstä odotellessa pyrittiin viivyttämään sellaisia vähemmän välttämättömiä laitteisto- ja tietoliikennetarkoituksia, joita olisi jouduttu vaihtamaan muuton yhteydessä.

Laitteistohankinnat ovat painottuneet viime vuosina entistä enemmän mikrotietokoneisiin, vaikka päälaitteistoakin on jouduttu kasvattamaan käyttötarvetta vastaavaksi. Syyskuussa 1984 laajennettiin suurin kone HP3000/64 malliksi /68, jossa yhteydessä hankittiin lisää levykapasiteettia sekä laserkirjoitin. Vanha, vuodesta 1978 asti palvellut HP3000/II korvattiin samalla kertaa mallilla /42 sekä asetettiin kirjaston sovelluksiin. Heinäkuussa 1985 luovuttiin opetusministeriön HP2000 ACCESS-systeemistä, joka lahjoitettiin Tapiolan koululle ja lukiolle.

Mikrotietokoneita on hankittu sekä saatu lahjoituksena eri merkkejä yhteensä 35 kappaletta. Pääteitä on vastaavana aikana ostettu 18 laitetta, joista osa korvaa käytöstä poistettuja laitteita.

Ohjelmistoja on ostettu tai vastikkeetta hankittu ulkopuolisilta entistä enemmän. Tämä on luonnollista mikrojen osalta, mutta se on toteutunut myös päälaitteistossa.

Helmikuussa 1985 vahvistettiin laskentakeskukselle uusi johtosääntö. Sen perusteella muodostettiin laitokseen ensimmäinen jaos: palvelujaos, jonka vastuulle lankeaa asiakaspalvelut, neuvonta ja koulutus.

Kielistudiokeskus

Kielistudiokeskuksen johtaja: *Von Willebrand Carl-August*, FM, lehtori. 23; 53.
Kalla Hannu Tapio, laitteiston hoitaja. 45; 74.
Nieminen Outi Marjaterstu, kyo, kielistudioapulainen. 61; 82.
Tammisto Christine, HuK, vt.kielistudioamanuenssi. 32; 74.
Tuompo Tuula Anna Catharina, KTM, kielistudioapulainen. 46; 82.

Kielistudiokeskukseen kuuluu 4 kielistudiota ja itseopiskelusalit (yht. 114 opiskelijapaikkaa). Lukuvuonna 1984/85 käytti studiota vakinaisesti n. 2 100 opiskelijaa ja 49 opettajaa. Opetusta annettiin 11 kielessä, s.o. arabia, englantia, espanja, italia, japani, portugali, ranska, ruotsi, saksa, venäjä ja suomi.

Kielistudiokeskus palveli korkeakoulun muita laitoksia ja yksiköitä mm. seuraavalla tavalla:

- opetusmateriaalien äänittäminen, muokkaus ja kopiointi
- ääni- ja videonauhoitteiden hoito ja arkistointi
- kielistudio-opetuksen täydennyskoulutus
- korkeakoulun luennoitsijoiden esitysten äänittäminen ja editointi
- jatkokoulutustilaisuuksien järjestäminen kieltenopettajille
- alan tiedotustoiminta korkeakoulun sisä- ja ulkopuolella.

Kielistudiokeskus julkaisi 5 kertaa tiedotuslehteänsä, järjesti yhteistyössä opettajien kanssa täydennyskoulutustilaisuuksia ja suunnitteli HY:n ja TY:n kielikeskusten kanssa äänite- ja videoaineiston atk-pohjaisen arkistointijärjestelmän kehittämistä. Keväällä -85 asennettiin kaksi itseopiskelupaikkaa HKKK:n pääkirjastoon.

Kuvalaitos

Kuvalaitoksen hoitaja: *Myllyrinne Sulo Kullervo*. 36; 51.
Aho Arja Helena, offsetmonistaja. 49; 82.
Andersson Hannu Erik, AV-mekaanikko. 58; 80.
Kaskiala Maritta Anneli, laboratorioapulainen. 51; 74.
Marin Anna-Kaisa, offsetmonistaja. 36; 76.
Nuutilainen Marja-Leena, offsetmonistaja. 55; 75.
Rouvala Erja Riitta, offsetmonistaja. 59; 83.

Kuvalaitoksen tehtäviin kuuluu keskushallinnon sekä opetuksessa tarvittavien valokopioiden, offsetmonisteiden ja piirtoheitinkalvojen valmistaminen, sekä opetustelevisiolaitteiden hoito. Lisäksi tehtäviin kuuluu opetuksessa tarvittavien diakuvien valmistaminen sekä korkeakoulun eri tilaisuuksien valokuvaaminen.

Kuvalaitoksen offsetmonistamossa valmistetaan kaikki korkeakoulun keskushallinnon julkaisut ja monistheet, opettajien luennoilla jakamat oheismateriaalit, opiskelijoiden seminaarityöt sekä korkeakoulun toimintaan läheisesti liittyvien ulkopuolisten laitosten monistustyöt.

Lukuvuoden 1984—85 aikana kuvalaitoksen offsetmonistamossa käsiteltiin 6 275 työtä, jotka käsittivät yhteensä 5,33 milj. painokertaa. Niihin sisältyvät kaikki korkeakoulun B-, D-, E- ja F-sarjoissa ilmestyneet julkaisut, jotka painetaan kuvalaitoksen offsetmonistamossa, mutta jälkikäsitteily (liimasidonta) tapahtuu alihankkijoilla. Näihin sarjoihin kuuluvia kirjoja painettiin yhteensä 39 julkaisua. 'Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita' -sarjassa painettiin yhteensä 25 opetusmonistetta.

Korkeakoulun keskushallinnon ja laitoksien käytössä olevilla valokopiokoneilla (5 kpl), sekä opiskelijoiden kolikkokoneilla (5 kpl) otettiin yhteensä 2,1 milj. kopiota.

Korkeakoulun opetustelevisiolaitteistoa käytetään lähinnä kielten opetuksessa esiintymistekniikan ja case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen. Kuvaslaitteistoa käytettiin lukuvuoden aikana 148 tuntia.

VI Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto

(2y-0 ja sv h-h)

Kansleri: *Honko Jaakko Olavi*, prof., KTT, FT hc., KTT h.c. 22; 80.
Karhu Tuula-Marja, kirjeenvaihtaja-sihteei, syyslukukauden. 40; 68.
Niskakangas Heikki Matti, OTT, KTK, kanslerinsihteei. 48; 84.
Relander Sinikka Tellervo, kirjeenvaihtaja-sihteei, 1.1.85 lukien. 44; 85.

Hallintovirasto

Rehtori: *Leponiemi Arvi Kalevi*, VTT, prof. 26; 81.
Aaltio Erkki Aulis, TkT, prof., I vararehtori. 22; 84.
Sääksjärvi Markku Ville Tapio, TkT, prof., II vararehtori. 42; 85.
Sarakontu Matti Veli, KTM, hallintojohtaja. 33; 83.

Hallintotoimisto

Toimistopäällikkö: *Ukkonen Leila Kira Margareta*, OTK. 49; 83.
Block Lahja Ilona, yo, kanslisti. 56; 81.
Lahonen Lea Regina, hallintojohtajan sihteei, toimistosihteei. 24; 65.
Norvama Pirjo Aulikki, varanotaari, apulaissihteei. 39; 74.
Nyroos Arja Helena, KTM, rehtorin sihteei, tiedotussihteei. 56; 83.
Pulli Kaija Marjatta, yo-merkonomi, kanslisti. 43; 80.
Rintala Terttu Anneli, yo-merkonomi, toimistosihteei. 49; 74.
Siihelä Ulla Seija, osastosihteei. 36; 84.
Tuusjärvi Rea Elise, yo, virkamiesharjoittelija. 64; 85.
Unkari Leena Marjatta, merkonomi, kanslisti. 46; 80.
Wahlberg Kirsi Helena, kanslisti. 57; 82.

Taloustoimisto

Toimistopäällikkö: *Lätti Jouni Ilmari*, KTM. 51; 79.
Eklund Seija Kaarina, yo, kanslisti. 46; 81.
Helenius Marja-Leena, ekonomi, kamreeri. 43; 85.
Hyökki Soili Kyllikki, tp.toimistosihtööri. 44; 81.
Laurila Maire Kyllikki, merkonomi, osastosihtööri. 24; 72.
Rantakunnas Eila Mirjam Margit, yo-merkonomi, kassanhoitaja. 25; 78.
Puustinen Helka Irmeli, vs.kirjanpitäjä. 53; 84.
Ruone Irma Tellervo, merkantti, kirjanpitäjä. 45; 76.
Kurki-Suonio Helmi Kyllikki, apulaiskanslisti. 27; 74.
Vesterinen Helga Anneli, yo-merkonomi, toimistosihtööri, vs.osastosihtööri. 41; 72.

Opintotoimisto

Toimistopäällikkö: *Sarvikivi Kalevi Mattias*, KTK. Virkavapaa. 48; 71. Virkaa on hoitanut *Mannerkoski Maini Sinikka*, KTM, tutkimussihtööri. 42; 75.
Auvinen Päivi Pauliina, kyo, ATK-suunnittelija. 61; 83.
Helkimo Tuija Marita, kyo, tp. suunnittelija. 59; 84.
Helminen Tarja Anne Kaarina, kyo, opintoneuvoja. 60; 85.
Hyvärinen-Hakala Leena Annikki, ekonomi, opintosihtööri. 52; 78.
Koskinen Tuija Helena, merkonomi, vs.toimistosihtööri. 58; 84.
Kyykoski Martti Paavo Kalervo, voim.opettaja, liikuntasihtööri. 47; 75.
Lähteenmäki Kaarina Tarja Helena, HuK, toimistosihtööri, vs.osastosihtööri. 48; 74.
Makkonen Anne Kristiina, kyo, tp. ATK-suunnittelija. 61; 84.
Mannerkoski Maini Sinikka, KTM, tutkimussihtööri, 42; 75. Virkavapaa. Tointa hoitanut *Westerlund Aune Margit Anneli*, KTM.
Partanen Jarmo Sakari, kyo, opintoneuvoja. 60; 84.
Peltonen Riitta-Liisa Mirjami, ekonomi, opintosihtööri. 52; 78. Virkavapaa. Tointa on hoitanut *Suni Marketta Maire Kristiina*, ekonomi, ja *Auvinen Päivi Pauliina*, kyo, 61.
Rantanen Pirkko Helena, kanslisti. 49; 82. Virkavapaa. Tointa on hoitanut *Ojala Merja Hannele*, merkonomi.
Suni Marketta Maire Kristiina, ekonomi, suunnittelija. Virkavapaa. 53; 81.
Vanhamäki Pirkko Irmeli, yo, toimistosihtööri. 51; 82.

Muu henkilökunta

Vahtimestarit

Ylivahvistestari: *Korhonen Veikko Olavi*. 32; 82.
Eskelinen Jari Vilho, vahtimestari. 59; 82.
Kokkonen Ansa Orvokki, vahtimestari. 40; 83.
Kokkonen Martti Henrik Juhani, vahtimestari. 52; 79.

Kuusisto Raine Olavi, tp. vahtimestari. 34; 84.
Laukkanen Keijo Tapio, vahtimestari. 44; 62.
Suominen Sirpa Katriina, vahtimestari. 45; 71.
Taiminen Leena Kyllikki, vahtimestari (PRODEC). 39; 80.
Vartio Heikki Ilari, vahtimestari. 45; 72.

Puhelinkeskukset

Jokinen Sirkka Marjatta, puhelunvälittäjä. 36; 81.
Ojala Seija Agnes Anneli, keskuksenhoitaja. 34; 78.
Strömsholm Eila Marjatta Christine, puhelunvälittäjä 49; 85.

Opastus ja vaatteidenvartijat

Haapala Eeva Sisko, vaatteidenvartija. 23; 81.
Heinonen Heikki Ilmari, vaatteidenvartija. 53; 84.
Kanninen Keijo Juhani, vaatteidenvartija. 33; 85.
Kuitunen Leena Tuulikki, vahtimestari. 59; 85.
Kylmäaho Tyyne Irene, vaatteidenvartija. 31; 83.
Lounela Anu Kristiina, vaatteidenvartija. 67; 84.
Raatikainen Antti Ilmari, vaatteidenvartija. 32; 85.
Raita Terttu Tellervo, vahtimestari. 29; 80.
Teerisuo Leena Annukka, tp.vaatteidenvartija. 56; 83.
Vartiainen Vesa Eino Kalevi, vaatteidenvartija. 35; 84.
Yletyinen Heli Maarit, vaatteidenvartija. 63; 84.
Ödmann Lea Marjatta, tp.vaatteidenvartija. 28; 83.

Huoltohenkilöstö

Konemestari: *Lintunen Tauno Kalevi*. 35; 81.
Hurme Jorma Olavi, huoltomies. 43; 70.
Jäntti Reijo Juhani, talonmies. 46; 76.

Siivoojat

Siivoustyönjohtaja: *Väänänen Sirkka Orvokki*. 24; 78.
Ahola Eila Maria. 22; 65.
Andersson Kaino Elina. 23; 78.
Flinck Sirkka-Liisa. 31; 81.
Hartikainen Paula Tellervo. 34; 71.
Haverinen Ritva Johanna. 32; 80.
Hjort Kerttu Tuulikki. 38; 70.
Hulkkonen Maire Kyllikki. 39; 70.
Kettunen Terttu Loviisa Raakel. 44; 80.
Kottonen Asta Sinikka. 37; 73.
Koski Toini Esteri. 35; 83.
Laine Seija Anneli. 44; 84.
Laios Salme Maria. 41; 82.
Linnajärvi-Sisko Tuulikki. 33; 82.
Pussinen Kaisa Anneli. 43; 83.
Ristimäki Anna-Maija. 33; 82.
Saarinen Aila Maria. 48; 83.
Takala Eila Marjatta (vs.). 33; 83
Teppo Aino Lemmitty. 32, 80.
Tolonen Ritva Onerva Orvokki. 32, 83.

VII Opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella sekä kirjallinen tuotanto

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AHLSTEDT, LEO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja.

Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon dosentti.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä HL Raimo Ikosen väitöskirjatutkimuksen 'Tavoitejohtamisen prosessiteoreettinen analysointi ja prosessien operationaalistaminen julkisessa hallinnossa' tarkastustilaisuudessa 18.1.1985 Tampereen yliopistossa.

Toiminut luennoitsijana eri koulutuslaitosten ja yritysten koulutustilaisuuksissa sekä konsulttina eri yrityksissä.

ARTTO, EERO:

Virkavapaa tutkimustyötä varten 1.8.—31.12.1984.

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen puheenjohtaja. Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen johtokunnan asiantuntijajäsen.

Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Managementin 11—15.6.1984 Brüsselissä järjestämään kansainväliseen konferenssiin ja alustanut aiheesta 'Competitiveness Measurement'.

Julkaissut:

Kansainvälinen kilpailukyky yritys- ja toimialatasolla—IV. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 3/84, Helsinki, 54 s.

Kansainvälinen kilpailukyky yritys- ja toimialatasolla—V. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/85, Helsinki, 42 s.

Paperiteollisuuden kansainvälinen kilpailukyky. Helsinki 1985, 183 s.

Artikkeli, 'Uusi mittari tuo huikeat näkymät'. Talouselämä 27/84, sekä siihen liittyvä puheenvuoro, Talouselämä 34/84.

BINHAM, PHILIP:

Osallistunut 3rd National Oral Skills Workshop 19—20.4.1985.

Julkaissut:

(& Matti Palomäki et al) TEAM 8 Textbook 135 s. Workbook 207 s. nauhoineen, Keuruu 1984.

Encomium for Paavo Haavikko 3 s., World Literature Today 4/1984.

The Mask of the Beast. Some Aspects of Paavo Haavikko's Dramatic Production 6 s., World Literature Today 4/1984.

Joukko kirja-arvosteluja World Literature Today'ssa.

BROMS, HENRI:

Julkaissut:

Alkukuvien jäljillä. Kulttuurin semiotiikkaa, Helsinki, WSOY, 1985. 286 s.

ERONEN, JARMO:

Neuvostoliiton maantuntemuskurssi Helsingin yliopistossa, 8 t, syyslukuk. 1984. SEV-maiden talousmaantieteen luentosarja Vaasan korkeakoulussa 20 t, huhtikuu 1985.

Neuvostoliittoinstituutin tutkijain jaoston varapuheenjohtaja.

Esitelmänyt Sosialististen maiden tutkimuksen seminaarissa Espoon Keilaniemessä 25.10.1984 aiheesta Itä ja me.

Esitelmänyt ACFASin (kanadanranskalaisen tieteitten edistämisliton) kollokviossa Problemes et alternatives de developpement agro-forestier au Quebec et en Finlande Chicoutimissa Kanadassa 23.5.1985 aiheesta Drainage des marais, economie et environnement en Finlande.

Julkaissut:

Location strategy and patterns. An empirical investigation of the Soviet pulp and paper industry (väitöskirja) 155 s. HKKK Series A:42, 1984.

(& Henri Broms) Suomalaiset ja venäläiset 4 s. Kanava 1/1985.

Kirja-arvosteluja Kansantaloudellisessa aikakauskirjassa.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen dosentti. Vaasan korkeakoulun saksan kielen dosentti. Turun yliopiston germaanisen filologian dosentti. Svenska handelshögskolanin saksan kielen dosentti.

Aikakauslehden Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Göttingen) tieteellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen. Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkimusneuvoston lisäjäsen (adjungerad medlem) arvioitaessa professorinviran hakijoiden tieteellistä pätevyyttä.

Antanut Joensuun yliopistolle asiantuntijalausannon Savonlinnan kääntäjänkoulutuslaitoksen saksan kielen apulaisprofessorin viran kahdesta hakijasta.

Osallistunut DDR:n ja suomalaisten yliopistogermanistien kokoukseen (Sprachwissenschaftliche Konferenz Finnland—DDR) Turussa (Åbo Akademiassa ja Turun yliopistossa 5.—7.9.1984, jossa toiminut istunnon puheenjohtajana, sekä Alexander von Humboldt -säätiön (L-Saksa) järjestämään sen suomalaisten tutkimusstipendiaattien kokoukseen Helsingissä 20.—22.9.1984. Pitänyt Kirjastotieteen ja informatiikan yhdistyksen r.y. seminaarissa 'Informatiikka ja lingvistiikka' Turussa (Åbo Akademiassa) 6.10.1984 esitelmän aiheesta 'Tekstin tiivistäminen ja hakusanat'.

Opiskellut kesälukukaudella (Summer Session) liiketaloustiedettä ja harjoittanut lingvististä tutkimusta Kalifornian yliopistossa Berkeleyssä 20.6.—15.8.1985. Vierailut Stanfordin yliopiston (Palo Alto) lingvistiikan laitoksella (Dept. of Linguistics).

HEIKKONEN, JAAKKO:

KHT-tilintarkastaja lukuisissa yhteisöissä

Julkaissut:

Käyttäytyminen ja tarkastajan rooli. 77 s., Helsinki 1982.

Konsernihallinto-, tilinpäätös ja -tilintarkastus. 127 s., Juva 1984.

Auktorisoidun tilintarkastajan etiikasta. 17 s., Verotus n:o 4/1984.

Voiton käyttö osakeyhtiössä. 6 s., Tilintarkastus n:o 6/1984.

Tilintarkastusmerkintä. Kauppakamari 2/1985.

Vero on kuluja eikä voitontajoa. Talouselämä 13/1985.

(& Kari Lehto) Osuuskunnan jäsenet, hallinto ja tilintarkastus. 188 s., Juva 1983.

(& Reijo Lehtonen) Tilintarkastus osakeyhtiöissä. 51 s. Taloustiedon julkaisu 75, Hanko 1983.

(& Hannu Koskinen) Tilintarkastus ja valvonta yhteisöissä, Juva 1985.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti.

Kansainvälisen maantieteilijäunionin (IGU) Suomen kansalliskomitean jäsen sekä saman unionin komissiossa Industrial Systems ja työryhmässä Geography of Tourism and Recreation sekä Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen neuvottelukunnan, Suomen Maantieteellisen Seuran, Pohjois-Suomen maantieteilijäseuran, Suomen geologisen seuran, Pohjois-Suomen tutkimusseuran ja Kauppateieteellisen Yhdistyksen jäsen.

Osallistunut elokuussa IGU kansainväliseen konferenssiin pitäen siellä esitelmän. Osallistunut Helsingin kauppakamarin kauppakeskustyöryhmän työskentelyyn. Eräitä asiantuntijatehtäviä elinkeinoelämässä.

Julkaissut:

Metsien moninaiskäytön osittainen palauttaminen. Metsä- ja porotalouden tarkastelua tuottovertailun perusteella. Poromies no 3/1984. S. 18—22.

Partial Restoring of Multiple Use of Forestland. Forestry Contra Reindeer Herding in Finnish Lapland. IGU 25th Congress, Resumes des Communications. Tom I., Paris 1984.

Yrityksen teoria yrityksen sijainnin ja alueellisen käyttäytymisen ymmärtämisen perustana. Terra 96: 3, 1984.

Alueellinen portfolioanalyysi (Summary: Portfolio Analysis as a Device for Spatial Marketing Strategy). Liiketaloudellinen aikakauskirja 1—1985, vol. 34. S. 192—197.

HONKO, JAAKKO:

European Institute for Advanced Studies in Management'in (Bryssel) tieteellisen neuvoston jäsen. International Institute for Applied Systems Analysis'in (Laxenburg) Advisory Board'in jäsen. Samoin Euroopan kauppakorkeakoulujen toimintaa arvioivan projektin (Bryssel) johtoryhmän jäsen. Suomen ja Neuvostoliiton

management-yhteistyöryhmän suomalaisen osapuolen puheenjohtaja. Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen ja Talouspolitiikan johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen hallintoneuvoston ja tutkimuslautakunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan puheenjohtaja. Liikkeenjohdon Instituutin säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja. Oy Liikkeenjohdon Koulutuskeskus Ab:n hallituksen puheenjohtaja. Yrjö Jahnssoonin Säätiön hallituksen puheenjohtaja. Vuorineuvos, tekn. ja kauppat.tri h.c. Marcus Wallenbergin Liiketaloudellisen Tutkimussäätiön ja Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen.

Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomen Tiedeseuran ja Teknillisten Tieteiden Akademian jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan, Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistyksen ja Suomen Ekonomiliiton kunniajäsen. KY:n kunniamur-su.

Ruotsin Ingenjörsvetenskapsakademienin ja International Academy of Management'in (Dublin) jäsen.

Suomen Yhdyspankki Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtaja ja Rautaruukki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen hallituksen puheenjohtaja, jäsen tai tilintarkastaja.

Ollut vieraillevana professorina Bonnin yliopistossa syyslukukaudella 1984, luentojen aihepiireinä 'Umstrukturierung der Wirtschaft' ja 'Patologie der Fehlinvestitionen'. Pitänyt samanaikaisesti luentoja myös Bochum'in yliopistossa ja suorittanut tutkimustyötä Institut für Mittelstandsforschung'issa (Bonn). Luennoin Institutet för Företagsledning -nimisen instituutin kursseilla Kämpstenissa Ruotsissa 5.6.—6.6.1984 aihepiiristä 'Företagsstrategier och investeringsplanering'.

Pitänyt Finnish Trade Guild'in kokouksessa Lontoossa 13.2.1985 esitelmän aiheesta 'The Finnish Economy in Front of Restructuring'. Suorittanut korkeakoulun puolesta PRODEC'in seminaarin 'Import Management' avauksen Pekingissä 9.4.1985 ja luennoinut e.m. seminaarissa aiheesta 'Future Challenges to Management'. Pitänyt Kiinan Kansantasavallan Management-Instituutissa kiinalaisille yritysjohtajille luentosarjan aiheesta 'Restructuring Economies' Pekingissä 11.4.1985. Edelleen pitänyt Neuvostoliiton Tieteen ja Teknologian Valtionkomitean kutsusta Leningradissa 6.6.1985 alustuksen aiheesta 'Management in the 1980's'.

Toiminut European Foundation for Management Development'in vuosikonferenssin 10.6.—13.6.1984 järjestelytoimikunnan puheenjohtajana. Samoin toiminut mm. Suomalais-Ranskalaisen liikkeenjohdon ja ulkomaankaupan yhteistyökokouksen puheenjohtajana ja alustajana Helsingissä 1.10.1984.

Esitelmöinyt kotimaassa eräissä tilaisuuksissa, mm. pitänyt III Suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssin avausesitelmän Tampereella 8.1.1985. Joukko haastatteluja paitsi kotimaisissa myös saksalaisissa, ranskalaisissa, englantilaisissa, kiinalaisissa, neuvostoliittolaisissa ja ruotsalaisissa tiedotusvälineissä.

Julkaissut:

Herausforderungen an Mittelstandsunternehmen und an ihre Forschung in den 80er Jahren. Institut für Mittelstandsforschung. Bonn 1984. 18 s.

Millä aväillä palveluyhteiskuntaan? Ekonomiuutiset n:o 9/1984. 8 s.

Challenges of Future Changes for Management and Management Development. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 3/1984. 14 s.

Liiketaloustieteen tutkimuksen ja opetuksen keskeisiä kysymyksiä. Liiketaloudelli-

nen Aikakauskirja. Special edition 1/1985. 11 s.
Liikkeenjohtoa kehittämässä. Liikkeenjohdon Instituutin julkaisu. Helsinki 1985. 64 s.

HYVÄRINEN, ANSSI:

Osallistunut korkeakoulututkimuksen II symposiumiin Jyväskylässä 3.—4.9.1984, jossa esittänyt alustuksen aiheesta: 'Kauppakorkeakoulu ja liikkeenjohdon kapasiteetin muodostuminen'.

Osallistunut III suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin Tampereella 8.—9.1.1985, jossa esittänyt alustuksen aiheesta: 'Liikkeenjohdon peruspotentiaalain muodostumisesta'.

HÖLTTÄ, RISTO:

Helsingin kauppakamarin kauppakeskustutkimustyöryhmän jäsen, Suomen Maantieteellisen Seuran työjäsen. Opintomatka Unkariin 21.—28.9.1984. Ympäristöministeriön Kaupunkitutkimuksen jaoston tutkijaseminaari Espoossa 30.—31.10.1984. III suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssi Tampereella 8.—9.1.1985. Alustus aiheesta 'Innovaatiotutkimuksen kehitys ja nykytila'. Suomen Maantieteellisen Seuran ja Suomen Kartografisen Seuran seminaari TKK:ssa 5.3.1985. Sisäasiainministeriön Aluepoliittisen osaston tutkijaseminaari Lammilla 28.—29.3.1985. Esitelmä aiheesta 'Innovaatio-orientoitunut aluepolitiikka'.

Julkaissut:

Innovaatioiden tutkiminen 1980-luvulla. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-68. Helsinki 1985.

INGMAN-LINDHOLM, LILIAN:

Ylioppilastutkintolautakunnan varajäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan varajäsen. Valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan varajäsen. Handels- och Industrijänstemannaföreningen r.f.:n puheenjohtaja 1973—. Handels- och Industrijänstemannaförbundet r.f.:n hallituksen jäsen 1978—.

ITÄINEN, CARITA:

Osallistunut The European Marketing Academy'n (EMAC) ja The European Institute for Advanced Studies in Management'in (EIASM) yhteistyössä järjestämään tutoriaaliin markkinoinnin jatko-opiskelijoille sekä EMAC'in vuosikongressiin 8.—12.4.1985 Bielefeldissä, Saksan Liittotasavallassa.

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO:

Julkaissut:

Kasvuyritystemme pääoman hankinta. Insinööriutiset 4.2.1985.

Yrittäjyyttä suuryrityksiin. Insinööriutiset 7.6.1985.

KAKKURI-KNUUTTILA, MARJA-LIISA:

Societas Hegelianan vuoden 1984 kongressin valmistelutoimikunta

Osallistunut ja pitänyt esitelmän yritysteoriaryhmän seminaarissa Problems in the Redescription of Business Enterprises Espoossa.

Osallistunut ja pitänyt esitelmän Societas Hegelianan Das Werden des Wissens kongressissa Helsingissä.

Osallistunut ja pitänyt esitelmän Jyväskylän yliopiston filosofian laitoksen Hegel-kongressissa Jyväskylässä.

Osallistunut ja pitänyt esitelmän 4. Suomalais-Neuvostoliittolaisen logiikan ja tieteiden filosofian symposiumissa Telavissa Gruusiassa.

Julkaissut:

Wahrheit bei Hegel—Idealismus versus Realismus, teoksessa Juha Manninen ja Hans Sandkühler, toim., Realismus Dialektik oder was können wir wissen? Pahl—Rugenstein, Köln, 1984. 152—162.

Totuudesta Hegelillä, in Marja-Liisa Kakkuri ja Ilkka Paloluoto, toim., Hegel tutkimuksia, Tutkijaliiton julkaisusarja 30, Helsinki 1984. 40—58.

Marja-Liisa Kakkuri ja Ilkka Paloluoto, toim., Hegel tutkimuksia, Tutkijaliiton julkaisusarja 30, Helsinki 1984.

The Place of Synthesis in the Growth of Scientific Knowledge, teoksessa Problems in the Redescription of Business Enterprises, HKKK:n julkaisuja B-73, 1985. 140—148.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Toiminut ranskan kielen opettajana Vientikoulutussäätiön 1- ja 2-vuotisilla vientimarkkinoinijalinoilla sekä intensiivikursseilla. Dante Alighieri Seuran Helsingin osaston puheenjohtaja, Suomi-Ranska Yhdistyksen hallituksen jäsen, valantehneiden kielenkääntäjien ranskan kielen tutkintolautakunnan varajäsen.

Opintomatka Pariisiin 28.6.—13.7.1984, jolloin osallistunut Pariisin kauppakamarin liikekielen opettajille järjestämään kurssiin. Opintomatka Italiaan 23.8.—6.9.1984, ja osallistuminen Recanatissa Italian kirjallisuutta käsittelevään Leopardi-seminaariin. Osallistunut korkeakoulujen ranskan opettajien seminaareihin Turussa 4.—5.5.1985 ja Helsingissä, Ranskan Kulttuurikeskuksessa, 31.5.—1.6.1985.

Julkaissut:

Analyse succincte des besoins en langue française des hommes d'affaires finlandais. Artikkelit aikakauslehdessä Discoss n:o 1 1985, Paris (8 sivua) (Actes du premier colloque Discoss)

Chevalier dans l'Ordre des Palmes Academiques 17.7.1984.

KILPI, LASSI:

Hallintoneuvos Korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Werner Söderström Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiön hallituksen jäsen. Tuloverolainsäädäntömme yksinkertaistamisesta. Esitelmä korkeimman hallinto-oikeuden juhlaistunnossa 5.10.1984 hallituskonseljin 175-vuotisjuhlallisuuksien johdosta.

Julkaissut:

KHO:n oikeuskäytäntöä tulo- ja varallisuusverotuksen piiristä vuonna 1984, Defensor Legis 1985/1—2. TVL:n ja EVL:n keskinäisen suhteen merkityksestä yksittäisissä laintulkintakysymyksissä. Verotus 1985/2.

Tuloverolainsäädännön yksinkertaistaminen, Kauppalehti 18.10.1984 ja Lakimiesuutiset 1984/11.

KIVIJÄRVI, HANNU:

Julkaissut:

(& Jukka Laakso, Margareta Soismaa) Budget Planning and Control as a Multiple Criteria Problem—A Visual Approach, F—112, 26 s.

(& Jukka Laakso, Margareta Soismaa) Visual Aid for Investment Analysis—A Corporate Modelling Approach, F—105, 32 s.

KIVIKARI, URPO:

Taloustieteen apulaisprofessori Turun yliopistossa. Taloustieteen ja sosiaalipolitiikan laitoksen johtaja. (TY) Kansantaloustieteen dosentti (Turun kauppakorkeakoulu). Merenkulkualan koulutuskeskuksen johtokunnan pj. Merenkulkualan koulutuskeskuksen johtaja (vt.)

Werner Hacklinin Säätiön hallituksen jäsen. Suomalainen Pohja ry:n valtuuskunnan jäsen.

Tehnyt tutkimus- ja opintomatkat Leningradiin, Budapestiin, Moskovaan ja Vilnaan. Luennoinut 'Vastakauppa viennin kilpailukeinona'-seminaarissa 20—21.9.1984 (Vientikoulutussäätiö) sekä International Business -kehittämishjelmas- sa 22.—24.4.1985 (Vientikoulutussäätiö).

Julkaissut:

Finnish-Soviet trade in the light industries. 65 s. Turku 1985. Kirjoitukset Kansantaloudellisessa Aikakauskirjassa ja Ulkopoliittika-lehdessä.

KORHONEN, PEKKA:

Tampereen yliopiston sovelletun matematiikan apulaisprofessori. Suomen operaatiotutkimusseuran hallituksen jäsen. IFORS (International Federation of Operational Research Societies) ja NOAS (Nordisk Operationsanalys i samarbete) järjestöjen Suomen edustaja.

Vieraillut kutsuttuna Christian-Albrechts yliopistossa Kielissä 12.12.—14.12.1984 korkeakoulujen välisen tutkijavaihtosopimuksen puitteissa ja pitänyt vierailuluennon aiheesta 'On Solving Multiple Criteria Problems by Using Computer Graphics'. Kutsuttu vierailevaksi professoriksi Hagenin (Fernuniversität) ajalle 12.6.—15.6.1985, jossa pitänyt kaksi seminaaria visuaalisten vuorovaikutteisten menetelmien käytöstä päätöksenteon tukemisessa. Vieraillut myös MNIIPUssa Moskovassa 29.10.—1.12.1984.

Osallistunut seuraaviin konferensseihin, joissa pidetyt alustukset suluissa: TMS XXVI-konferenssi Kööpenhaminassa 17.—21.6.1984 ('A Sequential Approach to Modelling and Solving Multiple Criteria Decision Problems'), IIASAn järjestämä konferenssi 'On Plural Rationality and Interactive Decision Processes' Sopronissa 16.—26.8.1984 ('A Principle for Solving Qualitative Multiple Criteria Problems') ja COMPSTAT -84 konferenssi Prahassa 27.—31.8.1984 ('An Interactive Multiple Criteria Approach to Finding Subjective Principal Components'). Kahteen ensimainittuun konferenssiin osallistunut kutsuttuna.

Saanut yhdessä Jukka Laakson kanssa kunniamaininnan tutkimuksella 'A Visual Interactive Method for Solving the Multiple Criteria Problem' IBM:n TMS XXVI-konferenssin yhteydessä pidetyssä kansainvälisessä kilpailussa, jonka aiheena oli 'Showing the Rate of Computers in Management Science and Operations Research'.

Julkaissut:

- Korhonen, P., Wallenius, J. and Zionts, S. (1984): 'Solving the Discrete Multiple Criteria Problem Using Convex Cones', *Management Science*, vol. 30, No 11 (November 1984).
- Korhonen, P. (1984): 'Subjective Principal Component Analysis', *Computational Statistics & Data Analysis*, 2, pp. 243—255.
- Korhonen, P. and Laakso, J. (1984): 'A Visual Interactive Method for Solving the Multiple Criteria Problem', (Forthcoming in the *European Journal of Operational Research*).
- Korhonen, P. (1984): 'Ordinal Principal Component Analysis', Working Paper, F-78, Helsinki School of Economics.
- Korhonen, P. and Soismaa, M. (1984): 'Monitavoitteinen Alkoholijuomien Hinnittelumalli', (in Finnish), Working Paper, F-79, Helsinki School of Economics, ('A Multiple Criteria Model for Pricing Alcoholic Beverages').
- Kivijärvi, H., Korhonen, P. and Wallenius, J. (1984): 'A Synthetic Approach to the Implementation Problems', Working Paper, F-80, Helsinki School of Economics.
- Carlsson, C. and Korhonen, P. (1984): 'A Fuzzy Approach to Multiobjective and Parametric Programming', Memo-Stencil, nr 89, FEI/Åbo Akademi. 'Submitted for publication in the *International Journal for Fuzzy Sets and Systems*).
- Korhonen, P. (1984): 'An Interactive Multiple Criteria Approach to Finding Subjective Principal Components', in Havranek, T., Sidak, Z., and Novak, M. (eds.): *Proceedings in Computational Statistics, COMPSTAT 1984*.
- Kivijärvi, H., Korhonen, P. and Wallenius, J. (1984): 'State-of-the Art of Operations Research and Its Practice in Finland', *Quarterly Publication of the International Research Institute of Management Sciences (MNIIPU)*, 3/84, pp. 72—75, Moscow (in Russian), (the revised version is forthcoming in *Interfaces*).
- Korhonen, P. (1984): 'A Principle for Solving Qualitative Multiple Criteria Problems' (forthcoming in the *Proceedings of an IIASA Summer Study on Plural Rationality and Interactive Decision Processes*, Springer-Verlag).
- Korhonen, P. and Wallenius, J. (1984): 'A Modification of the Zionts-Wallenius Multiple Criteria Method for Nonlinear Utility Functions', (submitted for Publication in *Management Science*).
- Korhonen, P. and Laakso, J. (1984): 'On Developing a Visual Interactive Method — An Outline', in Haimes, Y.Y. and Chankong, V. (eds.): *The Proceedings of the VIth International Conference on Multiple-Criteria Decision Making*, Springer-Verlag.
- Korhonen, P. and Laakso, J. (1984): 'On Solving Goal Programming Problems by using A Visual Interactive Approach' (submitted for Publication in the *European Journal of Operational Research*).

KORHONEN, VESA:

Osallistunut European International Business Association (EIBA) -yhdistyksen kymmenenteen vuosikonferenssiin Rotterdamissa 16.—19.12.1984.

Julkaissut:

Suomen ja SEV-maiden yhteistyöstä tutkimus: Metallin ja Neuvostoliitto dominoivat. *Kauppalehti* 24.7.1984.

SEV-yhteistyö. Paljon sopimuksia, vähän tuloksia. 3 s. *Talouselämä* 25/1984.

KOSKINEN, ANTERO:

Vähittäiskaupan tutkimussäätiön hallituksen jäsen, Mikkelin läänin koulutuksen ja tutkimuksen kehittämistyöryhmän jäsen, Mikkelin läänin korkean asteen neuvottelukunnan varajäsen, Mikkelin kaupungin aikuiskoulutustyöryhmän jäsen, Mikkelin kauppakamarin, Pienyritysvaliokunnan puheenjohtaja, Mikkelin seudun kuntien yhteismarkkinointityöryhmän jäsen, Amer-Yhtymä/Weilin+Göös, Suurteos-sarjatyövaliokunnan ja toimitusneuvoston jäsen, YTP Yritystutkimuspalvelu Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen, Small Business Conference St.Michel 1984 työvaliokunnan esitelmöitsijä, Kauppateiden jatkotutkimusseminaarin/Tampere, alustaja, Taloushistorian seminaari, Helsinki, Suomen kenkäkauppiain liitto r.y./syyskokouksen esitelmöitsijä, Suomen kenkäkauppiain liitto r.y:n kevätkokouksen panelin puheenjohtaja, Step -Kenkäketju ok:n esitelmöitsijä, Kymen Yrittäjät r.y.:n syyskokouksen esitelmöitsijä, lukuisia pienimuotoisia alustuksia Mikkelin läänissä.

Suomen Ekonomiliitto Sefe r.y.:n mitali ja viiri.

Julkaissut:

Vauhdittava elinkeinopolitiikka, Ristiinan kuntaprojekti (HKKK/M 1) 'Ristiinan kunnan elinkeinopoliittinen karttoitus ja toimenpideohjelma'.

Yrittäjyys, yrittäjä ja yritystoiminta—koulutusmateriaali Suomen Säästöpankkiliitto.

Yrittäminen on elämäntapa—SYP julkaisusarja 32 s., aineiston tuottaminen.

Lyhyehköjä artikkeleita *Kauppalehdessä*, *Yrittäjäsanomissa* ja *Kenkäalusikka-lehdessä*.

Asiantuntijana HTV:n suorissa lähetyksissä 'Homman nimi' (Karl Ehder tuotantoa, myynnissä videonauhana).

Lukuisia radiohaastatteluita, joista merkittävin valtakunnan verkossa 'Tutki sinä—minä hutkin' 2.6.1985/Heini Moisio.

KOSKINEN, HANNU:

KHT-tilintarkastajana lukuisissa yhteisöissä.

Julkaissut:

(& Jaakko Heikkinen) tilintarkastus ja valvonta yhteisöissä. Juva 1985.

LAAKSONEN, OIVA:

Svenska handelshögskolanin organisaatioteorian ja henkilöstöhallinnon dosentti. Kauppateellisen Yhdistyksen puheenjohtaja, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen sekä Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen.

Osallistunut III. Suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssiin 8.—9.1.1985 Tampereella, jossa alustanut aiheesta 'Metodologia ja liiketaloustieteen tutkimus liiketaloustiede: hallinnon näkökulmasta'.

Toiminut vastuullisena järjestäjänä European Institute for Advanced Studies in Management'in ja Helsingin kauppakorkeakoulun yhdessä organisoimassa 'Third workshop on capitalist and socialist organizations focusing on organizational behaviour and the impact of new technology' ajalla 29.—31.8.1984.

Tehnyt syys-lokakuussa 1984 tutkimus- ja kokousmatkan Kauko-itään, jossa vierailut ensin Japanissa Gakushuin ja Chuon (Tokio) yliopistoissa. Suorittanut tä-

män jälkeen kolmen viikon ajan organisaatiotutkimusta kiinalaisissa yrityksissä eri puolilla maata. Esitelmöinyt Chinese Enterprise Management Association'in tutkijoille Beijingissä aiheesta 'Methodology and results of the international IDE-project'. Vierailut Beijingissä myös People's University'ssä. Esitelmöinyt myös Chongqing'ssa Association of Enterprises' Management of Chongqing'in johtajakursilla aiheesta 'Management and decisionmaking in European Enterprises'. Hong Kongissa tutustunut Chinese University of Hong Kong'iin sekä sen jälkeen Intiassa Varanasin kaupungissa sijaitsevaan Kashi Vidyapith Universityyn. Vierailut 11.—13.2.1985 Institute for World Economies of the Hungarian Academy of Sciences, sekä osallistunut 11.—13.3.1985 kansainvälisen IDE-projektin tutkijain kokoukseen Pariisissa.

Julkaissut:

Metodologia ja liiketaloustieteen tutkimus liiketaloustiede: hallinnon näkökulmasta, teoksessa Lehtinen-Mäkinen (toim.) "Suomalaista liiketaloustieteellistä tutkimusta", Sarja A 1: Tutkimuksia 28, Yrityksen taloustieteen ja yksityisoikeuden laitoksen julkaisuja, Tampere 1985.

Kirja-arvostelut: Richard Curt Kraus, Class Conflict in Chinese Socialism, New York 1981; sekä Jack Gray and Gordon White (toim.), China's New Development Strategy, London 1982. Julkaistu Organization Studies 5. 1984.

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty edelleen ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1984. Laatinut ylioppilaskokeita.

Opintomatka Saksan liittotasavaltaan kesä—heinäkuussa-84. Osallistunut ytl:n testinlaatijoiden seminaariin Heinolassa -84 ja Nordische Tagung -konferenssiin Jyväskylässä.

LEHTONEN, EEVA-LIISA:

Hotelli- ja ravintolaopiston kirjastotoimikunnan jäsen. Tietotekniikan liiton tietopalvelutyöryhmän jäsen. Toiminut opetusministeriön asettaman liikuntatieteellistä tiedonvälitystä selvittäneen työryhmän kokopäivätoimisena sihteerinä.

Luennoinut Oulun Yliopiston taloustieteen laitoksella kansantaloustieteen informaatiopalveluista ja tiedonlähteistä. Luennoinut 2. liikuntatieteen päivillä aiheesta olympiaurheilu tietokonekauteen. Luennoinut Rastor Oy:n koulutustilaisuudessa yrityksen sisäisen ja ulkoisen tiedon hallinnasta sekä atk-pohjaisista tietokannoista. Luennoinut Tietopalveluseuran kurssilla asiakaspalvelusta ja lainaustoiminnasta. Luennoinut Markkinointi-instituutin johdon sihteerin koulutusohjelmassa aiheesta sihteerin ja tietotekniikka.

Julkaissut:

Lehtonen, Eeva-Liisa & Saarsalmi, Meeri & Vaisto Erkki, Liiketaloustiede, markkinointi. Kirjallisuutta tutkielmatyöskentelyn avuksi Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa. 3.uud.p. Helsinki 1984. Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita 8.

Lehtonen, Eeva-Liisa & Vaisto, Erkki, Päijät-Hämeen tiedonlähteopas. Lahti 1984. Päijät-Hämeen Tutkimusseura.

Lehtonen, Eeva-Liisa & Vaisto, Erkki, Vuonna 1984 ilmestyneet vähittäiskauppa koskevat tutkimukset. Helsinki 1985. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1984. s. 60—80.

LEHTOVUORI, JOUKO:

Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen (laskentatoimen) dosentti. Kirjanpitolautakunnan varajäsen.

Asiantuntijalausunnat Turun kauppakorkeakoululle laskentatoimen (talouden hallinto) professorin ja laskentatoimen apulaisprofessorin virkojen hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä.

Osallistunut III suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssiin Tampereella 8.—9.1.1985 (esitelmä 'Talusteoria ja liikkeenjohto') sekä 21.—25.4.1985 Simrishamnissa Göteborgin yliopiston aate- ja oppihistoriallisen laitoksen järjestämään tieteidenväliseen internaattiseminaariin 'Den rena vetenskapen och den goda tillämpningen'.

Julkaissut:

Yrityksen talouden peruskäsitteet. Kirjassa Eero Artto ym: Yrityksen talous. Helsinki 1984.

LEMPINEN, URHO:

Taloustieteellisen seuran varapuheenjohtaja.

Esitelmöinyt lukuvuoden aikana Taloustieteellisessä seurassa (syyskuu 1984), Jyväskylän yliopistossa (lokakuu 1984), Kansantaloustieteen päivillä (maaliskuu 1985), Helsingin yliopistossa (maaliskuu 1985) sekä Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksessa (maaliskuu 1985).

Julkaissut:

Optimizing agents, exogenous shocks and adjustments in the economy. 271 s. Helsinki 1984.

Keynesiläinen kansantalous, rationaaliset taloudenpitäjät ja suhdannevaihtelut. 8 s. Kansantaloudellinen aikakauskirja 2/1985.

LEPONIEMI, ARVI:

Opetusministeriön täydennyskoulutusprojektin johtoryhmän jäsen.

Osuuspankkijärjestön Kyösti Haatajan säätiön ja Tutkimussäätiön tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja. Yrjö Jahnssoonin säätiön tieteellisen valiokunnan jäsen. Nesteen säätiön hallituksen jäsen. Vientikoulutussäätiön valtuuskunnan jäsen. Osuuspankkien Keskusliitto r.y:n hallintoneuvoston jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin valtuuskunnan ja hallituksen jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön hallituksen jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun International Centerin johdokunnan puheenjohtaja. Kehitysmaakaupan opinto- ja tutkimusprojektityhdistyksen neuvottelukunnan jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen. Ekonomiopiskelijoiden liiton valtuuskunnan jäsen. Wihurin kansainvälisen palkintojen rahaston asiantuntijalautakunnan jäsen tehtäessä ehdotus vuoden 1985 palkinnonsaajasta. Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön 'Korkeakoulu ja taloustiede' -tutkimushankkeen puheenjohtaja.

Osallistunut 'Standing Conference of Rectors, Presidents and Vice-Chancellors of the European Universities' (CRE) 8. yleiskokoukseen Ateenassa 9.—14.9.1984.

Työryhmän puheenjohtaja III suomalaisten liiketaloustieteilijäin konferenssissa Tampereen yliopistossa 8.1.1985.

'Korkeakoulu stressissä', avauspuheenvuoro korkeakoulutiedottajien IV koulutus-päivillä 21.1.1985.

Puheenvuoro Teknillisten tieteiden akatemian neuvottelutilaisuudessa 'Joustavaan korkeakouluopetukseen' 12.2.1985.

Osallistunut talouspolitiikan johtamiskurssin 11 jatkokoulutustilaisuuteen 18.4.1985.

Rehtorien neuvoston edustajana CRE:n kokouksessa Wienissä 25.—26.5.1985.

LEPPINIEMI, JARMO:

Luennointi ja esitelmöitsijätehtäviä eri tilaisuuksissa mm. HKKK:n JOKO-ohjelmassa, Vaasan korkeakoulussa (luentosarja syventävissä opinnoissa), Jyväskylän yliopistossa ja LIFIMissä.

Asiantuntija- ja tilintarkastustehtäviä joissakin yhteisöissä, Osakesäästäjien Keskusliitto ry:n hallituksen puheenjohtaja, SYP-Invest Oy:n ja Pörssisäätiön hallituksen jäsen, Pohjoismaisen veroneuvoston varajäsen, SYKL:n veropoliittisen toimikunnan jäsen, SEFEK taloushallinnon koulutuksen suunnittelutyöryhmän jäsen.

Julkaissut:

Kirjat

Rahoituspäätösten markkinaperusteinen informaatiomekanismi. Acta Academiae Oeconomicae Helsingiensis, Series A:44.

Liikekirjanpito. WSOY.

Yrityksen talous (& E. Arto & M. Koskela & J. Lehtovuori & E. Pitkänen). Gaudeamus.

Artikkelit

Osakemarkkinoita koskeva kolumni kuukausittain Uudessa Suomessa, rakennusliikkeiden tilinpäätösanalyysjä Kauppalehdessä, artikkeleita Kauppalehdessä, Talouselämä-lehdessä, Verotus-lehdessä, Tilisanomat-lehdessä, Sähköurakoitsija-lehdessä, Arvopaperi-Värdepapper-lehdessä ja Pörssilehdessä.

LINDGREN, KAJ B.:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori. Saksan kielen tutkintolautakunnan puheenjohtaja, Ylioppilastutkintolautakunnan varapuheenjohtaja, Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan ja Institut für deutsche Sprache, Mannheim, neuvottelukunnan jäsen.

Julkaissut:

Der deutsche Artikelgebrauch—im Sinne von Jacob Grimm. 7 s. Der Ginkobaum 3. F. Helsinki 1984.

Prolegomena einer Gesprächsgrammatik: Ellipse und Verwandtes. 10 s. Studien zur deutschen Grammatik. Innsbruck 1985.

LUOSTARINEN, REIJO:

FIBO-tutkimusprojektin johtaja. European International Business Association'in hallituksen jäsen. PRODEC'in johtoryhmän jäsen, Vientikoulutussäätiön hallituksen ja Kansainvälisen keskuksen hallituksen jäsen, Academy of International Business'in, Licensing Executive Society'n, Academy of Management/International Management Division'in ja International Management/Association'in jäsen; HTKK:n Rakennus- ja suunnitteluviennin täydennyskoulutuksen opetuskollegion jäsen ja kansainvälisen liiketalouden erikoisopettaja, HTKK:n KATE-projektin

valtuuskunnan jäsen ja kansainvälisen liiketoiminnan erikoisopettaja; Ulkoministeriön ja Ulkomaankauppaliiton 'Kaupalliset sihteerit ja kansainvälistyminen' -projektin tieteellinen johtaja Lontoossa, Pariisissa ja Frankfurtissa. Vaasan korkeakoulun Kansainvälisen markkinoinnin dosentti ja Scandinavian Journal of Management Studies Editorial Board'in jäsen. Nimetty Instrumentariumin Tiedesäätiön hallituksen jäseneksi ja kutsuttu Kansainvälisten Ekonomien Kerhon kunniajäseneksi.

Antanut asiantuntijalausunnon Turun kauppakorkeakoulun kansainvälisen markkinoinnin professuurin hakijoista, osallistunut EIBA:n vuosikonferenssiin Rotterdamissa 15.—19.12.84 toimien kahden istunnon puheenjohtajana, käynyt Maanpuolustuskurssin nr 93 5.—30.11.84 ja ylennetty reservissä luutnantiksi 4.6.1985.

Esitelmänsä Ranskan Kauppakillassa Pariisissa 16.10.1984 aiheesta 'Tytäryritysten asettamat haasteet emoyrityksille', Kansainvälisten Ekonomien Kerhon perustamiskokouksessa 27.9.1984 aiheesta 'Suomalaisten yritysten kansainvälistyminen', Oy Nokia Ab:n seminaarissa Kalastajatorpalla 10.10.1984 aiheesta 'Kansainvälistymisen haasteet johdon ohjauksjärjestelmille', Kaupallisten sihteereiden neuvottelupäivillä Espoossa 24.8.1984 aiheesta 'Tytäryritysten ongelmat ja haasteet', ET-LA:ssa 17.5.1985 aiheesta 'FIBO-projektin Kansainvälistymistutkimukset' ja Mikkelin Vientiseminaarissa 12.3.1985 'PKT-yritysten kansainvälistymisestä'. Luennoinut PRODECin seminaarissa Daccassa Bangladeshissa 2.—4.12.1984 16 tuntia viennin suunnittelusta ja organisoinnista, HTKK:n RSV-kurssilla 16 tuntia ja KATE-kurssilla 24 tuntia yrityksen kansainvälistymisstrategioiden suunnittelusta, HKKK:n IMBA-kurssilla 24 tuntia yritysten kansainvälistymisen motiiveista, strategioista ja prosesseista, VKS:n International Business -ohjelmassa 11.—15.1985 kansainvälisen liiketoiminnan suunnittelusta ja johtamisesta. Toiminut kansainvälisen liiketoiminnan asiantuntijana useissa eri yrityksissä ja vetänyt johdon kansainvälistymisseminaareja mm. Oy Nokia Ab:ssä, A. Ahlström Osakeyhtiössä, SLO-yhtymässä ja Finn-Stroi Oy:ssä.

Julkaissut:

Huippuunsa viritetty markkinointi onnistuneen kansainvälistymisen perusedellytys. The American Connection, PRODECO, Helsinki, 1984.

MANNINEN, JOUKO:

Rationalisointiliiton kirjeopiston tutkintolautakunnan jäsen sekä ylemmän rationaalisoititutkinnon 'Sovellettu matematiikka' -osan tentaattori.

Osallistunut EURO VII operaatiotutkimuskongressiin Bolognassa 17.—20.6.1985.

Julkaissut:

Päätöksenteon matemaattisia malleja. Matemaattisten aineiden aikakauskirja 2/1985, 123—132, 10 s.

MYRSKY, MATTI:

Osallistunut tilaisuuteen Nordiskt forskarseminarium i rättsvetenskap den 13—14 maj 1985.

Julkaissut:

Verotus-lehdessä (4/84) kirjoituksen Osinkovähennyksen laskemiseen liittyvistä kysymyksistä II.

MÖLLER, KRISTIAN:

Vaasan korkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin professori. Suomen Akatemian varttuneen tieteenharjoittajan apuraha 1.1.—31.12.1984. Journal of Business Research -julkaisun Editorial Review Boardin jäsen. International Journal of Research in Marketing -julkaisun referee. Svenska handelshögskolanin liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin apulaisprofessorin virantäytön asiantuntija. HKKK:n liiketaloustieteen, erityisesti mainonnan dosentin toimen asiantuntija.

Valittu Association for Consumer Research -järjestön Suomen edustajaksi, samoin European Marketing Academy -järjestön Suomen edustajaksi.

Osallistunut Tukholman kauppakorkeakoulun International Research Seminar on Industrial Marketing, Tukholmassa 29.—31.8.1984, esitelmä 'Situational Dimensions and Decision Criteria in Industrial Buying: Theoretical and Empirical Analysis' (laadittu yhdessä KTL Martti Laaksosen kanssa). Osallistunut American Marketing Association'in Services Marketing Conference-tilaisuuteen Chicagossa 24.—29.9.1984, esitelmä 'Segmenting Hotel Business Customers: A Benefit Clustering Approach' (yhdessä J. Lehtisen, G. Rosenquistin ja K. Storbackan kanssa). Osallistunut Association for Consumer Research'in vuosikongressiin Washingtonissa 11.—14.10.1984, valittu ACR:n Suomen edustajaksi (Country Coordinator). Edellisten USA:n kongressien lisäksi vierailut seuraavissa yliopistoissa 4.9.—26.10.1984 Asla-Fulbrightin Short Term Visiting Grant'in avulla: University of South Carolina, Columbia, SC (esitelmä: 'Situational Dimensions and Choice Criteria in Industrial Buying'), Northwestern University, Evanston, IL; Georgetown University, Washington, D.C., (esitelmä: sama kuin yllä), University of Pennsylvania, Wharton School, Philadelphia, PA; Temple University, Philadelphia, PA; Columbia University, New York, NY. Osallistunut European Marketing Academy'n vuosikongressiin Bielefeldissä 10.—12.4.1985, toiminut kongressin Scientific Committeeen jäsenenä ja 'Industrial Marketing'-ryhmän puheenjohtajana.

Julkaissut:

Role of Promotional Management in Exporting to the Soviet Union and OECD Countries. In E. Kaynak (ed.), International Marketing Management, New York: Praeger Special Studies, 318—334.

Conjoint Analysis Models in Explaining Consumer Price Utility Structures, Liiketaloudellinen Aikakauskirja, 4/1984, 379—404 (yhdessä Mai Anttilan kanssa).

Situational Dimensions and Decision Criteria in Industrial Buying: Theoretical and Empirical Analysis, Working Paper No 84—12, European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM): Brussels 1984 (yhdessä Martti Laaksosen kanssa).

Segmenting Hotel Business Customers: A Benefit Clustering Approach. In Bloch, Upah and Zeithaml, eds., Services Marketing in A Changing Environment, Chicago: American Marketing Association, 1985 (yhdessä J. Lehtisen, G. Rosenqvistin ja K. Storbackan kanssa).

OJANEN, SIRKKA-LIISA:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen.

Esitelmöinyt Kouvolan kielten täydennyskoulutuskurssilla 10.5.1985 aiheesta 'Taivoitteena tarkka käänös'.

Julkaissut:

Kaksi vuosikymmentä venäjän opetusta. 12 s. Aspekti 2/1984. Helsinki 1984.

Ylioppilaskokeen uusista testityypeistä. 9 s. Aspekti 1/1985. Helsinki 1985.

Ylioppilaskirjoitus uutisia. 2 s. Aspekti 2/1985. Helsinki 1985.

OKSANEN, HEIKKI:

Kansantaloudellinen yhdistys ry., varamies 1984, esimies 1985—. Hallintoedustuskomitea, asiantuntijajäsen 1984—. Työllisyystutkimustoimikunta, jäsen, 1985—. Metsä 2000-toimikunta, metsäteollisuuden kehittämisen työryhmä, jäsen, 1983—1984. Peruspankki Oy, johtokunnan jäsen 1984—.

Julkaissut:

Rupla Suomen ja Neuvostoliiton välisessä kaupassa, Kansallis-Osake-Pankki, Taloudellinen katsaus 2/1985.

The Rouble in Soviet-Finnish Trade (edellinen englanniksi), Kansallis-Osake-Pankki, Economis Review 2/1985.

The Basket-peg System in Exchange Rate Policy: Some Implications and Applications, Työväen taloudellinen tutkimuslaitos, tutkimuselosteita 32, Helsinki 1984; ilmestyy Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa 2/1985.

Työläisitsehallinto ja talousjärjestelmäkeskustelu, Työväen taloudellinen tutkimuslaitos, Katsaus 4/1984.

Suomen Pankki talouspolitiikan osapuolena (puheenvuoro pääjohtaja Rolf Kullbergin esitelmän johdosta. Kansantaloudellinen aikakauskirja 1/1985.

PELTONEN, BERIT:

Helsingin yliopiston puumarkkinatieteen laitoksen taloudellis-kaupallisen ruotsin kurssin luennoija.

Osallistunut Vaasan korkeakoulun Ammattikielten ja käännösteorian V seminaariin Vöyrillä 26.—27.1.1985 sekä Helsingin yliopiston Terminologia tieteenalana -täydennyskoulutuskurssiin Kouvolassa 20.—22.5.1985.

PIHKALA, ERKKI:

Helsingin Yliopiston talous- ja sosiaalhistorian dosentti ja Turun kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen, erityisesti historiallisen taloustieteen dosentti.

UM:n taloudellisten kehitysmaasuhteiden (TALKE) sekä sen teollista yhteistyötä ja kansainvälistä rahoituskysymyksiä käsittelevän jaoksen varapuheenjohtaja. Nordiskt ministerråd. Rådgivande kommitté för biståndsspörsmål jäsen 1984—1985. Tutkijoiden ja kansanedustajien tieteellisen seuran Tutkaksen hallituksen jäsen.

Julkaissut:

J.V. Snellman och den ekonomiska politiken på 1860-talet teoksessa J.V. Snellman och hans gärning. Ett finskt-svenskt symposium hållet på Håsselby slott 1981 till 100-årsminnet av Snellmans död. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Konferenser 10. Göteborg 1984, 10 s.

Taloudellisen muuttumisen ymmärtäminen julkaisussa Talouden ja ympäristön vuorovaikutus. Seminaariraportti. Seutusunnittelun keskusliitto. Julkaisu B 53. Helsinki 1984, 14 s.

Kansojen epätäydellinen kilpailu ja nykyinen duopoli. Poliittikka N:o 4/1984, 12 s.

PIRILÄ, MARJA:

Osallistunut 8th Online Information Meeting Lontoossa 4.—6.12.1984.

Julkaissut:

Amerikkalaisia väitöskirjoja 1984. 17 s. Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita 23. Helsinki 1985.

Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1982. Tutkimuksia. 229 s. Helsingin kauppakorkeakoulun selvityksiä E—37. Helsinki 1984.

PITKÄNEN, EERO:

Antanut asiantuntijanlausunnon Tampereen yliopiston kunnallistalouden apulaisprofessorin viran hakijasta.

Veronmaksajain Keskusliiton varapuheenjohtaja. Kansainvälisen hallintotieteiden instituutin Suomen osaston johtokunnan jäsen. Kunnallistieteen yhdistyksen hallituksen jäsen. Valtion liikelaitoskomitean asiantuntijajäsen.

Toiminut Suomen valtion budjetoitijärjestelmän osalta asiantuntijana OECD:n tutkimuksessa The Capacity to Budget.

Luennoin eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Yrityksen toiminnan ohjaus. Luku 5 teoksessa Yrityksen talous. Gaudeamus, Helsinki 1984.

Julkisyhteisöjen talous liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen tutkimuskohdeena. 10 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1985.

Posti ja rautatiet irti byrokratiasta. 3 s. Veronmaksaja 4/1985.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikearkistoyhdistys r.y:n puheenjohtaja, Kauppatieteellinen Yhdistys r.y:n varapuheenjohtaja. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Luennoin eri yhteisöjen seminaareissa ja koulutustilaisuuksissa. Osallistunut International Federation for Information Processing -nimisen järjestön työryhmän 8.3. konferenssiin 'Knowledge Representation for Decision Support Systems' Durhamissa Englannissa 24.—26.7.1984, missä esitelmöinyt aiheesta 'The Phases of Development of an Organization and Knowledge Representation within DSS'. Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Management -nimisen instituutin ja Helsingin kauppakorkeakoulun yhteisesti järjestämään seminaarin 'Third Workshop on Capitalist and Socialist Organizations Focusing on Organizational Behaviour and the Impact of New Technology' Helsingissä 29.—31.8.1985, missä esittänyt seminaaripaperin 'The Validity of Information While An Organization is Developing'. Osallistunut European Group for Organizational Studies -nimisen yhteisön Saltsjöbadenissa Ruotsissa 12.—14.6.1985 pidettyyn 7. yleiskokoukseen, jonka aiheena oli 'Challenges to Organizational Authority' ja käsitelty siellä aihetta 'The Relationship between Corporate Strategies and Knowledge Representation as a Factor to be Considered in Designing Organizational Structures and Decision Support Systems'.

Julkaissut:

Kirjoitus 'The Phases of Development of an Organization and Knowledge Representation within DSS' teoksessa Knowledge Representation for Decision Support

Systems, toim. L.B. Methlie ja R.H. Sprague, Amsterdam, New York ja Oxford 1985, 13 s.

RATILAINEN, TUULA:

Osallistunut II Valtakunnalliseen ulkoilukonferenssiin 11.—2.2.1985 Helsingissä. Tehnyt opinto- ja tutkimusmatkat Unkariin touko- ja syyskuussa 1984, Jugoslaviiaan ja Sveitsiin kesä—heinäkuussa 1984 ja Ranskaan helmikuussa 1985.

Julkaissut:

(& Kai-Veikko Vuoristo) Magyarország. Unkarin opintomatkan raportit. 239 s. Helsingin kauppakorkeakoulu, Selvityksiä E—38. Helsinki 1985.

RIISTAMA, VEIJO:

Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan jäsen ja tilintarkastajatutkintovaliokunnan puheenjohtaja.

Kirjanpitolautakunnan varajäsen.

Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja tai hallituksen taikka hallintoneuvoston jäsen.

Saanut sotilasansiomitalin 4.6.1984.

Julkaissut:

Nimetön rivi paljastaa oikean tuloksen, Talouselämä 6/1985, 3 s.

(& Esa Jyrkkiö) Opratiivisen laskentatoimen perusteet, 3. painos, Espoo 1984, 200 s.

(& Risto Järvinen & Erkki Nuorvala & Jukka Tikkanen) Uusi kirjanpitolainsäädäntö, 2. uudistettu laitos, 2. painos, 410 s.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), Section of Social Science Libraries, puheenjohtaja. International Committee for Social Science Information and Documentation, jäsen. Network of National Correspondents työryhmän puheenjohtaja. FID, Social Science Documentation Committee jäsen. European Coordination Centre for Research and Documentation in Social Sciences (ECSID), jäsen. SSID Liaison Bulletin, päätoimittaja. OM:n TKAY (Tieteellisten kirjastojen atk-yksikön) johtoryhmän jäsen.

Osallistunut

IFLAn 50. kongressiin Nairobissa, jossa toiminut Yhteiskuntatieteellisen sektion puheenjohtajana, 19.—25.8.1984.

FID kongressiin Haagissa 24.—25.9.1984.

Opintomatka Belgian tieteellisiin kirjastoihin tutustumista varten OM:n apurahalla, 17.—28.9.1984.

ECSSID konferenssiin Ateenassa, jossa pitänyt esityksen 'Gray literature— some IFLA reflections, 22.—24.10.1984.

TINFO:n tietokantaseminaariin, jossa pitänyt esityksen 'Suomalainen tietokanta kansainvälisillä markkinoilla', 8.11.1984.

Arbeitsgemeinschaft der Spezialbibliotheken-kongressiin Stuttgartissa, jossa pitänyt esitelmän 'Nordische Spezialbibliotheken—einige Beobachtungen zur Automation', 5.—9.3.1985.

Tietopalvelupäiville, jossa pitänyt esitelmän 'Kansainvälistymisen haaste tieteilisille kirjastoille', 12.—13.3.1985.

ICSSD yleiskokoukseen Barcelonassa, jossa valittu johtokunnan jäseneksi 1985—1987, 9.—12.4.1985.

XXXI valtakunnallisille kirjastopäiville, jossa toiminut puheenjohtajana seminaarissa "Tieto ja ajan haasteet", 3.5.1985.

Tieteellisten kirjastojen johtajien neuvottelupäiville järjestelytoimikunnan jäsenenä, 6.—8.5.1985.

European Business School Librarians group'in johtokunnan kokoukseen Lontoossa 3.6.1985 ja yleiskokoukseen St. Gallenissa 29.6.—3.7.1985.

Julkaissut:

HELECON uutisia—Online-uutiset 1984:5, s. 8—11.

Uudempaa atk-kirjallisuutta 1984:2. Helsinki 1985. 36 s.

Kirjastot—Viitteitä viejille Isossa-Britanniassa. Helsinki 1985. s. 125—126.

Kansainvälistymisen haaste tieteellisille kirjastoille. Signum 1985:4, s. 93—96.

Tutkimukset tietopankkiin, Helsingin kauppakorkeakoulun tiedotuslehti 1985:2, s. 16—17

Spezialbibliotheken in Skandinavien—einige Beobachtungen zur Automation—Bericht über die 20. Tagung in Stuttgart 5. bis 9. März 1985. Julk. Arbeitsgemeinschaft der Spezialbibliotheken (ASpB). Leverkusen 1985. s. 207—218.

SALMI, TIMO:

Vaasan korkeakoulun laskentatoimen professori.

Julkaissut:

Tilinpäätösanalyysjä Kauppalehdessä.

SANTAMÄKI, TUIRE:

Kansantaloustieteen tuntiopettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa.

Taloustieteellinen Seura ry:n varapuheenjohtaja. Työvoimaministeriön asettaman työllisyystutkimustoimikunnan sihteeri 1.3.1985 alkaen.

Esitelmöinyt 26.3.1985 Taloustieteellisen Seuran vuosikokouksessa aiheesta "Välilliset työvoimakustannukset ja työllisyys".

Julkaissut:

Välilliset työvoimakustannukset ja työllisyys, 25 s.

Taloustieteellisen Seuran vuosikirja 1984/1985.

Kirja-arvio, Kansantaloustieteellinen Aikakauskirja 1984:3.

SANTASALO, TUOMAS:

Tuntiopettaja 1.2.1985 alkaen.

Toimitusjohtaja Tuomas Santasalo Ky:ssä 1.2.1985 alkaen.

Opinto- ja kuvausmatka Unkariin 21.—28.9.1984.

Osallistunut III Liiketaloustieteen päiville Tampereella tammikuussa 1985 sekä Yrittäjyys ja aluetutkimus -tutkijaseminaariin Oulussa toukokuussa 1985, jossa alusti aiheesta "Vähittäiskaupan palvelualueen ja palvelujen saavutettavuuden tutkiminen sekä alueellisen ostovoiman arviointi". Alusti Taloustutkijoiden II kesäseminaarissa Jyväskylän yliopistossa kesäkuussa 1985 aiheesta "Kulutushyödykkeiden kysynnän alueellinen arviointi".

Julkaissut:

"Anttolan kunnan palvelutaso ja palveluiden saavutettavuus". Helsinki 1984.

toim. "Magyarország Unkarin opintomatkan raportti" HKKK selvityksiä E—38, Helsinki 1985, johon laatinut kuvareportaasin s. 240—255.

SIURALA, LAURI:

Luennoitsija- ja asiantuntijatehtäviä Kotitalous- ja kuluttajatutkimuslaitoksessa, opetusministeriön nuoriso-osastossa, Markkinointi-Instituutissa ja Helsingin Yliopistossa.

Julkaissut:

Työttömyys ja sen hoitokeinoja — tulevaisuuden näkymiä, Helsingin kauppakorkeakoulun työpapereita F—116, Helsinki 1985.

Nuorisotyöttömyys ja nuorten työmarkkinakelpoisuus. Oikeus-lehti 2/1985. Kirja-arvosteluja Sosiologia-lehdessä.

SUOMINEN, SEPPO I:

Osallistunut Yrjö Janssonin säätion 7. tutkijakurssille.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU:

Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun tuotantotalouden laitoksen dosentti.

IFIP:n (International Federation for Information Processing) työryhmien WG 8.2 The Interaction of Information Systems and the Organization ja WG 8.3. Decision Support Systems jäsen. Atk-alan neuvottelukunnan varajäsen. Tietotekniikan kehittämiskeskus ry:n hallituksen jäsen. Tietotekniikan Liitto ry:n tieteellisen neuvottelukunnan ja sen työvaliokunnan jäsen. Tietotehdas Oy:n tieteellisen neuvottelukunnan jäsen. TT-Innovation Oy:n hallituksen jäsen. TEKESin rahoittaman Tietotekniikan yhdentymisen-projektin osaprojektin "Johdon työasemien toiminnallisen määrittely" johtaja.

Osallistunut järjestelyvastuuhenkilönä ja puheenjohtajana pohjoismaisen The Seventh Scandinavian Research Seminar on Systemering -seminaarin järjestämiseen 26.—29.8.1984 Hanasaarella. Esitelmöinyt seminaarissa aiheesta "Evolution of Organizational Information Systems". Osallistunut Manchesterissa pidettyyn IFIP:n WG 8.2:n tutkimusseminaariin "IS-research — doubtful science" 1.—3.9.1984. Osallistunut IFIP:n WG 8.1:n työkonferenssiin "Theoretical and Formal Aspects of Information Systems" Sitgesissä Barcelonassa 15.—18.4.1985. Osallistunut ACM:n konferenssiin "End-user Computing" Minneapolissa, jossa esitelmöinyt aiheesta "End-user participation and the evolution of organizational information systems: an empirical assesment of Nolans' stage model". Esitelmöinyt Tietotekniikan Liitto ry:n ATK-johto 84 -tilaisuudessa 29.10.1984 ja Systemeinsuunnittelupäivillä 3.12.1984. Esitelmöinyt Tietotekniikka -85 tilaisuudessa Jyväskylässä 17.5.1985. Pitänyt lukuisia esitelmiä ja luentoja liikkeenjohdolle ja atk-johdolle muun muassa NASEVA- ja JOKO-koulutusohjelmissa ja useiden yritysten johdon kursseilla.

Julkaissut:

End-User Participation and the evolution of Organizational Information Systems: An Empirical assesment of Nolans's Stage Model in (J.C. Wetherbe, editor) ACM Proceedings of the Twenty-First Annual Computer Personnel Research Conference

Cosponsored with Business Data Processing, May 2—3, 1985, ACM Order no 443851. Report of the Seventh Scandinavian Research Seminar on Systemeering, 1984, Helsinki School of Economics Studies B—74, PART I ja II, 624 sivua (editor).

Johdon työasematietokoneet ja niiden hyväksikäyttö. Helsingin kauppakorkeakoulu, Working papers F—118, 1985, 55 s. (yhdessä J. Erviön, M. Kärnän ja M. Myllykosken kanssa).

Tietotekniikan strategisesta johtamisesta. Liikkeenjohdon atk-päivät 1984. Suomen ATK-kustannus Oy, 1984, 4 s.

ATK-toiminnan kehittyminen yrityksessä: johtamisen näkökulma, Tietotekniikka -85, Jyväskylä 1985, 5 s.

Mikrotietokone — henkilökohtainen työväline vai yritystietokone? Pääkirjoitus HKKK:n ainekerho Optimin julkaisuun Mikrotietokone yrityksessä, 1985.

Kolumneja Tietoviikko-lehteen.

TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET

Filosofian lisensiaatin tutkinto. Oulun yliopiston humanistinen tiedekunta 31.5.1984.

Kurssi Effektiv textbehandling. 30 t. Svenska handelsläroverket 4.10.—13.12.1984.

Julkaissut:

Tankar kring det multimodala skall. 294 s. Lisensiaatintutkimus. Pohjoismaisen filologian laitos. Oulun yliopisto 1984.

Det multifunktionella skall. 80 s. Meddelanden från Institutionen för nordisk filologi vid Uleåborgs universitet, serie B nr 6. Oulu 1984.

Suomen ja ruotsin futuurista. 20 s. Virittäjä 2/1985. Helsinki 1985.

UUSITALO, HANNU:

Helsingin yliopiston sosiologian dosentti.

Sosiologia-lehden toimituskunnan jäsen (vuoden 1984 loppuun).

The European Sociological Review-aikakauskirjan toimituskunnan jäsen.

Seutusunnittelun keskusliiton tieteellisen neuvottelukunnan jäsen.

Toiminut vierailevana professorina Institutet för social forskning-nimisessä tutkimuslaitoksessa Tukholman yliopistossa 6.8.—24.8.1984.

Pitänyt plenumsitelmän IV pohjoismaisille sosiaalipolitiikan tutkijoiden päivillä Hässelbyssä 17.10.—19.10.1984.

Osallistunut yhteispohjoismaisen tutkimuksen Hyvinvointivaltion kehitys Pohjoismaissa kokouksiin Oslolla 4.2.1985 ja 3.—5.5.1985.

Unkarin tiedeakatemian vieraana Budapestissa 10.—17.5.1985.

Osallistunut Wissenschaftscentrumin järjestämään seminaariin The Welfare State and The Labour Market Berliinissä 14.—17.6.1985.

Osallistunut International Political Science Associationin IX World Congressiin Pariisissa 15.—19.7.1985.

Luennoin eri yhteisöissä yhteiskunnan rakennetta ja sen muutosta, hyvinvointia ja yhteiskuntapolitiikkaa koskevista kysymyksistä.

Julkaissut:

Suomalaisten hyvinvointi 1990-luvulla. Sosiaalinen aikakauskirja 1984: 4—5, ss. 4—7.

Comparative Research on the Determinants of the Welfare State the State of the Art. European Journal of Political Research 1984: 4, ss. 402—422.

Välförståelsbegreppet i Norden—har Finland en egen profil? Nordisk Tidskrift 1984: 6, ss. 417—423.

Hyvinvointitutkimuksen lähestymistavat. Suomen Tilastoseuran vuosikirja 1983, 21—32. erkk

Kirja-arvosteluja eri lehdissä.

VAISTO, ERKKI:

Suomen kirjastoseuran tilintarkastaja. Luotsikirjaston kirjastonhoitaja.

Osallistunut valtakunnallisille kirjastopäiville 2.—4.5.1985. Luennoin Rastor Oy:n mikrotietokonekurssilla sekä koulutustilaisuudessa 'Tiedonlähteiden tehokas hyödyntäminen'.

Julkaissut:

Vaisto, Erkki & Manninen, Reijo, Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1984. Aikakauslehtiartikkeleita. Helsinki 1985. Helsingin kauppakorkeakoulu. Selvityksiä E—40.

Lehtonen, Eeva-Liisa & Saarsalmi, Meeri & Vaisto, Erkki, Liiketaloustiede, markkinointi. Kirjallisuutta tutkielmatyöskentelyn avuksi Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa. 3.uud.p. Helsinki 1984. Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita 8.

Lehtonen, Eeva-Liisa & Vaisto, Erkki, Päijät-Hämeen tiedonlähteopas. Lahti 1984. Päijät-Hämeen Tutkimusseura.

Lehtonen, Eeva-Liisa & Vaisto, Erkki, Vuonna 1984 ilmestyneet vähittäiskauppaa koskevat tutkimukset. Helsinki 1985. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1984. s. 60—80.

VANHALA, SINIKKA:

Osallistunut Espoossa 7.—8.8.1984 järjestettyyn 'Summer Seminar of the Research Group on the Theory for the Firm'.

Osallistunut Helsingissä 29.—31.8.1984 järjestettyyn 'Third Workshop on Capitalist and Socialist Organizations', jossa esittänyt kaksi valmisteltua kommenttipuheenvuoroa. Esitelmöinyt Ay-naisten yhteistyötilaisuudessa 6.11.1984 aiheesta 'Työelämän tutkimus naisnäkökulmasta'.

Osallistunut Tampereella 13.—14.12.1984 järjestettyyn tutoriaaliin kommentoijana. Osallistunut Tampereella 8.—9.1.1985 järjestettyyn 'III suomalaisen liiketaloustieteen konferenssiin', jossa alustanut aiheesta 'Strategic approach to the management of human resources'.

Osallistunut Helsingissä 1.3.1985 Suomen Akatemian yhteistyöryhmän 'Nainen ja työ' seminaariin 'Miten nainen vaikuttaa työelämässä'.

Osallistunut Helsingissä 2.3.1985 järjestettyyn Helsingin tutkijanaisten 'Nainen ja Talous' -ryhmän seminaariin 'Naistutkimus taloustieteessä', jossa alustanut aiheesta 'Mies- ja naisjohtajien työtä ja uraa koskeva tutkimus'.

Osallistunut Espoossa 14.—15.3.1985 järjestettyyn Suomen Akatemian työelämään ja työolojen tutkimuksen jaoston 'Työn tutkimuksen päiville', jossa alustanut aiheesta 'Henkilöstöressurssien käyttö modernissa valtionjohtoisessa yrityksessä'.

Esitelmöinyt HKKK:n tasa-arvotyöryhmän järjestämässä tilaisuudessa 'Ekonomiopiskelijoiden ammattikuva ja urakehitys' 17.4.1985 aiheesta 'Naisten ja miesten urakehitys johtajina'.

Julkaissut:

Työvoiman vaihtuvuus ja siirrot yritysten toiminnassa. 8 s. Teoksessa: Koistinen, P. & Tainio, R. (toim.): "Työ, työvoiman käyttö ja sosiologia", Joensuun Yliopisto, Yhteiskuntapolitiikka ja sosiologia, Keskustelualoitteita, No. 1, Joensuu 1984. Tyytyväisyys korkealla mutta työhön suhtautuminen välineellistä. Voimasanomamat, No. 7, 1984.

Tutkimustuloksia urakehityksen myötä- ja vastamäestä. Ekonomiuutiset, No. 10, 1984.

Sukupuoli 'selittäjänä' työelämän tutkimuksessa. 12 s. Teoksessa: Hakulinen, A. & Kurki, H. & Setälä, P. & Uusitalo, L. (toim.): 'Noidannuolia—Tutkijanaisten aika-kirja', Helsinki 1985.

VIRTANEN, KALERVO:

Luennoinut ja esitelmöinyt laskentatoimen eri aiheista eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa. Tilintarkastajana eräissä yrityksissä. Keskuskauppakamarin tilintarkastajatutkintovaliokunnan puheenjohtaja.

Osallistunut III Suomalaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssiin Tampereella 8.—9.1.1985, jossa alustanut aiheesta 'Suomalaisten tulosyksikköorganisaatioiden ohjausjärjestelmät' sekä European Accounting Associationin vuosikonferenssiin Brysselissä 1.—4.4.1985.

Vieraillut Suomen ja Neuvostoliiton välisen tieteellis-teknillisen yhteistoimintakomitean management-työryhmän asiantuntijana 10.—14.6.1985 Moskovassa, jossa esitelmöinyt Moskovan yliopistossa aiheesta 'Investointien suunnittelun ja toteutuksen ongelma-alueet' sekä Kansantalouden Akatemiassa ja tienrakennuskoneministeriön johtamiskoulutusinstituutissa aiheesta 'Toiminnan suunnittelu ja valvonta suurissa suomalaisissa teollisuusyrityksissä'.

Julkaissut:

Investointien suunnittelun ja toteutuksen ongelma-alueet. 14 s. Teoksessa Yrityksestä ja sen tutkimisesta 1984, toim. Juhani Jaakkola. Kuopio 1984.

Tulosyksikköorganisaation ohjaus. Tutkimus tulosyksikköorganisaatioiden ohjausjärjestelmistä Suomen 50 suurimmassa teollisuusyrityksessä. 125 s. Weilin & Göös, Ekonomia-sarja 97. Espoo 1984.

Suomalaisten tulosyksikköorganisaatioiden ohjausjärjestelmät. 24 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1985. Helsinki 1985.

Miten suomalaista tulosyksikköorganisaatiota ohjataan. 4 s. Yritystalous 5/1985. Helsinki 1985.

VOIPIO, JAAKKO:

Kirkolliskokouksen jäsen 1978—1985. Kirkkolain uudistamiskomitean jäsen ja sen kirkko ja valtiojaoston puheenjohtaja. Tapiolan seurakuntaneuvoston jäsen 1979—1986.

Helsingin yliopiston finanssioikeuden dosentti.

Antanut Lapin korkeakoulun oikeustieteiden osastoneuvostolle lausunnon OTT Esko Linnakankaan pätevydestä julkisen talouden professorin virkaan.

Suomen Yhdyspankin Espoo-Tapiola konttorin valvojien puheenjohtaja. Tili-instituuttisäätiön KLT-lautakunnan ja tutkintovaliokunnan jäsen.

Osallistunut Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen oikeustieteen opettajien konferenssiin Tampereella 28.—29.5.1985. Esitelmöinyt Kirjanpitotoimintojen Liiton,

Verovirkailijain Liiton ja Tehokkaan tuotannon tutkimussäätiön koulutustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Ajankohtaista satunnaisesta myyntivoitosta. 14 s. Vero-opintopäivät 1984. Helsinki 1984.

Yleishyödyllisten yhteisöjen verovelvollisuudesta viimeaikaisen oikeuskäytännön valossa. 20 s. Tilinpäätäjän päivä 33. Helsinki 1984.

Vero-oikeus ja analyttinen siviilioikeus. 8 s. Juhlajulkaisu Simo Zitting 1915. 14/2.1985. Vammala 1985.

Yhä satunnaisesta myyntivoitosta. 7 s. Verotus 3/1985.

Väitöskirja (Linnakangas) arvostelu. 10 s. Lakimies 1/1985.

VUORINIEMI, JORMA:

Raamatunkäännöskomitean äidinkieltä ja tyylioppia edustavan palauteryhmän jäsen 5.5.1977—.

Helsingin yliopiston suomen kielen ja viestinnän dosentti 12.12.1983 alkaen.

Luennoinut mm. Tampereen yliopistossa Virkamies ja vaikeselkoinen kieli -kursilla 19.12.1984.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Akavan koulutuspoliittisen toimikunnan jäsen.

Professoriliiton hallituksen varajäsen sekä tiedotustoimikunnan ja sääntöjenuudistustoimikunnan jäsen. Professoriliiton alaostaston (Helsingin kauppakorkeakoulu) johtokunnan jäsen.

Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen dosentti.

Aikakauskirja 'Terran' toimitusneuvoston jäsen.

Osallistunut Professoriliiton ideaseminaariin Espoossa 12.—13.4.

Luennoinut Vaasan korkeakoulussa ja Helsingin yliopistossa matkailutalouden kurssin.

Johtanut yhdessä Tuula Ratilaisen kanssa talousmaantieteen opintomatkan Unkariin 21.—28.9.

Julkaissut:

(yhd. Tuula Ratilaisen kanssa) Magyarország: Unkarin opintomatkan raportit. Helsingin kauppakorkeakoulu, Selvityksiä E—38. 239 s. 1985.

WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien saksankielen tutkintolautakunnan jäsen (taloudelliset tekstit) 1.2.1979—.

Suomen kielistudioyhdistyksen r.y. johtokunnan pj. 1973—.

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen r.y. toiminnanjohtaja 1975—.

Julkaissut:

Joukko taloudellisia ja muita käännöksiä.

VIII Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppätieteiden tohtorin tutkinto

KTL *Jarmo Ilmari Erosen* väitöskirja: "Location Strategy and Pattern: An Empirical Investigation of the Soviet Pulp and Paper Industry" tarkastettiin julkisesti syyskuun 14 päivänä 1984. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi professori *Brenton M. Barr* (The University of Calgary) ja kustoksena professori *Reijo Helle*. Eronen on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta 14.12.1984.

KTL *Markku Olavi Koskelan* väitöskirja: "Osakkeen kassaperusteinen arvomäärittäminen" tarkastettiin julkisesti marraskuun 30 päivänä 1984. Opetus- ja tutkimusneuvoston määräämänä vastaväittäjänä toimi professori *Pertti Kettunen* Jyväskylän yliopistosta ja kustoksena professori *Eero Artto*. Koskela on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta 14.12.1984.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat lukuvuonna 1984—85 suorittaneet: *Antti Juhani Hahti*, MBA, 24.1.1985, "An Empirical Study into Tourists' Cognitive Choice Structure: Finland's Perceived Competitive Position as a Travel Destination".

Juha Martti Edvard Kinnunen, KTK, 25.1.1985, "Time Series Properties of Corporate Cash Flows".

Jukka Tapani Laakso, KTM, 26.4.1985, "Interaction between Energy Supply and Long-Term Development of the Finnish Economy".

Timo Einari Summa, KTK, 21.1.1985, "Development of Intra-Industrial Efficiency: An Application to Finnish Breweries in 1954-1972".

Leena Sirkka Sinikka Ylä-Anttila, KTK, 11.3.1985, "Organisaatorakenne ja sen selittyminen".

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat lukuvuonna 1984—85 suorittaneet seuraavat 58 opiskelijaa:

<i>Aalto (Laine) Maarit Eliisa</i>	<i>Lehto (Hellen) Laila Irmeli</i>
<i>Aho Ilkka Pekka</i>	<i>Leino Raija Helena</i>
<i>Alanne (Käyhkö) Kaija Inkeri</i>	<i>Leinonen (Hulkkonen) Maija Kyllikki</i>
<i>Beaver (Huvinen) Airi Hannele</i>	<i>Lieto (Tikkanen) Sinikka M-L</i>
<i>Bredenberg Kaj Edvard</i>	<i>Lindroth (Nukala, Ingman) Hillevi Anne M.</i>
<i>Fonselius (Ahola) Riitta Aulikki</i>	<i>Liutu Oili Kirsti Kyllikki</i>
<i>Halinen (Markkanen) Mia Liisa</i>	<i>Moilanen Kari Juhani</i>
<i>Harava Niilo Antti Eljas</i>	<i>Määttä Sirpa Paula Kaarina</i>
<i>Hauhia (Tammela) Birgitta Anneli</i>	<i>Nora (Salmela) Satu-Marja</i>
<i>Heikka (Savinainen) Margit Marja-Leena</i>	<i>Norkamo-Niemi (Norkamo) Kirsti Helinä</i>
<i>Heiskanen (Kjöldman) Aili Margareta</i>	<i>Nurmi (Häkkinen) Pirjo Liisa</i>
<i>Hirvelä Jorma Olavi</i>	<i>Nurmi Ilkka Matti Johannes</i>
<i>Hämäläinen Helena</i>	<i>Nyman (Kumpulainen) Hannele Marjatta</i>
<i>Jokinen (Kosonen) Arja-Leena Anneli</i>	<i>Ottela Harry Markku</i>
<i>Jussila Kari Pauli</i>	<i>Palho (Teitti) Anna Maria</i>
<i>Järvinen Aarno Olavi</i>	<i>Pellinen (Kivioja) Pirjo Eija</i>
<i>Kaivola (Sivinen) Tarja Regina</i>	<i>Pulkinen Marjatta Irmeli</i>
<i>Kauttu Tuula Helena Annikka</i>	<i>Raikamo (Näätsaari) Marja-Leena</i>
<i>Kettunen (Silvennoinen) Tuula Taina T.</i>	<i>Renvik Pekka Juhani</i>
<i>Kivenheimo Jouko Päiviö</i>	<i>Routasuo Olli Tapani</i>
<i>Koivula Taina Tuulikki</i>	<i>Saario (Laitinen) Marja-Riitta Anneli</i>
<i>Korppi (Sinivuori) Tuula Marjatta</i>	<i>Salovaara (Jyrhä) Maija Kaarina</i>
<i>Koskela Marita Hellevi</i>	<i>Santala (Lajunen, Santala) Marja K.</i>
<i>Kostamo Pentti Tapio</i>	<i>Sokka (Iljina) Ljubov</i>
<i>Krabbe Markus Veli Anders</i>	<i>Summa Risto Kullervo</i>
<i>Laine (Jaakkola) Miidi Kepra</i>	<i>Turkula Timo Juhani</i>
<i>Lainio (Nurmi) Sirkka-Liisa</i>	<i>Veikkolainen Jorma Esko Juhani</i>
<i>Lalu Kari Viljo Antero</i>	<i>Wallin Jukka Erik</i>
<i>Latva-aho (Parviainen) Pirjo Tuulikki</i>	<i>Yrjölä Jorma Valtteri</i>

Ekonomian tutkinto

Ekonomian tutkinnon ovat lukuvuonna 1984—85 suorittaneet seuraavat 229 opiskelijaa:

<i>Ailio (Inkinen) Tuula Kaarina</i>	<i>Arasjärvi Raija Maria</i>
<i>Ainamo (Salonen) Salla Maaria</i>	<i>Auranen (Ahtola) Ulla Kristiina</i>
<i>Ala-Pietilä Pekka Juhani</i>	<i>Berghund Juha Tapio</i>
<i>Anttila Sari Helena</i>	<i>Ekström Per-Olof Emil</i>

<i>Eronen Sinikka Hellevi</i>	<i>Keino Antti Ilmari</i>
<i>Eronen-Rautio (Eronen) Eeva-Kristiina</i>	<i>Keppo Jarmo Antero</i>
<i>Erviö Jouni Tapani</i>	<i>Kerminen Raine Tapio</i>
<i>Halme (Ovaskainen) Tuija Leena</i>	<i>Ketola Jaakko Juhani</i>
<i>Halme Carl Bengt Ensio</i>	<i>Ketonen Matti Veikko</i>
<i>Halttunen Jari Tapani</i>	<i>Kettunen Liisa Helena</i>
<i>Hammer Peter Richard</i>	<i>Kiikkilä Leeni Ainikki</i>
<i>Hangasoja Eija Tuulikki</i>	<i>Kirjala Juha Petri</i>
<i>Hassinen Eila Kaarina</i>	<i>Kiuru (Leppänen) Marja-Liisa Anneli</i>
<i>Hatakka Timo-Peritti</i>	<i>Kivelä Antti Juhani</i>
<i>Havia Merja Riitta</i>	<i>Kiviharju (Pekuri) Anne-Riitta</i>
<i>Heikkilä Eeva Liisa Elina</i>	<i>Kokkonen Tarja Helena</i>
<i>Heikkilä Ilkka Juhani</i>	<i>Koponen Eira Birgitta</i>
<i>Heinonen Tarja Eliisa</i>	<i>Korhonen Kyösti Kalevo</i>
<i>Helsto Marjo Kristiina</i>	<i>Korhonen Risto Kalevi</i>
<i>Hieta Jukka Sakari</i>	<i>Koskenkangas Hannu Antero</i>
<i>Hietanen Sirkku Armi Päivikki</i>	<i>Koski Anne Jaana Marjukka</i>
<i>Hoikkala Ari Kalevo</i>	<i>Koskull Casper Wilhelm von</i>
<i>Holopainen Lasse Pekka</i>	<i>Kotilainen (Ollila) Pii Kaarina</i>
<i>Homanen Outi Marita</i>	<i>Kotilainen Urpo Kalevi</i>
<i>Honkanen Simo Tapani</i>	<i>Kulju (Moilanen) Reija Leena</i>
<i>Hurskainen Pirkko Kyllikki</i>	<i>Kurki Ilkka Juhani</i>
<i>Hytönen Sami Petri</i>	<i>Kuusivuori Seppo Juhani</i>
<i>Hämäläinen Paavo Juhani</i>	<i>Köylijärvi (Kärkkäinen) Paula Maarit H.</i>
<i>Hämäläinen Tero-Pekka Kalevi</i>	<i>Laakso Aino Anita</i>
<i>Hänninen Seppo Juha Olavi</i>	<i>Laakso Kari Antero</i>
<i>Ihalainen Maria Kristiina</i>	<i>Lahtinen Aarni Johannes</i>
<i>Immanen Veikko Markku</i>	<i>Laine Tapio Johannes</i>
<i>Innanen Merja Sinikka</i>	<i>Laksi Tiina Pirjo Anneli</i>
<i>Jahkola (Anttila) Leena Irene</i>	<i>Lampola Juha-Matti</i>
<i>Jalava Maarit Helena</i>	<i>Lanttu Outi Leena Maria</i>
<i>Jalonen Raimo Kullervo</i>	<i>Lappalainen Anja Inkeri</i>
<i>Jauri Osmo Visa Viktor</i>	<i>Laukia (Ruippo) Merja Hannele</i>
<i>Jouhki Antti Aulis Kalevo</i>	<i>Laurikainen Harri Vihtori</i>
<i>Jussila Jaana Helena</i>	<i>Lehto Eila Kaarina</i>
<i>Järvinen Ritva Marjatta</i>	<i>Lehtonen Ari Tapio</i>
<i>Kaario Kari Matti Kristian</i>	<i>Lehtonen Jyri Antti</i>
<i>Kajan Jouko Aarne Gunnar</i>	<i>Leppäniemi Riitta Kaarina</i>
<i>Kajander Ari Aarne</i>	<i>Leskinen (Toivonen) Sari Katariina</i>
<i>Kallio Henry Erkki</i>	<i>Lindström Tiitta Marianne</i>
<i>Kanervo Timo Johannes</i>	<i>Linnavuori Timo Mikael</i>
<i>Kangasniemi Kaarle Juhani</i>	<i>Lintula Katri Johanna</i>
<i>Karen (Halla) Ilona Päivikki</i>	<i>Lumme Riitta Maria</i>
<i>Karen Juha Olavi</i>	<i>Luukkonen Pauli Kalevi</i>
<i>Karhu (Kohonen) Kaija Kyllikki</i>	<i>Makkonen Heidi Hannele</i>
<i>Karjanoja Mari Anna</i>	<i>Manner (Hakkarainen) Marja Liisa</i>
<i>Karkola Timo Kalevi</i>	<i>Mannerla Timo Einari</i>
<i>Kaukelin Ari Kalevo</i>	<i>Mannermaa Ulla Jutta</i>
<i>Kausamo Kirsi Anna Inkeri</i>	<i>Markkanen Nina Carita</i>

Martikainen Juha-Pekka
 Matoniemi Katri Marjaana
 Mattila Kari Yrjö Juhani
 Mattsson Sorja Sisko
 Merinen Timo Unto
 Mieskonen Juha Kauko Kaleva
 Moisala Aarni Kaleva
 Mustonen Anu Varpu Hannele
 Mustonen Anumari
 Mustonen Esko Veikko
 Muumäki Veli-Pekka
 Männistö Arto Kaarlo Antero
 Määttä (Nänttari) Päivi Hannele
 Nakari (Nakkula) Saira Kristiina
 Naukkarinen Arto Tapani
 Nenonen (Tuusa) Seija-Riitta Irmeli
 Niemi Jari Juhana
 Niinimäki Pirjo Kyllikki
 Niklander Kari Juhani
 Niskanen Jarmo Ilkka
 Nousiainen Maija Katriina
 Numminen Antti Tapani
 Nuorteva Kari Tapio
 Nyström Tuija Terttu
 Näntö Rita Helene
 Obolgoiani (Pohjola) Virve Kuutar
 Oinonen Hannu Untamo
 Oksa Leena Marita Elisabeth
 Oksanen Kaarlo Tapio
 Paavonen Terho Veli-Matti
 Pakarinen Marja-Liisa
 Pakkanen Veli-Matti
 Palmroth-Leino (Palmroth) Hanna Elina
 Pekonen (Pöyhönen) Päivi Helena
 Penttilä Esko Sakari
 Penttinen Elise Rakel
 Pere Eeva-Liisa
 Pihlajamäki Pirkko Irmeli
 Piippo Esa Olavi
 Piirainen Harry Heikki
 Pirinen Juha Heikki
 Pohjanpalo Anna-Leena Maritta
 Pukkila Leila Lea Annikki
 Pyykönen Riikka-Liisa
 Pääsky Timo Kalervo
 Pöyhönen Iiro Yrjö Johannes
 Pöyhönen Jari Pekka
 Rantanen Seppo Tapani
 Rautu (Kivimäki) Tuija Kirsti Orvokki

Renvall Marja Kristiina
 Ristimäki Olli Paavo Juhani
 Roihu Riku Juhani
 Rouhiainen Pentti Juhani
 Ruokonen Heljä Maritta
 Ruskola Juha Sakari
 Räsänen Anne Elisa
 Saalamo Heikki Antero
 Saarinen Ari Kalevi
 Saarinen Erik Mauno
 Saarinen Jukka Severi
 Saario Mikko Sakari
 Salakka Eeva-Liisa Johanna
 Salli Kai Antero
 Salo (Narinen) Päivi-Leena
 Santasalo Katri Ilona
 Sarasti Jyrki Tapio
 Saukkonen Eeva Maria
 Savela Pekka Tapio
 Schadewitz Hannu Juhani
 Seppola (Virtanen) Rauni Kyllikki
 Seppänen Kari Juhani
 Siltanen Hannu Sakari
 Silvennoinen Erkki Mikael
 Sinisalo (Altio) Mirja Helena
 Sjöblom Tuija Sinikka
 Skogster Kari Birger
 Starckjohann (Opas) Päivi Hannele
 Stigell Kaija Hannele
 Sundell Jorma Tapio
 Suni Veli-Pekka Juhani
 Suo (Eskola) Tiina Helena
 Suominen Ilkka Tapio
 Suominen Jouni Allan
 Suonsilta Helena Marjatta
 Suvanto Kirsti Helena
 Suvanto Merja Tuulikki
 Syrjälä Timo Kalevi
 Sääski Anneli Maria
 Takki Kirsi-Marja Sinikka
 Talikainen Timo Hannu Kustaa
 Tamminen Paula-Marja Inkeri
 Tammisto Petri Aulis
 Tiilikainen Erja Tellervo
 Tikkanen Jouko Esa-Tapio
 Tinnilä Markku Tapio
 Toivanen Taina Sylvia
 Toivonen Sini Tuija
 Tudeer Lauri Yrjänä

Tujula Risto Juhani
 Tulokas Juha Olavi
 Tulus Sami Petteri
 Ukkonen Päivi Maria
 Ullgren Paavo Juhani
 Uusitalo Jukka Mikael
 Vaheristo Ari Juhani
 Vainio Marko Vesa
 Valtonen Rauno Henry Henrik
 Valve Kirsi Maaret
 Vanonen Kaija Hannele
 Vehviläinen Ari Jukka Antero
 Vesanto Urpo Kalevi

Viikki Eija Anneli Elisabeit
 Viitala Jyri Arto
 Virtanen (Suomela) Sirpa Aini
 Vuoksinen Olli Pekka
 Vähähyyppä Simo Pekka
 Vähäkallio Pirjo Kaarina
 Väisänen Pertti Olavi
 Välikangas (Ritanen) Sinikka Inkeri
 Vänskä (Vanninen) Pirjo Liisa
 Vänntinen Ossi Unto Antero
 Walden Tom Harri Torsti
 Österlund Juha Eerik

Akateemisen sihteerin tutkinto

Akateemisen tutkinnon ovat lukuvuonna 1984—85 suorittaneet:

Raivio (Tulonen) Elina Kaarina

IX Tilastollisia tietoja

Opiskelijavalinta

Kesän 1985 opiskelijavalinnassa olivat yhteistyössä Helsingin ja Turun kauppakorkeakoulut, Vaasan korkeakoulu ja Tampereen yliopiston taloudellis-hallinnollinen tiedekunta. Korkeakoulujen tekemän päätöksen mukaan hakija saattoi pyrkiä ainoastaan yhteen näistä korkeakouluista. Lukuunottamatta yhteistä pääsykoetta korkeakouluilla oli muuten omat valintaperusteensa. Pääsykoe järjestettiin neljällä paikkakunnalla: Helsingissä, Turussa, Vaasassa ja Tampereella. Vaasaan pyrkiville järjestettiin pääsykoe myös Kuopiossa ja Oulussa.

Korkeakoulun hallitus teki kokouksessaan 16.11.84 päätökset opiskelijavalinnassa noudatettavasta menettelystä. Kaikki opiskelijat valittiin sen mukaisesti pääsykokeisiin osallistuneista. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta valinta suoritettiin koulu- ja ylioppilastutkinnosta, työkokemuksesta ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä. Lisäksi tässä ryhmässä pyrkivän oli selviydyttävä pääsykokeessa 700 parhaan ylioppilashakijan joukkoon tullakseen valituksi pääsykokeisiin osallistuneista.

Korkeakoulututkinnon suorittaneille tai muussa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskeleville asetettiin kiintiöksi enintään 20 opiskelijaa. Heidän valintansa suoritettiin pääsykokeesta saatavien pisteiden perusteella.

Opetusministeriö määräsi ylioppilastutkintoa suorittamattomien valintaperusteet. Niiden mukaan tuli korkeakouluun valita, mikäli hyväksyttäviä hakijoita on merkonomeja ja insinöörejä yhteensä 15 % valittavien kokonaismäärästä, kuitenkin siten, ettei insinöörien osuus ylitä 5 %:a. Valinta suoritettiin näiden hakijoiden osalta opiston päästötodistuksen vieraan kielen ja matematiikan arvosanoista ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä.

Opiskelijavalinnan käytännön toteutuksesta vastasi valintatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi apul.prof. *Jouko Manninen* ja muina jäseninä dos. *Liisa Uusitalo*, ass. *Jarmo Ikkala*, kauppat.yo *Antti Lagus*, kauppat.yo *Juha Iivarinen* ja kauppat.yo *Kari Lohivesi*. Toimikunnan esittelijänä ja sihteerinä oli vs. opintosihteri *Marketta Suni* ja 24.1.85 alkaen vs. opintosihteri *Päivi Auvinen*.

Haku aika korkeakouluun päättyi 6.6.85, johon mennessä hakemuksensa jätti yhteensä 3 103 henkilöä. Näistä 2 632 haki ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä, ei ylioppilaiden ryhmässä 210 ja toisessa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskelevien tai jo korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä 261. Pääsykokeeseen osallistui 2 748 hakijaa, joista valittiin 406 uutta opiskelijaa suorittamaan ekonomin tutkintoa.

Opiskelijoiden lukumäärä 1.10.1984 ja lukuvuoden 1984—1985 aikana valmistuneet

Tutkinto	Kirjoilla 1.10.1984	Valmistui 1984—85
Uusimuotoinen ekonomin tutkinto	2 578	229
Uuteen ekon.tutkintoon siirtyneet	44	
Vanhamuotoinen ekonomin tutkinto	—	15
Akateeminen sihteerin tutkinto	—	1
Kauppatiet.kandidaatin tutkinto	—	58
Perustutkintoja suorittavat yht.	2 631	303
Kauppatiet.lisensiaatin tutkinto	139	5
Kauppatit.tohtorin tutkinto	13	2
Jatkotutkintoja suorittavat yht.	152	7
Täydennysopiskelijat	685	
Täydennysopiskelijat ¹	47	
Ylimääräiset opiskelijat	60	
Erillisiä opintoja suor. yht.	792	
Perus- ja jatkotutkintoja suorittavat yhteensä ²		
— läsnäolevat	3 569	
— kirjoilla olevat	3 698	

¹ Ulkomailla alempaa korkeakoulututkintoa vastaavan ekonomin tutkinnon suorittaneet

² Ei sisällä johtamiskoulutusohjelmia

Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1985

Opetus- ja tutkimushenkilökunta:		Muu henkilökunta:	
Professorit	23	Keskushallinto	30
Apulaisprofessorit	14	Kirjasto	29
Yliassistentit	8	Laitokset	22
Yp.lehtorit	26	Täydennyskoulutus	10
Ap.lehtorit	19	Huolto- ja käyttöhenkilökunta	17
Tp.lehtorit	2	Siivoojat	22
Assistentit	35	Viran- ja toimenhaltijat yht.	130
Tutkimusassistentit	8		
Dosentit (40) ja tuntiopettajat (kokopäiväisiksi muutettuna)	19		
Opetushenkilökunta yht. (kokopäiväisiksi muutettuna)	154		

X Julkaisusarjat

A-sarja: väitöskirjoja — doctoral dissertations

- A:42. JARMO ERONEN, Location Strategy and Patterns. An empirical investigation of the Soviet pulp and paper industry. Helsinki 1984.
- A:43. MARKKU KOSKELA, Osakkeen kassaperusteinen arvonmääritys. Helsinki 1984.
- A:44. JARMO LEPPINIEMI, Rahoituspäätösten markkinaperusteinen informaatiomekanismi. Helsinki 1985.

B-sarja: tutkimuksia — studies

- B:69. JUHA KINNUNEN, The Time Series Properties of Corporate Cash Flows: Preliminary Evidence from Some Finnish Firms. Helsinki 1984.
- B:70. ANTTI JUHANI HAAHTI, An Empirical Study into Tourists' Cognitive Choice Structure. Helsinki 1984.
- B:71. HILPPA SORJONEN, Sinfoniaorkesterin markkinoinnin suunnittelu. Helsinki 1985.
- B:72. JUKKA LAAKSO, Interaction between Energy Supply and Long-term Development of the Finnish Economy. Helsinki 1985.
- B:73. Problems in the Redescription of Business Enterprises. Proceedings of the first Summer Seminar of the Group on the Theory of the Firm. 7—8 August 1984, Espoo Finland. Helsinki 1985.
- B:74. Report of the seventh Scandinavian Research Seminar on Systemeering. Helsinki Aug. 26—29 1984. I. Helsinki 1985.
- B:75. Report of the seventh Scandinavian Research Seminar on Systemeering. Helsinki Aug. 26—29 1984. II. Helsinki 1985.
- B:76. JAN-PETER PAUL, Ekonomiska sanktioner som politiskt instrument i internationell politik. Helsinki 1985.
- B:77. RIITTA AVIKAINEN, Benennungen im Rechnungswesen. Eine terminologische Analyse. Helsinki 1985.
- B:78. HANNELE KUOSMANEN, Työllisyys, vaihtotase ja tarjonnan rakenne. Helsinki 1985.

D-sarja: laitosjulkaisuja — research reports

- D:68. RISTO HÖLTTÄ, Innovaatioiden tutkiminen 1980-luvulla. Helsinki 1985.
 D:69. ARTO LAHTI, Yrityksen strategia ja menestyksellisyys. Helsinki 1985.
 D:70. ARTO LAHTI, Teva-alan kansainvälinen kilpailutilanne. Helsinki 1985.
 D:71. ARTO LAHTI, Pankkien kilpailustrategia. Helsinki 1985.

E-sarja: selvityksiä:

- E:35. Miten johdan ja kehitän organisaatiotani. Studia-generalia luentosarja. Helsinki 1984.
 E:36. Helsingin kauppakorkeakoulu, tilastokirja vuodelta 1983. Helsinki 1984.
 E:37. MARJA PIRILÄ, Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1982. Tutkimuksia. Helsinki 1984.
 E:38. KAI-VEIKKO VUORISTO & TUULA RATILAINEN, Magyarország. Unkarin opintomatkan raportit. Helsinki 1985.
 E:39. Research catalogue. Helsinki 1985.
 E:40. ERKKI VAISTO & REIJO MANNINEN, Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1984. Aikakauslehtiartikkeleita. Helsinki 1985.

F-sarja: työpapereita — working papers

- F:107. LIISA UUSITALO, The Symbolic Dynamics of TV-Viewing. Helsinki 1984.
 F:108. JYRKI NISKANEN, Suhdannevaiheen ja tilinpäätöskäytännön vaikutus faktorianalyysin avulla suoritettavassa tilinpäätöstunnuslukujen luokittelussa. Helsinki 1984.
 F:109. JUHA KINNUNEN, Enumeraation tehokkuus ARIMA-mallien identifiointissa. Helsinki 1984.
 F:110. SEPO LINDEMAN, Schema Theoretical Approach to Stereotyping Products Made in Different Countries. Helsinki 1984.
 F:111. KARI KOIVISTOINEN, Ulkomainen yritysosto kansainvälistymisvaihtoehtona. Helsinki 1984.
 F:112. HANNU KIVIJÄRVI & JUKKA LAAKSO & MARGARETA SOISMAA, Budget Planning and Control as a Multiple Criteria Problem. A visual Approach. Helsinki 1985.
 F:113. TIMO AIRAKSINEN, Profitability, Financial Position and R&D Expenditure of large Finnish Industrial Companies. Helsinki 1985.
 F:114. ARTO LAHTI, Strateginen markkinointi markkinointitutkimuksen haasteena. Helsinki 1985.
 F:115. RAIMO KELOHARJU & OSMO KUUSI, Evolving Future and the Choice. Helsinki 1985.

- F:116. LASSE SIURALA, Työttömyys ja sen hoitokeinoja: tulevaisuuden näkymiä. Helsinki 1985.
 F:117. JUHA VILJARANTA, Tulosityksikköorganisaation ohjaus empiiristen tutkimusten valossa. Helsinki 1985.
 F:118. MARKKU SÄÄKSJÄRVI & JOUNI ERVIÖ & MIIKA KÄRNÄ & MERJA MYLLYKOSKI, Johdon työasematietokoneet ja niiden hyväksikäyttö. Helsinki 1985.
 F:119. TAPANI KYKKÄNEN, Divestoinnin käsite ja divestointien luokittelu. Helsinki 1985.
 F:120. JUHA VILJARANTA, Suorituksen arviointi yrityksen ja sen tulosityksikköjen toiminnan ohjauksessa. Helsinki 1985.
 F:121. KARI DJERF & LIISA UUSITALO, Autojen kysyntä — ekonometrisiä mallikokeita. Helsinki 1985.
 F:122. JUHA VILJARANTA, Agenttiteoria yrityksen johdon laskentatoimen teorian. Helsinki 1985.
 F:123. VIRPI VIRKKUNEN, Yrityksen ulkoinen analyysi Saksan liittotasavallassa. Helsinki 1985.
 F:124. KARI KOIVISTOINEN, Tuottovaatimuksen vaikutus arvoeroon yritysoston yhteydessä. Helsinki 1985.

Opetusmonisteita

”HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN OPETUSMONISTEITA” -sarjassa lukuvuoden aikana ilmestyneet seuraavat monisteet:

292. KURONEN, Kommentoiva referaatti englannin tekstieliopista
 293. KURONEN, Liikeyritysten toimintakehitykset puheaktina
 294. HELLE, Markkinat — Kaupan alueellinen toiminta
 295. SAARSALMI, Kuluttajan käyttäytymisen tutkiminen, 23T2, sl 1984
 296. LAUTSILA, SEPPÄNEN & STEUER, B-taso, Wirtschaftsdeutsch, 3. Auflage
 297. LAUTSILA, SEPPÄNEN & STEUER, B-stufe, Wirtschaftsdeutsch, Arbeitshft
 298. HONKAVAARA & KAREOJA, Ranskan alkeiskurssi, InterCodes, dossiers I—VII
 299. MALI, Sanasto kirjaan ”English for Business Studies”. (Moore-Parsons)
 300. LAHTI, Kilpailustrategian tutkiminen
 301. HELLE, Talouselämän alueellinen järjestelmä
 302. RAUTKYLÄ, Työskentely markkinoinnin I-seminaarissa
 303. AKKANEN, Yleinen liiketal.tiede, Pienryhmätyöskentely, syksy 1984
 304. RAUTKYLÄ, Työskentely markkinoinnin II-seminaarissa
 305. SILVASTI, Yrityksen projektitoiminta (24B2)
 306. SALO, Englanti III jakso, kevät 1985 taloudelliset tekstit III
 307. LAUTSILA, SEPPÄNEN & STEUER: B-stufe, Wirtschaftsdeutsch, Arbeitshft 2. 3.Aufl
 308. KETTUNEN & TEVAJÄRVI, Ruotsin kieli, Taloustehtävät I-72B7 kev. 1985

309. YLIKOSKI, Markkinoinnin peruskurssi, osa I(23F1), artikkelit
 310. BINHAM, DILLINGHAM & MILLER, A Level Spoken English
 311. MILLER, C Level Spoken English
 312. RAUTKYLÄ & YLIKOSKI, Työskentely markkinoinnin I-seminaarissa, 2. korj. p.
 313. RAUTKYLÄ & YLIKOSKI, Työskentely markkinoinnin II-seminaarissa, 2. painos
 314. ANTTILA, Yrityksen hintapolitiikka ja hinnoittelumenetelmät, Kevät-85
 315. NORA, LTT: Markkinoinnin peruskurssi, osa II (23F2), artikkelit
 316. DAHLBERG & HAGLUND, Yritysjohdon tietojärjestelmät 2463, Hki 1985

Korkeakoulutuksen tehokkuudesta

Puhe, jonka rehtori, professori Arvi Leponiemi piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 7.9.1984.

Akateemiselle maailmalle ominainen kilpailu, joka perinteisesti on vallinnut sekä tutkijain ja opettajien keskuudessa että laitosten ja korkeakoulujen välillä, on kaikkialla kovenemassa ja saamassa uusia piirteitä. Uudet haastajat ovat astumassa esiin valtteinaan opetuksen ajankohtaisuus, tärkeys ja kiinnostavuus.

Talous- ja kauppatieteiden tutkimuksen ja opetuksen aloilla merkittäviksi kilpailijoiksi ovat jo nousseet elikeinoelämän perustamat koulutuslaitokset, jotka huolehtivat laajasta ammatillisesta täydennyskoulutuksesta sekä yksityiset instituutit, jotka kilpailevat aggressiivisesti innovaatioalueiden opetuksen tarjoamisessa.

Yhdeksi vaikuttavaksi kansainväliseksi esimerkiksi tästä suuntauksesta voidaan ottaa uusi yksityinen yliopisto, International University of Japan, joka aloitti toimintansa viime vuoden huhtikuussa. Kaikkiaan 712 yksityistä yritystä lahjoitti sen alkupääomaksi yli 31 milj. dollaria. Viime lukuvuonna tässä uudessa kansainvälisessä yliopistossa, jossa tutkimus ja opetus keskittyy taloustieteisiin, johtamiseen ja kansainväliseen politiikkaan, toimi 28 professoria ja useita virkailijoita. Opiskelijoita oli 43, ja he valitsevat erikoisalueensa — ei tieteenaloittain vaan maantieteellisesti. Tämä kansainvälisen talouden spesialistikoulutus tapahtuu englannin kielellä.

Saksan liittotasavallassa toimii jo yksityinen lääketieteellinen yliopisto ja ensimmäinen yksityinen yliopisto Saksan liittotasavallan talouselämän uudelle johtajapolvelle avaa ovensa ensi kuussa Koblenzissa. Yksi tämän hankkeen alulle panijoista on Koblenzin teollisuus- ja kauppakamari. Uuden yliopiston tarpeellisuutta perustellaan sillä, että valtiollisista korkeakouluista valmistuvat taloustieteilijät eivät pysty vastaamaan käytännön liike-elämän vaatimuksiin. Koblenziin pyrkivällä on oltava ylioppilastutkinto sekä mahdollisesti suoritettu korkeakoulututkinto ja lisäksi hänen pitää osallistua pääsykokeisiin. Opiskelu kestää kahdeksan lukukautta, joista kaksi opiskellaan ulkomaisessa korkeakoulussa Ranskassa, Iso-Britanniassa tai mahdollisesti USA:ssa. Kansainvälisyys on koulutuksen peruskivi kuten käytännön orientoituminen. Tarkoituksena on myöhemmin saada yliopistoon kaikkiaan 350 opiskelijapaikkaa. Lukukausimaksu on muille paitsi 25 vapaaoppilaalle 5000 DM lukukaudessa.

Esimerkkinä radikaalista korkeakoulutuksessa USA:ssa, jossa pääosa instituuteista on aina ollut yksityisiä, mainittakoon National Technological University, voittoa tuottamaton oppilaitos, monen yliopiston yhteisprojekti, joka kuluva syyskuusta lähtien alkaa lähettää televisiossa täydellistä korkeakoulutasoista insinöörien koulutusohjelmaa. Siihen kuuluu mm. luentoja suoraan sponsorivien yliopistojen luennoilta.

Yksilön kannalta tässä on kysymyksessä ratkaiseva opiskelumahdollisuuksien paraneminen, sillä varsinkin työssä olevien ja vuorotyötä tekevien opiskelu tehostuu opetuksen korkean laadun ja ajansäästön myötä kun yksilö voi noudattaa omaa aikatauluaan eikä ole sidottu opetusaikoihin eikä -paikkaan.

Nämä esimerkit herättävät useita kysymyksiä, joista tärkeimmäksi nousee: mikä tulee olemaan perinteisen korkeakoulun rooli tästä eteenpäin?

Muuttuva korkeakoulu

Yksi asia näyttää varmalta: ei ole perusteita epäillä, ettei massiivisella korkeimman perusopetuksen alalla korkeakoululaitos säilyisi edelleenkin hallitsevassa asemassa. Mutta edellä kertomani esimerkit ovat oireellisia ja meidän täytyy hyväksyä tosiasia, että tulevaisuudessa korkeakoulut menettävät vähitellen asemiaan uuden tiedon ja tekniikan läpimurtoalueilla, joilla ne joutuvat kilpailemaan tehokkaan yrityssektorin kanssa. Sehän tarvitsee tutkimuksesta saatavaa tietoa tuotannon tekijänä. Useiden alojen tutkimus — esimerkiksi lääketieteessä ja tekniikassa — on jo kauan kukoistanut yliopistolaitoksen ulkopuolella. Myös Suomessa kehitys on ollut samansuuntainen ja nykyisin kaiken korkeakouluissa tehdyn tutkimuksen osuus on enää 20 prosenttia tutkimuksen koko laajuudesta.

Korkeakoululaitos ja erityisesti yliopistot olivat toisen maailmansodan jälkeen pitkään sisäänpäinkääntyneitä. Ne eivät paljontaan välittäneet ulkoisen maailman tapahtumista. Vielä niin myöhään kuin 1960-luvulla tehtiin USA:ssa laaja kysely tiedekuntien seniorijäsenille ja akateemisille hallintovirkamiehille, jossa heitä pyydettiin asettamaan oman laitoksensa toiminnan tulevaisuuden päämäärät tärkeysjärjestykseen. Tulokseksi tuli, että lähes jokainen piti kaikkia lomakkeessa lueteltuja 47 päämäärää yhtä tärkeänä. Nykyinen korkeakoulujärjestelmä jo herkemmin sopeuttaa toimintonsa ympäristön muuttuviin olosuhteisiin. Se pystyy tekemään valintoja — tosin hitaasti ja suurin ponnistuksin. Korkeimman opetuksen järjestelmä on joka tapauksessa jakautumassa selvästi kolmeen tuotantolinjaan: peruskoulutukseen, jonka rinnalle on kasvamassa monipuolinen täydennyskoulutus ja kolmanneksi syntymässä oleva yleissivistävä linja, ns. avoin korkeakoulu ja sen erityislajina vanhusten yliopistot.

Korkeakoululaitoksesta ei toisaalta koskaan voi tulla pelkästään yhteiskunnan palvelulaitosta samassa mielessä kuin esimerkiksi terveydenhoito. Tähän se ei yksinkertaisesti pysty eikä niin saa olla tarkoituksaan. Korkeimman opetuksen laitoksilla on pitkään historian kuluessa ollut ainutlaatuinen erikoisasema läntisessä maailmassa sivistyksen tiennäyttäjinä milloin kulttuurin edistämiseksi taistelevina, milloin sitä puolustavina organisaatioina.

Clark Kerr sanoo eräässä selvityksessään: ”Jos otetaan lähtökohdaksi vuosi 1530 ja tutkitaan organisaatioita, jotka silloin olivat olemassa, todetaan, että peruspiir-

teiltään muuttumattomina tähän päivään ovat säilyneet katolinen ja luterilainen kirkko, Islannin parlamentti, Man-saari ja silloiset 62 yliopistoa.” Näin korkeakoulujärjestelmä symbolisoi pysyvyyttä.

Kansakunnat tarvitsevat varmaan edelleenkin rikkaan korkeimman opetuksen järjestelmän säilyttääkseen pluralismin, vapauden ja valinnan. Sen ylläpitäminen on tietysti kustannus yhteiskunnalle, mutta onko se pelkästään uhraus vai ehkä kannattava sijoitus?

Korkeakoulutuksen tehokkuudesta

Korkeakoululaitoksen tehokkuus alkoi nousta huomion kohteeksi 1960-luvulla, jolloin korkeakoulutuksen ekspansio merkitsi monissa maissa suurta inhimillisten voimien siirtoa opetukseen ja tutkimukseen. Sen jälkeen on vajaassa parissa vuosikymmenessä kolminkertaistunut professorikunta, muu opettajakunta ja henkilöstö sekä opiskelijoiden määrä. Nykyisin korkeakouluissa opiskelee monissa maissa noin 15—20 % ikäluokasta. Myös aineellisia resursseja on tarvittu korkeakoulusektorin käyttöön entistä enemmän.

Korkeimman koulutuksen taloustieteellisen tutkimuksen valtasuuntana oli aluksi inhimillisen pääoman teoria, jossa inhimillisiä resursseja tarkastellaan yhtenä pääoman muotona. Tällöin koulutuksen kustannukset katsotaan pääomainvestoinneiksi. Niihin luetaan paitsi korkeakoulujen menot myös opiskelijain kustannukset, kuten matkat, kirjat ja muut menot sekä arvioidut opiskeluajan tulonmenetykset. Investointien tuotoiksi luetaan puolestaan korkeakoulutuksen aikaansaamat elinaikaiset ansioiden nousut.

Sekä kehittyneissä että kehitysmaissa on vuosien varrella tehty lukuisia empiirisiä tutkimuksia, jotka esimerkiksi USA:ssa melko yhtenevästi osoittavat, että edellä tavoin määritellyt korkeakouluinvestointien vuotuiset tuotot vaihtelevat 8—15 %:n välillä. Ne ovat siten hyvin verrattavissa vastaavien materiaalistien investointien tuottoihin, vaikka ne ovatkin paljon alemmat mitä varhaiset kasvuteoreetikot oletivat.

Maailmanpankki, joka lainoittaa suurin summin koulutusinvestointeja ympäri maailmaa, on suorittanut myös laajaa analyysia näiden tuottavuudesta. Yhteenvetona näistä tutkimuksista voidaan todeta sama kuin edellä: korkeakouluinvestointien yhteiskunnalliset tuotot ovat ainakin yhtä korkeat kuin vaihtoehtoisten investointiprojektien. Vertailevista selvityksistä käy lisäksi ilmi kaksi odotettua seikkaa: 1) peruskoulutusinvestoinnit antavat kaikkialla korkeamman tuoton kuin investoinnit keskiasteeseen tai korkeakoulutukseen ja 2) mitä alhaisempi on valtion kehitysaste, sitä korkeampi on tuotto kaikissa koulutusmuodoissa.

Niinpä korkeakoulutukseen investoitujen varojen tuotot sosiaalisina eli koko yhteiskunnan huomioon ottaen määriteltynä — olivat Psacharopoulosin vuonna 1981 tekemän tutkimuksen mukaan seuraavat:

Kehittyneet maat	9 %
Latinalainen Amerikka	18 %
Afrikka	12 %
Aasia	11 %

Luvuista huomataan, että ne välillisesti todistavat investointien vähenevän raja-tehokkuuden periaatteen, samoin inhimillisten resurssien ja kykyjen suhteellisen niukkuuden.

Maailmanpankin tutkimuksista löytyy myös yksityiskohtaisempia analyyseja jopa koulutusaloittain. Niinpä D.H. Clark on Indonesiasta koskevista tutkimuksista havainnut, että koulutusaloittain investointien yhteiskunnalliset tuotot olivat seuraavat:

Maataloustieteet	8 %
Humanistiset tieteet	14 %
Taloustieteet	15 %
Oikeustieteet	16 %

Tämäntyyppisten tutkimusten tuloksia tulkittaessa on luonnollisesti oltava varovainen. On selvää, että kapeilla koulutusaloilla — jos ne vielä ovat teknistyneitä ja ammatillisesti suuntautuneita — yksikkökustannukset ovat suhteellisesti korkeita. Vastaavasti yleistieteissä kustannukset ovat suhteellisesti alhaisempia ja toisaalta tuotot suhteellisen korkeita, koska tutkinnon suorittaneilla on valinnanvaraa työmarkkinoilla ja he yleensä hakeutuvat hyvätuloisiin tehtäviin.

Yleisemminkin on todettava, että koulutustutkimuksen tulokset ovat usein kiistanalaisia, ehkä vertailukelvottomia muiden investointitutkimusten kanssa. Niinpä korkeakoulutusinvestointien tuotot viittaavat aina menneisiin eivätkä käypiin investointeihin eikä koulutettujen todellista yksilöllistä kyvykkyyttä tai tuottavuutta koskaan pystytä mittaamaan vaan ainoastaan heidän ansionsa. Myöskään mahdollisten työttömyyskausien merkitystä ei pystytä ottamaan huomioon.

Sisäinen tehokkuus

Koulujärjestelmän tehokkuuden tutkimuksen vilkastuttua viime vuosina sitä on ryhdytty luokittelemaan. Tällöin edellä selostetun tyyppistä tutkimusta on alettu nimittää korkeakoulutuksen ulkoisen tehokkuuden tutkimukseksi.

Ulkoisella tehokkuudella tarkoitetaan yleisesti korkeimman koulutusjärjestelmän suorituskykyä eli miten se selviytyy sille uskottujen yhteiskunnallisten, taloudellisten ja kulttuuritavoitteiden toteuttamisesta. Tärkeänä on pidetty erityisesti taloudellisen tavoitteen saavuttamista eli korkeakoulujen kyvykkyyttä tuottaa koulutettua työvoimaa, ja sitä on myös paljon tutkittu.

Viime aikoina on vilkastunut myös korkeakoulutuksen sisäisen tehokkuuden tutkimus. Siinä oletetaan yhteiskunnan asettamat tavoitteet annetuiksi ja mitataan koko korkeakoulujärjestelmän tai yksittäisten instituuttien menestymistä, eli miten operationaaliset tavoitteet on saavutettu käytettävissä olevin resurssein.

Tutkijat ovat käyttäneet tällä alalla kansantaloustieteen soveltamia tuotanto- ja kustannusfunktioita. Näistä tuotantofunktioiden avulla pyritään määrittämään maksimaalinen tuotos annetuilla panoksilla, kun teknologian taso oletetaan vakio. Tuotoksen mittana on useimmiten käytetty oppimistuloksia, esimerkiksi Stanford Achievement Testiä. Saavutetuista tuloksista kannattaa mainita tutkijain Bridges, Judd ja Moock laatima yhteenvedo 28 empirisestä tutkimuksesta. Sen

mukaan oppimistuloksiin näyttivät vaikuttavan eniten opettajien ominaisuudet: heidän kokemuksensa, erikoistumisensa opetukseen ja pysyvyytensä instituutissa. Sen sijaan etukäteen todennäköisinä vaikuttajina pidetyt tekijät — yliopiston suuruus, luokan koko ja tekstikirjojen saatavuus kirjastoista — eivät merkinneet yhtä paljon. Edellisestä poiketen Glassin ja Smithin johtopäätös 80 tutkimuksesta piti luokan kokoa oppimistulosten tärkeänä selittäjänä, varsinkin jos oppilasmäärä luokalla on pienempi kuin 20.

Kun tuotantofunktioiden avulla pystytään kuvaamaan enemmän teknistä tehokkuutta, antavat kustannusfunktio tutkimukset tietoa taloudellisesta tehokkuudesta. Resurssien niukkuuden aikana tästä informaatiosta voisi olla suurta hyötyä koulutuksen suunnittelijoille kun kustannuksia pyritään alentamaan. Kustannusfunktioita on sovellettu myös tutkittaessa innovaatioiden edellytyksiä ja koulutuksen teknologian muutosten vaikutuksia sekä laitojen optimikokoa. Kuvaavana esimerkkinä tämän alueen tutkimussuunnan tuloksista mainittakoon Maynardin tulos: USA:n yliopistojen optimaalinen koko opiskelijamäärällä mitattuna on n. 5400 opiskelijaa, mikä todistaa suhteellisen pienten instituuttien tehokkuutta.

Lontoon yliopiston kansantaloustieteen professori Robin Marris on tänä vuonna julkaissut raportin, jossa hän osoittaa, että vuosikymmenen 1972—82 kuluessa, jolloin saarivaltakunnassa ryhdyttiin pahan maineen saaneisiin yliopistomäärärahojen leikkauksiin, yliopistojen tehokkuus — tutkintojen ja diplomien punnittu tuotanto jaettuna standardisoidulla opettajapanoksella — oli paljon parempi kuin tuottavuus koko kansantaloudessa sekä julkisen että yksityisen sektorin huomioon ottaen.

Laskettaessa eri maiden komparatiivisen edun korkeakoulutuksessa Marris toteaa, ettei Englantia voita mikään maa, ja hän intoutuu ehdottamaan, että Englannin yliopistojen tulisi avata ovensa entistä avoimemmin ulkomaalaisille opiskelijoille. Tällöin ne saattaisivat helposti hankkia Englannille puoli miljardia puntaa lisää valuuttatuloja vuodessa ja luoda 50 000 uutta työpaikkaa sekä opettajille että muulle henkilöstölle.

Marris on raportissaan edelleen vertaillut kymmenen kehittyneen maan korkeakoulujen tehokkuutta vuodelta 1982 ja valinnut kohteekseen myös Suomen. Mitattuaan tehokkuutta yksinkertaisilla suhdeluvuilla — suoritetuilla tutkinnoilla opettajaa kohti — osoittautui ylivoimaisesti parhaaksi Kanada suhdeluvulla 3,25. Suomi sijoittuu seitsemänneksi puolta heikommalla tuloksella 1,63.

Marrisin vertailu ei anna todenmukaista kuvaa Suomesta, sillä mainittu vuosi oli poikkeuksellinen uusiin, laajempiin tutkintoihin siirryttäessä. Kaikkien korkeakoulujemme yhteinen tehokkuusluku vuosina 1972—82 oli keskimäärin 1,93 ja Helsingin kauppakorkeakoulun vastaava luku jopa 3,4 Marrisin kaavalla laskettuna.

Näin yksinkertaisin ja punnitsemattomin tunnusluvun ei kansainvälisiä vertailuja ole kuitenkaan syytä tehdä, sillä tutkintojen laajuus ja sisältö eri maissa eivät ole verrattavissa. Sitä paitsi eräissä maissa tärkein perustutkinto on suoritettava määrääjässä, kuten esim. juuri Englannissa, jossa bachelor-tutkinto on suoritettava kolmessa vuodessa.

Akateeminen strategia

Miten korkeakoulujen toiminnan tehokkuutta sitten voitaisiin parantaa? Historia osoittaa, että korkeakoulujen kehityksen pahimpana jarruna on kautta aikojen ollut kokonaisnäkömyksen puute — tai toisella tavoin määriteltynä: uudistuksia on jarruttanut nurkkakuntaisuus. Se on estänyt ennakkoluulottomia aluevaltauksia, joiden tulisi olla kaikkien tieteellisten laitosten päätavoitteina.

Toisaalta tunnetaan joitakin menestystarinoita. Yksi niistä on kertomus Stanfordin yliopistosta. Vielä v. 1955 sitä kuvattiin keskinkertaiseksi yliopistoksi, jossa oli ”erinomainen teknillinen korkeakoulu, mutta kauhea kirjasto, provinsiaalinen tiedekunta ja kurjat opetus- ja tutkimusvälineet”. Kahdessa vuosikymmenessä Stanford toteutti uskomattoman nousun yliopistoksi, jonka tutkijat ovat saaneet joukoittain Nobel-palkintoja. Stanfordin toteuttamassa strategiassa oli kolme koh-
taa. Keskeisintä oli rekrytoida 150 Amerikan kyvykkäintä tiedemiestä ja -naista Stanfordiniin.

Toiseksi keskityttiin aloille, joilla komparatiivinen etu oli suurin. Nämä olivat ensiksikin tekniset tieteet ja fysiikka, sitten yhteiskuntatieteet ja humanistiset tie-
teet.

Kolmanneksi Stanford käynnisti mahtavan varojen hankintaohjelman huippu-
laitteistojen ja korkeatasoisten asuntojen tarjoamiseksi huipputieteilijöille.

Monet nykyajan yliopistot ja korkeakoulut ovat alkaneet soveltaa Stanfordin
tapaan strategisen suunnittelun ja johtamisen menetelmää pyrkiessään ottamaan huomioon nopeasti muuttuvan ympäristön uhkat ja mahdollisuudet. On alettu puhua erityisesti ”akateemisesta strategiasta”, jonka erikoisuutta George Keller on korostanut kirjassaan ”Academic Strategy” seuraavalla tavallisella poikkeavalla
määritelmällä.

Akateeminen strategia ei

— saa johtaa paksun paperipinon tuottamiseen, vaan sillä tarkoitetaan avainhenki-
löiden innovatiivista ja aktiivista ajattelua. Se merkitsee jatkuvaa sopeuttamista
muuttuviin olosuhteisiin, jolloin keskeiset tavoitteet on aina pidettävä mielessä.
Sotilaallisena esimerkkinä kirjoittaja mainitsee kenraali George Marshallin yti-
mekkään strategian II maailmansodan aikana: ”Ensin on lyötävä Saksa, sitten
Japani”.

— Strateginen suunnittelu ei saa sisältää latteuksia, kuten ”tehtävämme on koulut-
taa opiskelijoita kriittisiä ajattelijoita”.

— Korkeakoulun strategia ei saa perustua pelkästään rehtorin henkilökohtaiseen
näkemykseen. Sitä ei saa laatia suunnittelija, eikä sitä missään tapauksessa saa
koota pelkästään laitosten ja yksikköjen monenkirjavista mietinnöistä.

Tämän jälkeen on aika yrittää saada vastaus siihen, mitä akateeminen strategia
on.

Se on jatkuvaa toimintaa, se on tapa ajatella, korkeakoulun ja sen johdon aktii-
visuutta, joka ei ole aikaan sidottu, vaan yhteisöön integroitu. Se edellyttää tieteni-
kin kokouksia, ei muodon vuoksi vaan uhkien ja haasteiden ilmaannuttua. Nämä
uhkat eivät akateemisessa maailmassa ole tähän mennessä olleet vakavia. Mutta
nyt on kilpailu käynnistynyt. Entä mitkä olisivat Helsingin kauppakorkeakoulun
tämän vuosikymmenen strategian päälinjat:

- 1) Ensinnäkin on muistettava, että korkeakoulu on ensisijaisesti tiedettä harjoitta-
va ja opetusta antava yksikkö. Tehokkuus ei ole sen primääri päämäärä, mutta
se alkaa olla sen toissijainen olemassaolon ehto.
- 2) Strategiaa laadittaessa ei saa unohtaa kohta 75 vuotiaan korkeakoulun arvoja ja
traditioita. Uudistukset ovat toisaalta välttämättömiä, eikä niitä saa vastustaa
pieteettisyyden eikä paisutelluun henkilökohtaisiin näkemyksiin.
- 3) On tiedettävä, mitä korkeakoulu voi tehdä, mitä se ei voi tehdä ja mitä sen tulisi
tehdä. Valtasuuntauksena on ollut, että kukin keskittyy vahvoille alueilleen.
Mutta — toisaalta voidaan kysyä — miten tällä politiikalla pystytään avaamaan
usia lupaavia ja tärkeitä tutkimus- ja koulutusaloja?
- 4) Lopuksi on päätettävä, mitä on tehtävä. Konsensus ei ole välttämätön. Erimieli-
syydet tulee sallia mutta ei sabotaasia.

Painopisteinä kansainvälistyminen ja täydennyskoulutus

Lukuvuoden 1983—84 merkittäviä ja ulospäin näkyviä tapahtumia Helsingin
kauppakorkeakoulussa olivat kansainvälisen Master of Business Administration
-ohjelman käynnistyminen ja täydennyskoulutustoiminnan organisointi ja laajen-
tuminen.

Kaksivuotinen akateemisen loppututkinnon suorittaneille tarkoitettu MBA-oh-
jelma on merkittävä aluevaltaus: kysymyksessä on ensimmäinen kokonaan englan-
ninkielinen täydennyskoulutusohjelma kauppatieteiden alalla Suomessa. Kansain-
välistyvä Suomen talouselämä näyttää kaivanneen tämänkaltaista koulutusta vilk-
kaasta kiinnostuksesta ohjelmaa kohtaan päätellen. Ohjelmaan hyväksyttiin 40
opiskelijaa, joista neljä oli ulkomaalaisia. Osa hyväksytyistä halusi siirtää opiske-
lunsa aloittamisen vuoden 1985 alkuun ja jotkut peruuttivat osanottoonsa rahoitus-
vaikeuksien vuoksi, joten kesän 1984 päättyessä ohjelmassa oli opiskelijoita 30.
Pääosa opetuksesta on organisoitu kolmen viikon intensiiviperiodeiksi, jolloin
opiskellaan yhtä ainetta etupäässä ulkomaisista yliopistoista kutsuttujen maineik-
kaiden professorien johdolla. Koulutusta on pyörittänyt korkeakoulumme uusi
yksikkö, Kansainvälinen keskus. Se on hoitanut myös opiskelijavaihdon järjestä-
misen niihin ulkomaisiin korkeakouluihin, joiden kanssa korkeakoulullamme on
yhteistyösopimukset.

Vaihtotoiminnan laajentamiseksi on jatkettu uusien yhteistyökorkeakoulujen et-
simistä. Viime kuussa korkeakoulumme allekirjoitti sopimuksen, jonka mukaan
University of South Carolina USA:ssa ottaa vuosittain 15 meidän opiskelijaamme
opiskelemaan mainittuun yliopistoon kuuluvan College of Business Administrati-
onin tarjoamia opintojaksoja.

On olemassa myös toiveita siitä, että neuvottelut pohjoismaisten lähinaapu-
riemme Handelshögskolan i Stockholm ja Norges Handelshøyskolenin kanssa joh-
tavat tulokseen, ja suppea opiskelijavaihto voitaisiin aloittaa jo alkavan lukuvuo-
den aikana.

Sekä ekonomitutkintoa opiskelevien ylioppilaiden vaihto-ohjelmien toteuttamis-
ta ja laajentamista että MBA-ohjelman pysyväksi vakiinnuttamista varjostaa rahoit-
uksen saamisen epävarmuus sekä korkeakoulun varsinaisesta budjetista että bud-
jetin ulkopuolelta.

Täydennyskoulutus tulee olemaan yksi merkittävimmistä painopistesuuntia Helsingin kauppakorkeakoulun kehittämisessä lähivuosina. Koulutusta suunnittelee, johtaa ja toteuttaa helmikuun 1 p:nä 1984 toimintansa aloittanut Täydennyskoulutuskeskus, jonka muodostavat Johtamiskoulutuskeskus Helsingissä ja Pienyrityskeskus Mikkeliissä.

Helsingissä toteutetaan entiseen tapaan 12-viikkoisia johtamiskoulutus- eli JO-KO-ohjelmia suurehkojen yritysten keski johdolle. Uusina toimintamuotoina on suunniteltu aloitettaviksi pk-yritysten johdon koulutus, joka on tarkoitettu lähinnä Helsingin ja sen lähiympäristön yrityksille, sekä todennäköisesti myös valtion virkamiesten taloustieteellinen täydennyskoulutus yhteistyössä Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kanssa. Suunnitteilla on myös uudentyyppisen tiedepohjaisen täydennyskoulutuksen aloittaminen työelämässä oleville koulun kasvateille.

Mikkelin Pienyrityskeskusten toiminta on saatu vakaalle pohjalle Mikkelin kaupungin ja sen lähialueen kuntien huomattavien lahjoitusten turvin. Kuluvaan vuoteen aikana saadaan käyttöön Mikkelin kaupungin saaneeraama tilava kiinteistö, minkä jälkeen Pienyrityskeskusten henkilöresurssit ja tilat mahdollistavat hyvin merkittävän toiminnan.

Mikkeliissä toteutetaan johtamiskoulutusohjelmia toimintansa vakiinnuttaneiden ja alkavien pk-yritysten johdolle, konsultti- ja kouluttajaseminaareja ja case-seminareja. Sekä pk-sektoriin kohdistuva että alueellinen tutkimus tulee kehittymään ja laajenemaan merkittävästi, sillä Itä-Suomen Instituutin toiminnot on maaliskuun 1 p:nä 1984 jälkeen liitetty osaksi Pienyrityskeskusta. Mikkelin Pienyrityskeskusella onkin tästä lähtien hyvät mahdollisuudet kehittyä maan johtavaksi pien- ja keskisuurten yritysten koulutus- ja tutkimuslaitokseksi.

Kauppätieteiden kandidaatin loppurynnistys

Perustutkintojen suorittamisessa viime lukuvuosi oli historiallinen, sillä ns. vanhojen tutkintojen suorittamisen määräaika päättyi viime vuoden loppuun mennessä. Tähän määräaikaan myönnettiin erityisyyttä lisäävää korkeintaan elokuun loppuun 1984.

Viime vuoden aikana valmistuneiden kauppätieteiden kandidaattien määrä kasvoikin kaikkien aikojen ennätykseksi eli 268:aan. Tämä yhden vuoden tulos on peräti 12 % kandidaattien koko tuotannosta n. kuuden vuosikymmenen aikana. Näiden lisäksi sai viime lukuvuonna 103 henkilöä vanhamuotoisen ekonomin tutkinnon todistuksen. Edelleen valmistui 161 uutta ekonomia, 3 akateemista sihteeria, 5 kauppätieteiden lisensiaattia sekä 1 tohtori, eli yhteensä 541 loppututkintoa suoritettiin. Tämä saavutus on kunnioitettava — ei vain opiskelijain vaan myös opettajien suorituksena.

Kaikkien aikojen tehokkuustilastossa saavutettiin viime vuonna hyvä tulos: 3,6 tutkintoa opettajaa kohti, mikä oli yli kaksi kertaa parempi kuin vuonna 1982. Tuolloin luku oli 1,6. Korkeimmillaan valmistumisen vauhti oli vuosina 1978 ja 1979, jolloin se oli 4,3 tutkintoa opettajaa kohti vuodessa. Uuden tutkinnon toimitus ei toistaiseksi ole parantunut. Vuonna 1977 aloittaneista — eli seitsemän vuotta opiskelleista — on valmistunut vasta 47 % ja uutena ilmiönä kauppa-

korkeakoulun historiassa on opintojen keskeyttäminen yleistynyt. Niinpä samaisista vuosina 1977 aloittaneista 400:sta on jo 50 eli 12,5 % tehnyt keskeyttämissäätöksen.

Uuden tutkinnon huonosta toimivuudesta on korkeakoulussamme oltu huolestuneita. Meitä ei kovin paljon lohduta tieto, että itse asiassa siirryttyämme pelkäämään ylempien korkeakoulututkintojen tuottajiksi lähestyimme samalla Suomen korkeakoulujen tuotantovauhdin keskipitkän ajan normeja. Sellaisina voitaneen pitää Tilastokeskuksen v. 1982 julkaiseman selvityksen keskiarvolukuja:

— alempiin korkeakoulututkintoihin käyttivät vuosina 1966—1979 sekä naiset että miehet aikaa keskimäärin 4 1/2 vuotta,

— ylempien tutkintojen suorittamiseen naiset 7,5 vuotta ja miehet 6,5 vuotta opiskelun aloittamisesta lähtien ja

— opintonsa keskeytti ja ilman tutkintoa jäi 25 % naisista ja 20 % miehistä.

Kauppätieteellisellä alalla ei kovin pitkiä koulutusaikoja voida pitää tarkoitukseenmukaisina. Jotta koulutuksen tavoitteet saavutettaisiin, koulutuksen tulisi olla hyvin jäseneltyä, sisällöltään ajankohtaista ja tehokkaasti toteutettua.

Helsingin kauppakorkeakoulussa on viime lukuvuoden aikana toteutettu joukko toimenpiteitä, joilla on pyritty nopeuttamaan opintoja. Näitä ovat olleet valinnaisuuden lisääminen ja sidonnaisuuksien karsiminen sekä opetuksen työmuotojen ja tutkielmatyöskentelyn kehittäminen. Samaan aikaan on suunnitteluryhmä valmistellut esitystä tutkinnon uudistukseksi, jonka periaatteina ovat olleet joustavuuden lisääminen, koulutusohjelmien lukumäärän vähentäminen, suurten ainekokonaisuuksien muodostaminen ja opetuksen sisällön uudistaminen, opetuksen vauhdittaminen sitä periodisoimalla sekä tutkielmavaatimusten uudistaminen. Harkittavana on ollut myös osa-aikalinjan perustaminen työssä käyviä opiskelijoita varten.

Hitaan valmistumisen analyysissä on tähän mennessä yleensä liikuttu kapealla alalla eli etsitty syitä pelkäämään opetuksen tarjontapuolelta. Kysymyksessä on kuitenkin moniulotteinen ongelma.

Voidaan syystä kysyä myös, mikä on johtanut opiskelumotivaation yleiseen heikentymiseen? Miksi into riittää pelkäämään pääsytutkintoon eikä päästötutkintoon niinkuin pitäisi? Mitkä tekijät ovat opiskelevan nuorison uuden filosofian takana, joka hitaasti kiihdyttämisen filosofia on levinnyt ainakin osaan Eurooppaa?

Vielä 1960-luvulla akateeminen loppututkinto käsitettiin yleisesti arvoksi, jota kannatti tavoitella sen itsensä vuoksi, henkisenä pääomana. Onko ammatillisesti painotettu uusi tutkinto menettänyt tavoiteltavuutensa ja hohtonsa tässä mielessä, varsinkin kun työnantaja joka tapauksessa huolehtii ammattiin kouluttamisesta?

Entä mikä merkitys on sillä, että korkeakoulutus on kotimaassa sisäänpäässeille nykyisin ilmaishyödyke ja että nykyinen opintolainajärjestelmä ei juurikaan palkitse nopeata edistymistä opinnoissa. Elinkeinoelämän imulla on luonnollisesti oma vaikutuksensa. Sen työvoiman tarve oli varsinkin tämän vuosikymmenen alussa suuri ja on säilynyt edelleenkin hyvänä. Niinpä opintotoimiston keväällä 1983 tekemän selvityksen mukaan n. 90 % v. 1977 aloittaneista arvioi olevansa kokopäivätyössä lukuvuonna 1983—84.

On syntynyt kierre — mitä vähemmän tulee valmistuneita sitä enemmän otetaan opiskelijoita työelämään — sitä hitaammin valmistutaan ja sitä useammin keskeytetään.

Toivottavasti korkeakoulu pystyy alkavan lukuvuoden aikana vanhojen tutkintojen taakasta selvittyään löytämään ongelmaan ratkaisun, joka tyydyttäisi kaikkien osapuolten tarpeita ja odotuksia — niin tiedeyhteisön kuin opiskelijoiden sekä myös elinkeinoelämän ja yhteiskunnan.

Haaste, johon on reagoitava

Tietotekniikan nopea kehitys viimeisten parin vuosikymmenen aikana merkitsee ensimmäistä todella suurta muutosta informaation ja ideoiden varastoisissa ja siirtämisessä sitten kirjapainon keksimisen. Nykyinen kehitysvaihe on mullistava ja vaatii uudelleenharkintaa ja asennoitumista melkein kaikilla korkeimman opetuksen aloilla.

Korkeakoulujen opetuksen rakenteeseen on tietotekniikan uudella aallolla monia syviä vaikutuksia. Ensinnäkin tietokoneiden tulo korkeakouluihin korvaamaan perinteisiä opetusvälineitä on vallankumouksellinen muutos. Tällä uudella tekniikalla on mahdollista teoriassa ja ehkä pian käytännössäkin koota yksilöllinen opetusohjelma koko maan parhaiden opettajien luennoista ja ohjelmaa voi täydentää korkean luokan kansainvälisten tiedemiesten esityksillä. Tilanteessa, jossa erityisesti elinkeinoelämä on jo pitkään soveltanut tietotekniikkaa tuotannossaan ja palveluissaan, ei korkeakouluilla ole edessään muuta vaihtoehtoa kuin mennä mukaan ja mahdollisuuksiensa mukaan kilpailla kehityksen vauhdissa. Tätä edellytetään erityisesti talouselämää lähellä olevilta kauppakorkeakouluilta. Korkeakouluilla kysymyksessä on samalla suuren luokan rahoitusongelma, jonka ratkaisemiseksi elinkeinoelämän ja korkeakoulujen yhteistyö tulee tärkeäksi. Tämän yhteistyön viriämisestä on jo merkkejä ja tulevaisuudessa sen laajentuminen ja syventyminen olisi merkittävää kummallekin osapuolelle. Taloustieteissä ja erityisesti liiketaloustieteissä olisi kaikin voimin kyettävä välttämään tilanne, jolloin huomispäivän tuloksia odotetaan tehtävän eilispäivän välineillä.

HKKK on ryhtynyt toimenpiteisiin tietotekniikan hyväksikäytön edelleen kehittämiseksi, toisaalta tehostaakseen omaa toimintaansa, toisaalta sisällyttääkseen opetukseen riittävästi tämän uuden tekniikan käytön edellyttämää ainesta.

Oman korkeakoulumme tietotekniikan kehittämisprojekti käynnistyi viime talvena ja se tulee esittämään toimenpide-ehdotuksensa jo lähikuukausina.

Kaikkien edellä mainittujen toimintojen, kansainvälisen MBA-ohjelman, opettaja- ja oppilasvaihtotoiminnan, täydennyskoulutuksen ja tutkimuksen kehittäminen on kuitenkin ratkaisevasti kiinni siitä, että laajentuvaa pienryhmätoimintaa varten saadaan käyttöön riittävät ja soveliaat koulutustilat. Kuvattuihin uudistuksiin ja laajennuksiin onkin lähdetty siinä uskossa, että lähivuosina saamme yhdessä Svenska handelshögskolanin kanssa kokonaan käyttöömmme korkeakoulujemme päärakennusten välissä Arkadiankatu 24:ssä sijaitsevan koulutalon, joka sijainniltaan on ideaalinen ja muutenkin tarkoituksiimme suhteellisen huokealla korjattavissa. Se olisi myös omiaan tehostamaan suomalaisen ja ruotsalaisen kauppakorkeakoulun yhteistyötä, josta vuosi sitten toteutettiin jo oppilaiden oikeus suorittaa opintoja ja kuulusteluja vastavuoroisesti kummassakin korkeakoulussa. Myös kirjastojemme ja atk-keskustemme yhteistyö on käynnistynyt. Pitkällä tähtäyksellä tällaisesta yhteistyöstä voidaan odottaa lisääntyviä rationalisointihyötyjä.

Samalla kun kiitän kaikkia viime lukuvuonna aikaansaaduista uudistuksista ja saavutetuista hyvistä tuloksista, toivotan korkeakoulun opettajat, muun henkilökunnan ja opiskelijat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta. Erityisesti haluan nämä toivotukset osoittaa niille opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Helsingin kauppakorkeakoulussa.